Mādhavakara

Nidāna

1851

Ci
XII
255 b

N12<529598716 021
ubTÜBINGEN
UB Tübingen
Wilh. Kapp
Buchbinderei & Papierh.
Tübingen Münzg. 3

Nidāna

നിദാനവും

Guṇapāṭha

ഗുണപാഠവും

ഇതിൽ

അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

Cottayam

കൊട്ടയത്ത

ചൎച്ച മിശൊൻ അച്ചുക്കൂടത്തിൽ അച്ചടിക്കപ്പെട്ടത

൧൮൫൧.

1851.

ആയുഃ കാമയ മാനെന ധമ്മാൎത്ഥ സുഖ
സാധനം ആയുൎവ്വെദൊപദെശെഷു വി
ധെയഃ പരമാദരഃ

UNIV. BIBL. TÜBINGEN

Ki XII 255 b

നിദാനം

പനിയുംരക്തപിത്തഞ്ച ചുമയുംപിന്നെയിക്കിളും
കാസശ്വാസങ്ങളുംയക്ഷ്മാസ്വരസാദാരുചിസ്തഥാ
കഫപ്രസെകവുംഛൎദ്ദിഹൃദ്രൊഗംതൃഷ്ണയുംതഥാ
മദമൂൎഛയുമൎശ്ശസ്സുമുദാവൎത്താതിസാരവും
വിഷൂചിഗ്രഹണീ കൃഛ്രമശ്മരീചപ്രമെഹവും
വിദ്രധീവൃദ്ധിഗുന്മഞ്ചശൂലപ്ലീഹമഹൊദരം
പാണ്ഡുകാമിലശൊഫഞ്ചവിസൎപ്പഞ്ചമസൂരികാ
പുളകംശീതപിത്തഞ്ച ചൎമ്മകുഷ്ഠഞ്ചശ്വിത്രകം
കൃമിഭെദങ്ങളുംവാതം വാതശ്രൊണിതമിങ്ങനെ
രൊഗക്രമങ്ങളെകണ്ടിട്ടീവണ്ണമെഴുതുന്നിത

ജ്വരനിദാനം

തൻെറ യഗ്നിബലത്തിന്ന തക്കതല്ലാത്തഭുക്തിയും
ദെഹത്തിൻെറബലത്തിന്നതക്കതല്ലാപ്രവൃത്തിയും
ഉണ്ടാകുമ്പൊൾത്രിദൊഷങ്ങൾകൊപിച്ചാമാശയാശ്രിതം
ജഠരാഗ്നിയെനീക്കീട്ടുംക്രൊഷ്ഠത്തിന്നുപുറത്തുടൻ
രസമാകുന്നദൊഷത്തൊടൊരുമിച്ചിട്ടുമെല്ലവെ
ജ്വരത്തെയുണ്ടാക്കീടുന്നുത്രിദൊഷങ്ങൾശരീരിണാം
ഉപജീവിച്ചദ്രവ്യത്തിൽസാരാംശംരസമായത
കിട്ടാംശംമലമൂത്രങ്ങൾരസംദൊഷത്രയങ്ങളാൽ
ദുഷ്ടമാക്കപ്പെട്ടുന്നെരമാമമെന്നുണ്ടതിന്നുപെർ
ജ്വരമെട്ടുപ്രകാരത്തിലുണ്ടാകുംദെഹിനാമിഹ
ത്രിദൊഷജ്വരവുംമൂന്നമൂന്നൊടീരണ്ടുകൂടിയും
മൂന്നിന്നുംകൂടെയൊന്നുണ്ടപിന്നെയാഗന്തുകജ്വരം
വെട്ടുതല്ലുകളെററിട്ടുംവീഴ്ചയാദികളാലുമാം
മാരണംദെവതാപീഡാവിപ്രശാപാദിനാമിവാ
മനഃപീഡകളെകൊണ്ടുമുണ്ടാമാഗന്തുകജ്വരം
ജ്വരംതുടങ്ങിയാലാദൌകാണാംവികൃതയിങ്ങിനെ
ദെഹംതൊട്ടാൽച്ചുടുംപാരംവിയൎപ്പില്ലാതെയുംവരും
ദെഹമൊട്ടുമിളക്കീടാവല്ലാതെകണ്ണുമാസ്സുരും
ഇതൊക്കയുമൊരിമ്പെട്ടുകാണ്കിൽസാമാന്യമജ്വരം
വാതജ്വരത്തിന്നാധാരംതലനൊവതിയാസ്സുരും
ദെഹത്തിലൊക്കെനൊവുണ്ടാംഹൃദയത്തിങ്കലെററവും
അലച്ചയുണ്ടാംദെഹത്തിൽമുളിവുംരൂക്ഷഭാവവും
മലംവരണ്ടുപൊംനൊവുംവയററിലതിയാസ്സുരും

വയർവീക്കചുഴന്നീടുംവാതജ്വരിതലക്ഷണം
ചുഴല്ലുംകണ്ടവസ്തുക്കൾപറയുംവായെരിച്ചിട്ടും
ഉഷ്ണദാഹങ്ങളുണ്ടാകും മലമൂത്രങ്ങൾനെത്രവും
മഞ്ഞളിച്ചിട്ടുവന്നീടും നൂനംപിത്തജ്വരത്തിന
ദെഹത്തെൽകൊൾമയിർക്കൊൾകകുളിരുംനിദ്രയുംസദാ
മൂക്കുവാലുകവായ്ക്കൈത്തും രുചില്ലായ്കയുംചുമ
നെത്രംവെളുക്കയെന്നെല്ലാംകഫജ്വരിതലക്ഷണം
ത്രിദൊഷജ്വരമൊരൊന്നുവെവ്വെറെരണ്ടുകൂടിയും
മൂന്നുകൂടീട്ടുമുണ്ടായാലിവറ്റെകൊണ്ടുനിർണ്ണയെൽ
പനിപാരിച്ചനെകംനാൾമുറിയാതെയിരിക്കയും
അതിയായിവിയർത്തീടുംവ്യക്തമല്ലാത്തവാക്കുകൾ
വളരെപറയുംദെഹംതളരുംചുഴല്ലുംസദാ
എന്നിച്ചൊല്ലിയദണ്ഡങ്ങളൊരുമിച്ചുളവാകിനാൽ
അസാദ്ധ്യമജ്വരംവിദ്വാൽഭിഷഗൌഷധസഞ്ചയൈഃ

രക്തപിത്തനിദാനം

ഉഷ്ണദ്രവ്യങ്ങളെപക്വാച്ചൂടാറാതെഭുജിക്കയും
ക്ഷാരങ്ങളുപ്പുംപുളിയുമെരിച്ചുള്ളപദാർത്ഥവും
ഭക്ഷിച്ചുപിത്തംകൊപിച്ചാൽരക്തപിത്തംവരുംദ്രുതം
യകൃൽപ്ലീഹകളെന്നുണ്ടുരണ്ടുപാത്രങ്ങളുള്ളില
രക്തംനിറഞ്ഞിരിക്കുന്നുരക്തപിത്തത്തിനാലത
ഇളക്കപ്പെട്ടുമന്നെരംമെല്പെട്ടാൽമൂക്കിൽവായിലും
കീൾപ്പൊട്ടുമലമൂത്രങ്ങൾപൊകുംവഴിയിലുംവരും
യകൃൽപ്ലീഹാശ്രിതംരക്തംവാതപിത്തകഫങ്ങളാൽ
ഭവിക്കുംയൊഗഭെദംകൊണ്ടുണ്ടാമെഴുപ്രകാരമായ്
മെല്പൊട്ടുചൊരവന്നീടിൽസാദ്ധ്യംകീഴ്പ്പൊട്ടുമദ്ധ്യമം
രണ്ടുമാർഗ്ഗത്തിലൂടെയുംരൊമകൂപങ്ങളൂടെയും
ചൊരവന്നുതുടങ്ങീടിലസാദ്ധ്യമിതുനിർണ്ണയം

ചുമനിദാനം

വാതപിത്തകഫക്ഷൊഭംകൊണ്ടുനെഞ്ചിനകത്തൊരു
വ്രണമുണ്ടാകിലുംരാജയക്ഷ്മാവുണ്ടാകിലുംനൃണാം
ചുമയഞ്ചുപ്രകാരത്തിലുണ്ടാകുമിവയഞ്ചിലും
മെലെമെലെതുവല്ലതെന്നറിഞ്ഞിട്ടുചികിത്സയെ
ഉടനെചെയ്കയല്ലാഞ്ഞാൽരാജയക്ഷ്മാവുവന്നുപൊം

ഇക്കിൾനിദാനം

ചുമയുംഛർദ്ദിദാഹങ്ങളതിസാരംപനിക്കയും
ഏങ്ങലുംവീക്കവുംനന്നായ്ശുദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളദെഹിനാം

നാഭിക്കുകീഴിരിക്കുന്നവായുവിളകിമെല്ലവെ
നാഭിക്കുമെലിരിക്കുന്നപിത്തത്തെയുമതിക്രമി
ച്ചുരസ്സിങ്കലിരിക്കുന്നകഫത്തൊടൊരുമിച്ചുടൻ
മെല്ലൊട്ടുചെല്ലുമ്പൊളുണ്ടാംശ്വാസംവീക്കയുമിക്കിളും
ഇക്കിളഞ്ചുപ്രകാരത്തിലതിന്റെപെരിവണ്ണമാം
മഹാഹിക്കാചഗംഭീരായമളക്ഷുദ്രയന്നജാ
ഇക്കിളുണ്ടാമുടനുടൻവല്യതായിട്ടുമമ്മസു
പീഡയെററംവളൎത്തീടുംമഹാഹിക്കയതായ്വരും
നാഭിയിങ്കൽതുടങ്ങീട്ടുവരുന്നൊരിക്കിളുണ്ടത
വല്യതായിമുഴങ്ങീട്ടുമതുഗംഭീരയായത
ഇക്കിളീരണ്ടുകൂടീട്ടുവരുംമാറൊട്ടുനൊകയും
തലയൊട്ടുവിറച്ചീട്ടുംയമളയ്ക്കുള്ളലക്ഷണം
പൂണെല്ലുങ്കൽതുടങ്ങീട്ടുകുറഞ്ഞിട്ടുണ്ടൊരിക്കിള
അതിനെക്ഷുദ്രയെന്നല്ലൊചൊല്ലീടുന്നുഭിഷക്കുകൾ
ഉപജീവിച്ചവസ്തുക്കളിടയിൽതടയുന്നനാൾ
ശ്വാസംചെന്നുവിലങ്ങീട്ടുമുണ്ടാമിക്കിളിതന്നജാ
ക്ഷുദ്രയന്നജയുംനന്നായ്ശമിച്ചീടുംചികിത്സയാൽ
മഹാഹിക്കാദിമൂന്നിനും ചികിത്സിച്ചാൽഫലംവരാ

ശ്വാസനിദാനം

ശ്വാസമൂൎദ്ധ്വൻമഹാൻഛിന്നൻതമകൻക്ഷുദ്രനിങ്ങനെ
അഞ്ചാകുമതിലൂൎദ്ധ്വന്റെലക്ഷണംപറവാൻപണി
മഹാശ്വാസംവരുന്നെരം മാറുന്നൊമൊച്ചപാരമാം
കണ്മിഴിച്ചിട്ടുതുള്ളിച്ചുനൊക്കീടുംനാലുദിക്കിലും
ഛിന്നൻപാരിച്ചിടമുറിഞ്ഞുടനെപിന്നയുംവരും
വ്വാപ്പുറത്തൊട്ടുപൂണെല്ലിന്നുള്ളിൽദണ്ഡങ്ങളെറിയും
തമകൻവരുമന്നെരംമൊഹിക്കുംമൂക്കുവാലുകാ
ഇവവൎദ്ധിക്കയുംചെയ്യുംവെയിലില്ലാത്തനാളില
ഇതൌഷധപ്രയൊഗംകൊണ്ടുടനെശാന്തമായ്വരും
ക്ഷുദ്രൻപീഡകൂടാതെകുറഞ്ഞിട്ടുവരുന്നത
ക്ഷുദ്രൻതമകനുംനന്നായ്ശമിച്ചീട്ടുംചികിത്സയാൽ
മററുമൂന്നുമസാദ്ധ്യങ്ങളെന്നുവന്നീടുമഞ്ജസാ

രാജയക്ഷ്മാനിദാനം

അധൊവായുമലംമൂത്രമടക്കികൊണ്ടിരിക്കിലും
അപഥ്യഭക്ഷണംമെന്മെൽസാഹസെനപ്രവൃത്തിയും
ദെഹക്ഷയവുമുണ്ടായിത്രിദൊഷമിളകുന്നനാൾ
രാജയക്ഷ്മാവുവന്നീടുംപിന്നെയദ്ദൊഷമൊകയും
ഹൃദയത്തിന്നുമെലാകിൽമൂക്കുവാലുകചുമയ്ക്കയും
തലനൊന്തീടുമന്നത്തിൽരുചിയില്ലായ്കയുംവരും

സ്വരസാദവുമെന്നെല്ലാംപലദണ്ഡങ്ങളുംവരും
കീഴ്പ്പൊട്ടായീടിലദ്ദൊഷംവാവരൽച്ചാതിസാരവും
കൊഷ്ഠത്തിന്നുള്ളിലാകുമ്പൊൾഛൎദ്ദിയുണ്ടായിയുംവരും
വിലങ്ങീടുന്നനെരത്തനൊന്തീടുംരണ്ടുപാൎശ്വവും
ഇവസന്ധുക്കളിൽചെന്നാൽപനിയുണ്ടാകയിങ്ങനെ
ഒരൊദണ്ഡത്തെയുണ്ടാക്കുംത്രിദൊഷങ്ങൾശരീരിണാം
ഭക്ഷിച്ചീടുന്നവസ്തുക്കൾപൊകുംവഴിഗുദത്തൊളം
കൊഷ്ഠമാകുന്നതെന്നെല്ലൊചൊല്ലീടുന്നുഭിഷക്കുകൾ
രാജയക്ഷ്മാവുവൎദ്ധിച്ചാൽഛൎദ്ദിച്ചിട്ടുള്ളതുപ്പല
ചുവന്നിട്ടും കറുത്തിട്ടുംചലംപൊലെയിരിക്കിലും
ബലക്ഷയംപനിഛൎദ്ദമെല്ലൊന്നൊച്ചയടക്കിലും
അവൻജീവിക്കയില്ലെന്നുനിൎണ്ണയിക്കുഭിഷക്കുകൾ
നന്നായിചൊറുചെന്നീടുംശൊഷിക്കുംദെഹമെററവും
അങ്ങിനെയുള്ളയക്ഷ്മാവുംശമിപ്പാൻദണ്ഡമാസ്സരും
വികാരങ്ങൾകുറഞ്ഞിട്ടുബലദെഹക്ഷയങ്ങളും
വ്യാധിപീഡസഹിപ്പാനൊട്ടെളുതല്ലാതെയാകിലും
മരുന്നുസെവിപ്പാൻദണ്ഡമെന്നാലതുമസാദ്ധ്യമാം
പ്രാണൻറബലമുണ്ടായിദൊഷംകൊപിച്ചിരിക്കിലൊ
രാജയക്ഷ്മാവിനീവണ്ണംചെതീടെണംചികിത്സകൾ
സ്നെഹസ്വെദങ്ങൾചെയ്യെണംകശ്നങ്ങളെയെന്നിയെ
പ്രയൊഗിച്ചിട്ടുചെയ്യിപ്പുവമനംമലശൊധനം
സ്നെഹസ്വെദങ്ങളാകുന്നതെണ്ണതെക്കുവിയക്കയും
ദെഹത്തെമെലിയിപ്പിക്കുന്നതുകശ്നമായത
ബൃംഹണങ്ങൾതടിപ്പിക്കുന്നൌഷധങ്ങളതിൽതുലൊം
പ്രധാനമെണ്ണനൈപാലുംസ്നെഹദ്രവ്യങ്ങളായതിൽ

സ്വരസാദനിദാനം

സ്വരസാദംവരുംവാതപിത്തശ്ലെഷ്മങ്ങൾമൂന്നിലും
വെറെയുംമൂന്നുമൊന്നായുംമെദൊവൎദ്ധനയിങ്കലും
രാജയക്ഷ്മാവിനെകൊണ്ടുവരുമാറുപ്രകാരമായി
മെദൊദൊഷത്രിദൊഷംകൊണ്ടുണ്ടാകുന്നതസാദ്ധ്യമാം
രസാസൃങ്മാംസമെദൊസ്ഥിമജ്ജശുക്ലങ്ങളിങ്ങനെ
സപ്തധാതുക്കളുണ്ടല്ലൊദെഹത്തിങ്കൽശരീരിണാം

അരുചിനിദാനം

ത്രിദൊഷങ്ങളൊരിമ്പെട്ടൊവെവ്വെട്ടൊയിളകീട്ടിവ
ഹൃദയത്തിങ്കലൊജിഹ്വയിങ്കലൊചെന്നുപൂകിലും
മനഃപീഡകളെകൊണ്ടുമുണ്ടാമരുചിയഞ്ചതാം
വാതാരുചിക്കുവാനന്നായ്ചവൎത്തിട്ടുവരുംദ്രുതം
പിത്താരുചിയ്ക്കുവാകയ്ക്കും മതൃക്കംകഫജത്തിന

മൂന്നുംക്രൂട്ടുകിൽനന്നായിപച്ചവെള്ളംച്ചുവസ്സുയ്യും
അസാദ്ധ്യമാകയുംചെയ്യുംമൂന്നുംക്രൂടീട്ടുവന്നത

കഫപ്രസെകനിദാനം

ശ്ലെഷ്മംനന്നായിവൎദ്ധിച്ചാൽവായുവതിനുമെല്ലവെ
പുറത്താക്കുന്നതുകഫപ്രസെകംഖല്വനാമതഃ
അതിനുംദണ്ഡമൊട്ടെറെവായിൽവെള്ളംവരുന്നത
അതിന്നുസ്നിഗ്ദ്ധമായിട്ടുമുഷ്ണമായിട്ടുമുള്ളത
പ്രയൊഗിക്കെണമുടനെയെന്നാലതുശമിച്ചുപൊം

ഛൎദ്ദിനിദാനം

ഛൎദ്ദിയുണ്ടാവ്വതുംനൃണാംഹെതുവുണ്ടതിനൊമ്പത
ത്രിദൊഷങ്ങളൊരിമ്പെട്ടുംവെവ്വെട്ടുംനാലതിങ്ങനെ
ഇഷ്ടമില്ലാത്തതൊട്ടെറെഭക്ഷിച്ചുദഹിയായ്കയും
അറയ്ക്കുന്നതുകണ്ടാലുംഗൎഭമുണ്ടായിരിക്കിലും
ഛൎദ്ദിയുണ്ടാമതിന്നുള്ളലക്ഷണങ്ങളിവണ്ണമാം
കൃമികൊണ്ടുള്ളഛൎദ്ദിക്കുഹൃദയംനൊംകനക്കയും
ഇതെല്ലാംപാരമുണ്ടാകിൽഹൃദ്രൊഗംപൊലെയാവ്വതും
ആമാശയത്തിലെദൊഷംവൎദ്ധിച്ചിട്ടിളകീടിനാൽ
ഛൎദ്ദിയുണ്ടാമതിനുടനുപവാസാദിവെണ്ടുപത
വാതകൊപത്തിലുണ്ടാകിൽവമനംതന്നെവെണ്ടുപത
ദെഹപ്രാണങ്ങടെശക്തിനന്നായിട്ടുള്ളവൎക്കുടൻ
ഛൎദ്ദിപാരിച്ചുടനുടൻവന്നാലുഷ്ണങ്ങളാകിയ
ഔഷധങ്ങളെയുണ്ടാക്കികൊടുത്തിട്ടുകുറെകുറെ
വിരെചിപ്പിക്കയുംവെണംപാലുക്രൂട്ടീട്ടുമാമത
വാതവുംകഫവുംക്രൂടീട്ടുള്ളഛൎദ്ദിക്കുമെല്ലവെ
മെലിരിക്കുന്നദൊഷത്തെകീഴ്പൊട്ടാക്കീട്ടുരൂക്ഷമായി
ഇരിക്കുന്നമരുന്നാശുശമിപ്പിപ്പാൻകൊടുക്കണം
ശമനൌഷധമെയാവുഛൎദ്ദിദുൎബ്ബലനെങ്കില
ചികിത്സയിങ്ങനെചെയ്യാൽവാതഛൎദ്ദിശമിച്ചുപൊം
രക്തപിത്തത്തിനാലുണ്ടാംഛൎദ്ദിക്കുള്ളചികിത്സകൾ
ചെയ്യണംരക്തപിത്തത്തിൽചൊന്നപൊലെസമസ്തവും
ഛൎദ്ദിതൻക്ഷീണനാവ്വന്നാൽഛൎദ്ദിയിൽചൊരയുംചലം
കണ്ടാലുംപിന്നെവട്ടത്തിൽചിലവിന്ദുക്കൾകാണ്കിലും
ഛൎദ്ദിക്കയൊരുനെരത്തുംമാറാതെകണ്ടിരിക്കിലും
ഒന്നുകൊണ്ടുംശമിപ്പിപ്പാനെളുതല്ലാതെയാവ്വതും

ഹൃദ്രൊഗനിദാനം

വാതാദിദൊഷയൊഗങ്ങൾകൊണ്ടുംകൃമിഭവിക്കിലും
ഉണ്ടാമഞ്ചുപ്രകാരത്തിൽഹൃദ്രൊഗമതിനെററവും

ഹൃദയംനൊംത്രിദൊഷംകൊണ്ടുണ്ടായിട്ടുള്ളതെങ്കില
കൃമികൊണ്ടുള്ളതിന്നെററംചൊറിയുംമാറുനിന്ന്യം
ഇതിങ്കൽചൊറുവെണ്ടാതെവന്നയെന്നായിരിക്കിലും
സന്നിപാതത്തിനെകൊണ്ടുഭവിച്ചതുമസാദ്ധ്യമാം

തൃഷ്ണാനിദാനം

ത്രിദൊഷങ്ങളൊരിമ്പെട്ടുംവെവ്വെട്ടിട്ടുംപ്രമെഹവും
രസധാതുക്ഷയംരാജയക്ഷ്മാവാദികളാമിവ
രൊഗങ്ങളെററമുണ്ടാക്കുംദാഹത്തെദെഹിനാമിഹ
ദാഹത്തിന്നിവിടെചൊന്നകാരണംപലതുണ്ടതിൽ
വാതവുംപിത്തവുംതന്നെയാദികാരണമാകയാൽ
വാതപിത്തത്തിലെപൊലെചികിത്സിച്ചാൽശമിച്ചുപൊം
ദാഹമുള്ളവനൊട്ടെറെമെലിഞ്ഞിട്ടുന്നതെങ്കിലും
നാവുംനന്നായിപുറത്തൊട്ടുതള്ളിപ്പൊയെന്നിരിക്കിലും
ചെവികെളാതെവന്നാലുംചികിത്സിച്ചാൽഫലംവരാ

മദമൂൎഛനിദാനം

ദൊഷത്രയങ്ങളുംരക്തദൊഷവുംമദ്യവുംവിഷം
ഇവയൊക്കെയുമുണ്ടാക്കുംമദമൂൎഛകളെദ്രുതം
എന്നാൽദെഹംതണുപ്പിപ്പുവെള്ളംവീഴ്ത്തീട്ടുവീശിയും
ഇരുവെലിയൊട്ടുംക്രൂടെയരച്ചിട്ടുള്ളചന്ദനം
ആപാദമസ്തകംതെച്ചുകാററുമെററിട്ടിരിക്കണം
അതുകൊണ്ടുശമിച്ചീടുംമദമൂൎഛകളഞ്ജസാ

അൎശൊനിദാനം

പിന്നെവാതാദിദൊഷങ്ങൾത്വങ്മാംസങ്ങളെയുംതഥാ
മെദസ്സിനെയുമൊന്നിച്ചുദുഷ്ടമാക്കിചമച്ചുടൻ
ഗുദദ്വാരത്തിലുംമററുംചിലെടത്തുംക്രമത്തില
മാംസങ്ങളെമുളപ്പിക്കുമതിന്നങ്കുരമെന്നപെർ
കാണാംദുഷ്ടപുറപ്പെട്ടപൊലെയതിശസ്തതായ്യ
ജനനത്തൊട്ടുക്രൂടെയുംജനിച്ചിട്ടുഭവിക്കകൊ
ണ്ടുണ്ടാംരണ്ടുപ്രകാരത്തിൽശുക്ലാൎശ്ശസ്സിന്നുമുണ്ടത
ഇവദൊഷങ്ങൾക്രൂടുമ്പൊൾരണ്ടുമാറുപ്രകാരമാം
ഗുദത്തിന്റെപുറത്തുള്ളരൊമസ്ഥാനത്തിനുള്ളിൽമെൽ
തൻവിരല്ക്കൂഞ്ചരവിരൽചെല്ലുന്നെടംഗുദാവധി
ഗുദൊഷ്ഠമെന്നുചൊല്ലുന്നിതസ്ഥാനത്തെഭിഷക്കുകൾ
അതിന്നിടയിലെമൂന്നുവലയങ്ങളിലങ്കുരം
പുറപ്പെട്ടാലവററിന്റെഭെദമീവണ്ണമാസ്സരും
പുറത്തെങ്കിൽശമിച്ചീടുംയാപ്യംനടുവിലെതിന
ഉള്ളിലെതിൽപുറപ്പെട്ടാലസാദ്ധ്യംതന്നെയാസ്സരും

വാതശ്ലെഷ്മങ്ങളെകൊണ്ടശുഷ്ക്കാൎശസ്സിന്നുസംഭവം
ശ്ലെഷ്മരക്തങ്ങളെകൊണ്ടുണ്ടാമാൎദ്രാൎശസ്സിനുത്ഭവം
അകത്തുമുഖവുംനന്നായ്വെളുത്തിട്ടതിരൂക്ഷമായ്
തൊടുമ്പൊളെറെനൊവുണ്ടായ്വന്നീടുംസഹജത്തിന
നൊന്തീടുംതലയുംതൊളുമരക്കെട്ടുംഭയങ്കരം
ഏമ്പക്കംരുചിയില്ലായ്കവയർവീക്കയുമെങ്കിലും
പ്രമെഹംഗ്രഹണീപാണ്ഡുക്കളിൽചൊല്ലിയലക്ഷണം
ഇതിങ്കൽക്കൂടെയുണ്ടാകുമതുസൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളണം
ഇതിൽദൊഷത്രയംകൊണ്ടുണ്ടായതുസഹജങ്ങളും
അസാദ്ധ്യമെന്നുവന്നീടുംരൊഗിദുൎബ്ബലനെങ്കില
ദെഹപ്രാണബലംനന്നായുള്ളവന്നിവയാകിലൊ
യാപ്യങ്ങളെന്നറിഞ്ഞാലുമിവററിന്റെചികിത്സകൾ
ഉറച്ചിട്ടുമലംപൊകിലുദാവൎത്തത്തിനുള്ളത
അയഞ്ഞിട്ടുമലംപൊകിലതിസാരചികിത്സകൾ
രക്തംപൊകുന്നുയെന്നാകിൽരക്തപിത്തചികിത്സകൾ

ഉദാവൎത്തനിദാനം

രൂക്ഷമായ്മലബന്ധത്തെവരുത്തുംദ്രവ്യമെററവും
ഉപജീവിക്കിലദ്ദൊഷംചെന്നുപക്വാശയത്തിലെ
വായുകീഴ്പ്പൊട്ടുചെല്ലുന്നസിരാവഴികളൊക്കയും
അടച്ചിട്ടുമലംമൂത്രമെന്നിവറെറവരട്ടിയാൽ
മലംപൊകാതെയാക്കീടുമൎശസ്സുള്ളജനത്തിന
ചൊല്ലാംനാഭിക്കുതാഴെടംപക്വാശയമതിന്നുപെർ
ആമാശയവുമെന്നുണ്ടുരണ്ടുപാത്രങ്ങളുള്ളില
കൊഷ്ഠത്തിൽവാതംകൊപിച്ചാൽമെല്പൊട്ടായിവരുംഗതി
അപ്പൊളതിന്നുവന്നീടുമുദാവൎത്തനമെന്നുപെർ
അതുമൎശസ്സുകൂടീട്ടുംകൂടാതെകണ്ടുമായ്വരും
ഉപദ്രവങ്ങളായുള്ളപലദണ്ഡങ്ങളുംവരും
വയറൊട്ടെറെനൊവൂലുംമലംചുട്ടിച്ചിതെങ്കിലും
ചികിത്സനന്നായ്ചെതാലുംപൊറുപ്പാൻപണിയായ്വരും

അതിസാരനിദാനം

ത്രിദൊഷംമൂന്നുമൊന്നിച്ചുംവെവ്വെട്ടുംദുഃഖവുംഭയം
അതിസാരത്തെയുണ്ടാക്കുമിവയാറുപ്രകാരമായ്
രക്തംകൂടാതെയുംപിന്നെക്കൂടീട്ടുംരണ്ടുജാതിയാം
പഴ്യാമത്തൊടുകൂടീട്ടുംകൂടാതെകണ്ടുമുണ്ടത
മലത്തിൽചൊരകൂട്ടിലുംവെള്ളത്തിൽതാഴ്കിലുംമലം
ഏറെദുൎഗ്ഗന്ധിയാവൂലുംവയർമൂളീട്ടുവീക്കിലും
വായിൽവെള്ളംവരികിലുമാമാതീസാരമായ്വരും
മാംസഖണ്ഡങ്ങൾപൊലെയുംമാംസങ്ങൾകഴുകീടിന

വെള്ളംപൊലെയിരിപ്പൂല്ലമെണ്ണപാൽനെകൾപൊലെയ്യം
മലംപൊകുന്നതിൽപിന്നെവിന്ദുരെഖകൾകാണ്കിലും
സന്ധുക്കൾനൊകയെന്നൊരൊന്നുണ്ടാകുന്നതസാദ്ധ്യമാം
പിന്നെആമാശയത്തിങ്കൽദൊഷംവദ്ധിക്കിൽമെല്ക്കുമെൽ
അതിസാരവുമുണ്ടാകുമഗ്നിമാന്ദ്യവുമെററവും
അതിന്നുമുമ്പിൽചെയ്യെണമുപവാസംതതഃപരം
മലത്തെനിൎത്തുവാനുള്ള മരുന്നെററംകൊടുക്കണം
സരണംസാമമാവൂല്ലംനിരാമംതന്നെയാകിലും
ഏററമെററംമലംപൊകിലെറെവൈഷമ്യമാസ്സരും
ഭുജിച്ചയന്നംനന്നായിദഹിക്കുംമുമ്പെയുള്ളത
സാമാതിസാരമായന്നംദഹിച്ചിട്ടുനിരാമവും
ഉണ്ടയന്നംദഹിക്കാതെസാമമായിസ്സരിക്കിലും
ദഹിച്ചാലൊട്ടുമെതന്നെപൊകാസ്കിലുമസാദ്ധ്യമാം

ഗ്രഹണിനിദാനം

പിന്നെഹെതുക്കൾക്രൂടാതെമലമെറെയുറച്ചുപൊം
തഥാഹെതുക്കൾക്രൂടാതെമലമെറെയയഞ്ഞുപൊം
അപ്പൊൾഗ്രഹണിയെന്നുള്ളപെരതിന്നുളവാസ്സരും
നാഭിക്കുതാഴെഭാഗത്തുഗുദദ്വാരത്തിനൊട്ടുമെൽ
ഗ്രഹണീപാത്രമാകുന്നമലത്തിൻെറയിരിപ്പതിൽ
വാതാദികളതിൽപുക്കാൽവ്യാധിയുംവല്യതാസ്സരും
ത്രിദൊഷയൊഗഭെദംകൊണ്ടതുനാല്പ്രകാരമാം
ഗ്രഹണീവണ്ണമുണ്ടായാൽദെഹാഗ്നിബലമുള്ളവൻ
ജീവിച്ചുയെന്നുവന്നീടുമസാദ്ധ്യംദുൎബ്ബലന്നത
ഏറെഗ്രഹണിവദ്ധിച്ചാൽചികിത്സിക്കെണമിങ്ങനെ
അന്നത്തിനെദഹിപ്പിപ്പാൻമരുന്നുണിന്നുമുമ്പിലും
ഉണ്ടാലുമഗ്നിവദ്ധിപ്പാൻകൊടുക്കെണംമരുന്നുകൾ
ഇങ്ങനെചെയ്തുകൊള്ളെണംഗ്രഹണിക്കുചികിത്സകൾ

വിഷൂചികാനിദാനം

ഗുരുത്വമുള്ളമാംസങ്ങൾഫലമൂലങ്ങളന്നവും
അതിയായിഭുജിപ്പൂല്ലംകൊതികിട്ടിയിരിക്കിലും
ദൊഷങ്ങൾമൂന്നുംകൊപിച്ചാല്യടനുണ്ടാംവിഷൂചികാ
അതിന്നുഭാഷനീക്കൊമ്പന്നെല്ലാരും പറയുന്നിത
നീൎത്തിരിപ്പെന്നുമിതിനെചിലർചൊല്ലീടുമഞ്ജസാ
ഇതുവന്നാൽനടെതന്നെഛൎദ്ദിക്കയതിസാരവും
കണക്കാൽമെൽതുടങ്ങീട്ടുമെല്ലൊട്ടുള്ളകഴപ്പുകൾ
ഉരുണ്ടുരുണ്ടുകെറീടുംതിരപൊലെകഴുത്തൊളം
കഴുത്തുംവ്പാപ്പുറംരണ്ടുംതുടയൊടുകണംകഴൽ
മാറൊടുവയറുംതൊളുംപുറവുംകൈകൾകാലുകൾ

എന്നുള്ളദിക്കിലുണ്ടാകുംവല്ലതായിട്ടുസങ്കടം
ശ്വാസവുംദാഹവുംമൊഹംനാവുതൊൻവലിക്കയും
ചെവിയൂതുകയുംപിന്നെകണ്ണിരട്ടിക്കയെന്നിവ
അതിയായിവരുന്നെരംപച്ചവെള്ളംതൊടീക്കൊലാ
മണൽനന്നായ്ചുറ്റുത്തിട്ടുകെട്ടിട്ടുള്ളമണൽക്കിഴി
മെല്ലെവച്ചുതലൊടെണംകഴപ്പെറ്റുന്നദിക്കില
ദാഹമെറിവരുന്നെരംപുല്ലരിക്കഞ്ഞിയുത്തമം
മൊഹിച്ചാലിഞ്ചിപിഴിയാംകണ്ണുരണ്ടിലുമിത്തിരി
ഉള്ളംകാലിൽപുറകിലെയററത്തിരുവിരൽക്കിട
പൊതിച്ചമടൽകാച്ചീട്ടുമെഴുക്കുംതെച്ചുകാച്ചുക
പിന്നെയുംചിലസിദ്ധൌഷധമുണ്ടിതിനുവെണ്ടത
അവയെല്ലാംക്രമത്താലെപ്രയൊഗിച്ചാൽശമിച്ചുപൊം

കൃച്ഛ്രാശ്മരീനിദാനം

ദൊഷങ്ങൾവസ്തിയിൽചെന്നാൽമൂത്രാഘാതംവരുംദ്രുതം
ത്രിദൊഷയൊഗഭെദംകൊണ്ടതുനാലുപ്രകാരമാം
വസ്തിയിൽകഴലസ്ഥാനെലിംഗത്തിങ്കലുമെററവും
ദണ്ഡമുണ്ടായിയിററിററമൂത്രംവീഴകിൽവാതജം
മഞ്ഞളിച്ചിട്ടുചൂടെറിവെദനപ്പെട്ടുപിത്തജം
മെഢ്രവുംവസ്തിയുംവീങ്ങികനത്തിട്ടൊഴുകുന്നത
മൂത്രംവഴവഴത്തിട്ടുവിണ്ടിടുംകഫജത്തിന
മൂന്നുംക്രടീട്ടിതുണ്ടാകിൽകാണാംലക്ഷണമൊക്കയും
മൂത്രംതങ്ങുന്നപാത്രത്തിന്നാകുന്നുവസ്തിയെന്നുപെർ
തത്രശുക്ലത്രിദൊഷങ്ങൾകൊപിച്ചാൽവരുമശ്മരീ
അതുംദൊഷത്രയംശുക്ലമിവറെറകൊണ്ടുനാലതാം
അശ്മരീതന്നെവായുചെന്നണവാക്കിനുറുക്കിയാൽ
അതുകല്ലായിവൎദ്ധിച്ചാൽമൂത്രദ്വാരമടഞ്ഞുപൊം
മൂത്രംപൊകായ്കകൊണ്ടുള്ളദണ്ഡങ്ങൾപലതുംവരും
എന്നാലന്നുകൊടുക്കെണമന്നമൌഷധമിങ്ങനെ
സ്നിഗ്ദ്ധമായുഷ്ണമായെററംദീപനംപാചനങ്ങളും
സ്രൊതൊവിശൊധനത്തിന്നുനല്ലതായുമിരിക്കണം
കൃച്ഛ്രമുള്ളവനീവണ്ണമുണ്ടാമശ്മരിയെങ്കിലൊ
ഒരംവണ്ണമുള്ളതല്ലാതെഭുജിച്ചീടരുതൊന്നുമെ
ജഠരാഗ്നിയെവൎദ്ധിപ്പിക്കുന്നതായതുദീപനം
ഭക്ഷിച്ചതൊക്കെയുടനെദഹിപ്പിപ്പതുപാചനം
സ്രൊതൊവിശൊധനംചൊല്ലാംഞരമ്പിന്നുള്ളിലൊക്കയും
വന്നകംപുക്കദൊഷത്തെപുറത്തകളയുന്നത

പ്രമെഹനിദാനം.

മെലസ്സുംകഫവുംമൂത്രമെറെയുള്ളജനത്തിന
അവറെറവൎദ്ധിപ്പിക്കുന്നയന്നപാനപ്രവൃത്തികൾ

പ്രമെഹങ്ങളെയുണ്ടാക്കുമതങ്ങിരുപതായ്വരും
വാതംപ്രധാനമായ്(1)നാലുമാറുപിത്തംപ്രധാനമായ്
ശ്ലെഷ്മംപ്രധാനമായ്പത്തുമുണ്ടാമിരുപതിങ്ങനെ
അതിന്നാദിയിലൊരൊന്നെകാണാംവികൃതിയിങ്ങനെ
വിയക്കുംദെഹവുംനാറുംതളൎച്ചയുമുറക്കവും
ചുട്ടീട്ടുംഹൃദയംകണ്ണുംചെവികൾകൈകൾകാലുകൾ
ദാഹിക്കുംനാവുതൊന്നീട്ടുംശൊഷിക്കുംകവിൾകണ്ഠവും
തണുപ്പെറുന്നഭാഗത്തിൽകിടപ്പാനാഗ്രഹംവരും
ഉറുമ്പരിക്കുമൂത്രത്തിൽദെഹംനന്നായ്ക്കനത്തുപൊം
ഈവണ്ണംലക്ഷണംകാണാംപ്രമെഹത്തിന്റെയാദിയിൽ
പിന്നെക്രമെണവദ്ധിച്ചാൽദാഹവുംപെരുതായ്വരും
അതിയായ്മൂത്രവുംവീഴ്ത്തുമതുംപലപ്രകാരമാം
നെത്തുംപറുപറുത്തിട്ടുംകരിമ്പിൻനീരുപൊലെയും
ഇരിക്കുമ്പൊൾകൊഴുത്തിട്ടുംസുരപൊലെയരിപ്പൊടി
കലക്കീട്ടുള്ളപൊലെയുംശുക്ലാസിതകൾപൊലെയും
തണുത്തുമധുരിച്ചിട്ടുമീത്താപൊലെയിഴഞ്ഞതും
നീലമായികൊഴുത്തിട്ടുംചുട്ടമഞ്ഞൾകണക്കയും
ചൂടെറിരക്തംപൊലെയുംപിന്നെമഞ്ചെട്ടിപൊലെയും
വസമജ്ജകൾപൊലെയുമാനമൂത്രംകണക്കയും
പിന്നെത്തെനെന്നപൊലെയുമ്മൂത്രമുണ്ടാംപ്രമെഹിനാം
എല്ലാംകാലക്രമംകൊണ്ടുതെൻപൊലെതന്നെയായ്വരും
അവിപാകാരുചികളുംമൂക്കുവാലുകയുംച്ഛമാ
ഇവയീവണ്ണമുണ്ടാകിലതുശ്ലെഷ്മത്തിൽവന്നത
വസ്തിലിംഗങ്ങടെനൊവുംപനിയുംചൂടുതൃഷ്ണയും
മൊഹവുംപാരമുണ്ടാകിൽപിത്തജംകൃച്ഛ്രസാദ്ധ്യമാം
ഉദാവൎത്തംവിറയലുംശക്തിയില്ലായ്കനൊകയും
നിദ്രയില്ലായ്കയുംകാസംഛൎദ്ദിദെഹംക്ഷയിക്കയും
വാതജത്തിന്നിതാധാരംസാദ്ധ്യമല്ലാതെയുംവരും
പ്രമെഹികൾക്കുമ്മെദസ്സുവദ്ധിച്ചുള്ളജനത്തിനും
കുരുവുണ്ടായ്വരുംപാരിച്ചതുപത്തുപ്രകാരമാം
ശരാവികാ കച്ഛവികാജാലിനീവിനതാതഥാ
വിസപ്പിണീസഷ്പികാപുത്രിണീചവിദാരികാ
മസൂരീപിന്നെയലജിപിന്നെയുംപലതുണ്ടുപെർ
വട്ടമുണ്ടായ്കുഴിഞ്ഞിട്ടുവക്കുനന്നായുടിച്ചത
ശ്യാമമായിനുലഞ്ഞേറെനൊന്തിരിക്കുംശരാവികാ
നൊവുംകുത്തുംനിറഞ്ഞിട്ടുവയററത്തങ്ങമാപ്പിലും
മിനത്താമപ്പുറംപൊലെയുണ്ടാംകച്ഛവികക്കുരു
ഞരമ്പുനന്നായ്പ്പാകീട്ടുചെറുതായമുഖങ്ങളും
എഴുന്നുംനൊന്തുകുത്തീട്ടുചലംചാടീട്ടുജാലിനീ
വലുതായികുറുത്തിട്ടുമുതുകത്തൊവയററിലൊ

മുഖംതാണുനലഞ്ഞിട്ടനൊന്തീടും വിനതക്കുരു
തപക്കുകൾചൂട്ടുപാരിച്ചകഷ്ടമായിവിസൎപ്പിണീ
കടുകിൻമണിയെപൊലെചെറുതായിതെരുന്നനെ
പഴുത്തുനൊന്തുംവളരെയുണ്ടാംസൎഷ്വികക്കുരു
വലുതായ്ക്കണ്ണുവളരെയുണ്ടാകുന്നതുപുത്രിണീ
മുതക്കിൻെറകിഴങ്ങൊടുസമമായിവിദാരികാ
മസൂരിവലുതായുള്ളപയർപൊലെവരുന്നത
ദാഹമുണ്ടായ്ചുവന്നിട്ടപുറപ്പെട്ടാൽപഴുത്തൊരൊ
മുഖങ്ങൾചുററുമുണ്ടാകുംതൃഷ്ണാമൊഹജ്വരങ്ങളും
ഉണ്ടാമലജ്ജിയാകുന്നകുരുവുണ്ടായ്വരുന്നനാൾ
വ്ലാപ്പുറത്തുംകഴുത്തിൽതാൻകൈമെൽചെറുവിരല്ക്കുമെൽ
ഇത്തരംകുരുവുണ്ടായാൽപാരംവൈഷമ്യമായ്വരും
വ്ലാപ്പുറത്തെകുരുകൊണ്ടങ്ങൊരുപാടുകിടപ്പവൻ
മരണംകാലമാകുമ്പൊൾതാനെതന്നെമലനുപൊം
പുത്രിണീജാലിനീപിന്നെവിദാരികശരാവികാ
ഇവനാലുംപുറപ്പെട്ടാൽസാദ്ധ്യമല്ലെന്നുനിൎണ്ണയം

വിദ്രധിനിദാനം

വാതാദിദൊഷംനാലായുംമുറിവുംരക്തദൊഷവും
ഉണ്ടാകുന്നെരമുണ്ടാകുംദ്രുതമാറായിവിദ്രധീ
ബാഹ്യാഭ്യന്തരഭെദംകൊണ്ടതുരണ്ടുപ്രകാരമാം
അതുനാഭിക്കുനെരെയുംമെലെയുംകീഴുമായ്വരും
മെലെയുണ്ടാകിലന്നെരംവായിലൂടെചലംവരും
നാഭിക്കുനടുവെയെങ്കിൽമെലുംകീഴുംചലംവരും
താഴെയെങ്കിൽഗുദദ്വാരത്തിങ്കലൂടെചലംവരും
ദൊഷങ്ങൾമൂന്നുംകൂടീട്ടീരൊഗമുണ്ടായിതെങ്കിലും
വായിലൂടെചലംവന്നദെഹമെററംക്ഷയിക്കിലും
ഉപദ്രവവ്യാധികളൊടൊരുമിച്ചിട്ടിരിക്കിലും
അന്തൎവ്വിദ്രധിയീവണ്ണമുണ്ടാകുന്നതസാദ്ധ്യമാം
ബാഹ്യവിദ്രധിയുംപാരിച്ചുണ്ടാമാറുപ്രകാരമായ്
നൊവെറിശ്യാമമായിട്ടവട്ടത്തിൽചുവടിട്ടത
മെല്ലെന്നുവന്നുവിങ്ങീടിൽവാതവിദ്രധിയെന്നുപെർ
ചുവന്നിട്ടൊട്ടുചെമ്പിച്ചക്ഷണംകൊണ്ടുപഴുത്തുപൊം
അങ്ങിനെവന്നുയെന്നാകിൽപിത്തവിദ്രധിയെന്നുപെർ
വെള്ളത്തിരിക്കുംചൊറിയുംപനിക്കുംകഫജത്തിന
സന്നിപാതത്തിലുണ്ടായാൽകാണാംലക്ഷണമൊക്കയും
പനിദാഹങ്ങളെറീടുംരക്തപിത്തത്തിലെതിന
മുറിഞ്ഞാൽകാലംചെല്ലുമ്പൊളുണ്ടാകുംക്ഷതവിദ്രധീ
സ്ത്രീകളിൽഗൎഭമുള്ളൊക്കുംപെററവൎക്കുംചിലൎക്കുടൻ
മുലമെൽവീക്കമുണ്ടായികുരുവായിചമഞ്ഞത

ബാഹ്യവിദ്രധിപൊലെയായ്വന്നുകൂട്ടുംക്രമെണതൽ
വിദ്രധിക്കുതുടങ്ങുമ്പൊൾതന്നെവെണംചികിത്സകൾ
ചൊരനീക്കുകയുംകൊള്ളാംപൊട്ടാതെകൊള്ളുകിൽഗുണം
പൊട്ടിയെങ്കിൽപഴുക്കാതെചികിത്സിച്ചിട്ടുണക്കണം
പഴുത്തുപൊയിതെന്നാകിൽപിന്നെംരംശപരനെഗതി

വൃദ്ധിനിദാനം

ദൊഷത്രിതയവുംരക്തംമൂത്രംമെദസ്സുമെന്നിവ
നിമിത്തമായിട്ടുണ്ടാകുംവൃദ്ധിയെഴുപ്രകാരമായ്
വൃദ്ധിയുണ്ടായ്വരുംനെരംലക്ഷണങ്ങളിവണ്ണമാം
ഊതിവീപ്പിച്ചയുതളിപൊലെയുള്ളതുവാതജം
ദാഹവുംചൂടുമൊന്നിച്ചിട്ടുണ്ടാകുന്നതുപിത്തജം
വെള്ളപ്പുംചൊറിയുംകൂടെയുണ്ടാകുംകഫജത്തിന
കറുത്തുകുരുവുണ്ടായിവന്നീടുംവൃദ്ധിരക്തജം
കഫംപൊലെയിരിക്കുന്നവൃദ്ധിമെദസ്സിലുള്ളത
കഴച്ചുരുണ്ടുകെറുന്നവൃദ്ധിയാന്ത്രത്തിൽവന്നത
മൂത്രംമുട്ടിട്ടിരിക്കുമ്പൊൾചെയ്തുമൈഥുനമെങ്കിലൊ
വൃദ്ധിയുണ്ടായിവന്നീടുമതുമൂത്രജമായത
ഇതിൽമൂത്രാന്ത്രജങ്ങൾക്കവാതംതന്നെപ്രധാനമാം
ആന്ത്രവുംമൂത്രവുംവൃദ്ധിക്കാദികാരണമാകിലും
വാതംതന്നെയിവററിന്റെവൎദ്ധനത്തിന്നുകാരണം
വാതവൃദ്ധിക്കുസമമാമാന്ത്രവൃദ്ധിയസാദ്ധ്യമാം

ഗുന്മനിദാനം

പനിയുണ്ടായിവൎദ്ധിച്ചുശമിച്ചിട്ടുള്ളനാളിലും
പിന്നെഛൎദ്ദിവിരെകങ്ങൾചെയ്തിരിക്കുന്നനാളിലും
ഏറവെള്ളംകുടിപ്പൂലുംദെഹദണ്ഡങ്ങൾചെയ്കിലും
ദൊഷത്രയങ്ങളുംരക്തമിവകൊപിച്ചുമെല്ലവെ
മഹാസ്രൊതസ്സിലുൾപ്പുക്കുഞരമ്പൊക്കെയടച്ചുടൻ
ഗുന്മവ്യാധിയെയുണ്ടാക്കുംനൃണാമെട്ടുപ്രകാരമായി
ഗുന്മത്തിന്നാദിനൊവായിതുടങ്ങീടുംവയററില
പിന്നെക്രമെണവൎദ്ധിച്ചാൽചാണപൊലെചമഞ്ഞുപൊം
നാഭിക്കുനെരെയഷ്ഠീലപ്രത്യഷ്ഠീലവിലങ്ങിയും
ആനാഹംമെൽവയററിന്മെൽകാണാംഗുന്മങ്ങളിങ്ങനെ
സ്ത്രീകൾക്കുംപുരുഷന്മാൎക്കുമുണ്ടാമിച്ചൊന്നതൊക്കയും
ഗുന്മംവൎദ്ധിച്ചിരിക്കുമ്പൊൾപനിയുംവയർവീക്കയും
വയററിൽപുറമെപാക്കുംകറുത്തുള്ളഞരമ്പുകൾ
പിന്നെയിക്കിളുമൊട്ടെറെവന്നീടുകിലസാദ്ധ്യമാം
രക്തഗുന്മംവരുംപിന്നെമെലെററംസ്ത്രീജനത്തിന
അതുംതീണ്ടായിരിക്കുമ്പൊൾകച്ചെരിച്ചുപുളിച്ചത

അതിയായിട്ടുഭക്ഷിച്ചാൽകറവീഴാതെയുംവരും
അതിനെകൊണ്ടുവന്നീടുംഗുന്മമെട്ടാമതാമത
ഗുന്മമീവണ്ണമുണ്ടായാൽഗൎഭമുണ്ടായപൊലെയാം
മുലയിൽപാൽചുരന്നീടുംകണ്ണുകറുക്കുംമുലയ്ക്കുടൻ
ഇളകുംപിള്ളയെപൊലെഗൎഭമെന്നൊരുബുദ്ധിയും
എല്ലാൎക്കുമുണ്ടാമന്നെരമതിന്നാധാരമിങ്ങനെ
കയ്യുംകാലുംകുടഞ്ഞിട്ടുഇളകുംപിള്ളയെങ്കില
ഗുന്മമെന്നാലുരുണ്ടിട്ടുതന്നെസഞ്ചാരമായ്വരും
പക്വാശയത്തിലെവായുഗുദത്തിന്റെയടുത്തൊളം
ഒരുദണ്ഡത്തെയുണ്ടാക്കുമതിന്നുതൂനിയെന്നുപെർ
ഗുദത്തിങ്കൽനിന്നുണ്ടാക്കുംദണ്ഡംപക്വാശയത്തൊളം
അതിന്നുപെർപ്രതിതൂനിയെന്നുചൊല്ലുംഭിഷക്കുകൾ

ശൂലനിദാനം

ഉണ്ടാംദൊഷങ്ങൾനാലായുംപഥ്യാസ്ഥയതിഭുക്തിയും
മൂത്രത്തിൽകല്ലുടപ്പൂലുംവാതഗുന്മത്തിലുള്ളതും
ഇങ്ങനെശൂലയുണ്ടാകുംനൄണാമെട്ടുപ്രകാരമായ്
അതിയായിഭുജിപ്പുലുമെറെവെള്ളംകുടിക്കിലും
അധൊവായുമലംമൂത്രമടക്കികൊണ്ടിരിക്കിലും
സ്ത്രീസംഗംദെഹദണ്ഡങ്ങൾതല്ലുകൊള്ളുകയെന്നിവ
ഏററമുണ്ടാകിലന്നെരമരക്കെട്ടിൽതുടസ്സുലും
വസ്തിയൊനിപ്രദെശങ്ങൾമുതുകെന്നുള്ളദിക്കിലും
അതിയായിട്ടുനൊവുണ്ടാംവാതശൂലയതായ്വരും
അന്നംവയർനിറച്ചെന്നാലായന്നത്തിന്നുമെല്ലവെ
ദഹനംതുടരുന്നെരംനൊവുംകൂടെവരുംദ്രുതം
അന്നംനന്നായ്ദഹിപ്പൊളംനൊവിന്നുംശമനംവരാ
നന്നായ്ദഹിച്ചുകൂടുമ്പൊൾനൊവുംനന്നായ്ശമിച്ചുപൊം
ഃരംവണ്ണമത്രെനൊവെങ്കിൽപിത്തശൂലയതായ്വരും
രൂക്ഷമായിക്ഷമായന്നമുപജീവിക്കിലപ്പൊഴെ
നൊവുണ്ടായിവരുന്നാകിൽശ്ലെഷ്മശൂലയതായത
ദിനരാത്രിവയസ്സുണ്ടാന്നുള്ളകാലത്തെയൊക്കയും
മൂന്നായിട്ടുപകുത്താദിമദ്ധ്യമാന്ത്യങ്ങളിൽക്രമാൽ
ഇരിക്കുന്നുകഫംപിത്തംവാതമെന്നിവമൂവരും
അതുകൊണ്ടവരെകൊണ്ടുവരുംവ്യാധിക്കുവൎദ്ധനം
അക്കാലങ്ങളിൽവന്നീടുംസൂക്ഷിച്ചാലറിയാമത
ഗുരുതപമുള്ളമാംസങ്ങൾശക്തിയുള്ളകിഴങ്ങുകൾ
മലസ്സുരികിലെവെള്ളമെന്നതൊരൊന്നുനിത്യമായ്
ഭുജിച്ചുശ്ലെഷ്മംവൎദ്ധിച്ചാൽനൊവുംദെഹംകനക്കയും
അന്നത്തിൽരുചിയില്ലാസ്ഥയിളകാതെകിടക്കയും
മൊഹിക്കയിവയൊരൊന്നുശ്ലെഷ്മശൂലയ്ക്കുലക്ഷണം

ദൊഷങ്ങൾമൂന്നുംകൂടീട്ടുണ്ടായിശൂലയെങ്കിലൊ
കാണാമന്നവിടെതന്നെമൂന്നിന്റെലക്ഷണങ്ങളും
ദൊഷൾമൂന്നുംകൂടീട്ടവന്നശൂലയസാദ്ധ്യമാം
അതിയായിഭുജിപ്പൂലുംവിശക്കാതെഭുജിക്കിലും
എറെവെള്ളംകുടിപ്പൂലുമുപൊസിച്ചുകിടപ്പിലും
പിന്നെപരിചയിക്കാത്തവസ്തുയെറെഭുജിക്കിലും
ഹൃദയത്തിങ്കലുംപിന്നെപാശ്വങ്ങളിൽവയററിലും
അതിയായിട്ടുനൊവുണ്ടാംഭുക്തിദൊഷത്തിലെതത
കല്ലടെപ്പെറെവദ്ധിച്ചാൽമുതുകുംപാശ്വവുംതുട
നാഭിമൂലമരക്കെട്ടെന്നുള്ളഭാഗങ്ങളിൽതുലൊം
നൊവുണ്ടായിവരുന്നെരംശക്കരാശൂലയെന്നുപെർ
വളൎന്നവാതഗുന്മംകൊണ്ടുണ്ടാംനൊവൊന്നുപാരമായ്
അതുകൊണ്ടുമലംമൂത്രമൊട്ടുംപൊകാതെയുംവരും
പാരംവിയക്കമൊക്കാനംമൊഹിക്കയിവപാരമാം
ഘൊരംവണ്ണംലക്ഷണംകാണാംപിത്തശൂലതുടങ്ങിയാൽ

ജലകൂൎമ്മനിദാനം

ശ്ലെഷ്മംകൊപിച്ചുവദ്ധിച്ചാൽവായുവതിനെയപ്പൊഴെ
കൊണ്ടുപൊയിട്ടുനാഭീടെയിടത്തെതാൻവലത്തുതാൻ
ഘൊരംട്ടംകൂട്ടുമ്പൊൾനീളത്തിൽകടുത്തിട്ടൊരുവ്യാധിയാം
നൊവുകൂടാതെയുംതീരുംജലകൂൎമ്മമതായത
പ്ലീഹഗുന്മങ്ങളിൽചൊന്നചികിത്സകളെമെല്ലുമെൽ
ചെതാലിതുശമിച്ചീടുംഅതുവൈകാതെചെയ്യണം

ഉദരനിദാനം

പശക്കെട്ടുകളുണ്ടായിശമിച്ചാലുടനെററവും
അഭിഷ്യന്ദികളായുള്ളതൊക്കെയെറെഭുജിക്കിലും
ഉപവാസഞ്ചവമനംവിരെചനവുമെന്നിവ
ഉണ്ടായാലുടനൊട്ടെറെദെഹദണ്ഡങ്ങൾചെയ്കിലും
ഊണുതാൻകഞ്ഞികുടിതാൻചെതാലൊടിനടക്കിലും
ആനപ്പുറത്തുതാൻനല്ലകുതിരെടെപുറത്തുതാൻ
കെറിയൊടിക്കിലുംപിന്നെപകൽനിത്ര്യമുറങ്ങിലും
മലവുംജലവുംപൊവാൻതുടങ്ങുമ്പൊൾതടുക്കിലും
അതിയായുണ്ണുകതാൻപിന്നെദഹിക്കുമുമ്പിലുണ്ണുകതാൻ
അതിയായ്മൈഥുനംചെയ്കകാരണംതൊഴിൽചാട്ടവും
പിന്നെവസ്തിപിടിക്കെന്നുമുതലായചികിത്സകൾ
പിഴച്ചാലുംവരുംപ്ലീഹസ്ഥിളക്കമതുനിണ്ണയം
ഇടത്തിരിക്കുംപ്ലീഹയ്ക്കുംവലത്തുള്ളയകൃത്തിനും
ഇളക്കമുണ്ടാമന്നെരംകൂട്ടുംദൊഷങ്ങളൊക്കയും
അപ്പൊളവിടെനിന്നുണ്ടാമുദരത്തിന്റെയുത്ഭവം

അമ്മികുഴവിയെപൊലെതുടങ്ങീട്ടാമപൊലെയാം
പിന്നെനന്നായിവീക്കുമ്പൊൾപ്ലീഹൊദരമതായ്വരും
രൊമംവയററിലുൾപ്പുക്കുഗുദത്തിൻവലയത്തിലൊ
മററൊച്ചററിയിരിക്കുമ്പൊളപാനൻവായുമെല്ലുമെൽ
കൊപിക്കുമ്പൊൾക്രമംകൊണ്ടുവയർനന്നായിവീൎത്തുപൊം
വാതദണ്ഡവുമുണ്ടാക്കിവയററിൻെറപുറത്തൊരു
പശുവിൻവാലുപൊലെയായ്ത്തിണൎത്തിട്ടുവരുന്നത
ബദ്ധൊദരമതിൽകാണാംവാതലക്ഷണമെററവും
മീന്മുള്ളെല്ലുകരിമ്പിൻെറനുറുങ്ങൊടെന്നിതൊക്കയും
വയററിൽചെന്നടഞ്ഞിട്ടുകുടലുമ്മെൽവയററിലും
വൃണമുണ്ടാകുമൊട്ടെറെപഴുത്തുലയുന്നനാൾ
ചലംവൎദ്ധിച്ചുചാടുമ്പൊൾവയറുംവലുതായ്വരും
ഛിദ്രൊദരമതിൽകാണാംപിത്തത്തിന്നുള്ളലക്ഷണം
നൈസെവാദികളായുള്ളചികിത്സകളിലെങ്കിലും
അഗ്നിക്കുബലമില്ലാതെഇരിക്കുന്നാളിലെങ്കിലും
വെള്ളംകുടിച്ചാലാവെള്ളംനടക്കുന്നഞരമ്പുകൾ
വായുനാലടയപ്പെട്ടാൽവയററിന്നുള്ളിൽവെള്ളമാം
അവിടെശ്ലെഷ്മവുംകൂടെകൊപിച്ചാൽവയർവീൎത്തുപൊം
ക്ഷണെനൊതളിപൊലെയായ്വരുന്നതുദകൊദരം
പിന്നെത്രിദൊഷക്ഷൊഭംകൊണ്ടുണ്ടാന്നാലുപ്രകാരമാം
എന്നാലതിലതിൽകാണാമതിന്നുള്ളൊരുലക്ഷണം
അഗ്നിക്കുബലമില്ലാത്തൊൎക്കെറയുംവയർവീൎത്തുപൊം
അപത്ഥ്യഭക്ഷണംചൈതാൽകാലംകൊണ്ടുള്ളിൽവെള്ളമാം
ക്രമെണമലമൂത്രങ്ങൾപൊകാതെകണ്ടുമായ്വരും
ശ്വാസദണ്ഡങ്ങളുംവീക്കംപനിയുംഛൎദ്ദിമൊഹവും
ചുഴന്നീടുകയെന്നല്ലാമുണ്ടായാൽവയർവീൎത്തവൻ
ബലമില്ലാത്തവൻതന്നെയെന്നുവന്നാലസാദ്ധ്യമാം
കണ്ണിൻെറപൊളവീങ്ങുലുംലിംഗംവളകിലുംതഥാ
ത്വക്കുകൾനീൎതടിപ്പൂലുംമരുന്നൊരൊന്നുകൊണ്ടുടൻ
മലശൊധനചെയ്യാലുംവയറുംനാഭിവീക്കിലും
ഒരൊലക്ഷണമീവണ്ണംകാണുന്നാകിലസാദ്ധ്യമാം
പിന്നെദൊഷങ്ങൾകൊപിച്ചാലടങ്ങുംനാഡിയൊക്കയും
ഉണ്ടാമന്നെരമീവണ്ണമുദരവ്യാധിപാരമായ്
ആയതിന്നുനിദാനത്തിൽചൈതീടെണംവിരെചനം
ആവണക്കെണ്ണസെവിച്ച വിരെചിക്കുന്നതുത്തമം
പാലൊഗൊമൂത്രമൊകൂടെക്കൂട്ടീട്ടാകിലുമാമത
മററുംവിരെചനത്തിന്നുകൊടുത്തീടാംമരുന്നുകൾ

പിത്തനിദാനം

ഉണ്ടാംദൊഷങ്ങളെകൊണ്ടുംമണ്ണുതിന്നുന്നയെങ്കിലും

സന്നിപാതത്തിനെക്കൊണ്ടും പാണ്ഡുവഞ്ചായ്വരും ന്നൂണാം
വാതം മുമ്പായദൊഷങ്ങൾ ഹൃദയത്തിലകത്തുപൊയി
അവിടെ ചെന്നിരിക്കുന്ന പിത്തത്തെയവിടെന്നുടൻ
ഞരമ്പുകളിലൊടിച്ചു വ്യാപിപ്പിച്ചിട്ടുമെല്ലവെ
ദുഷ്ടമാക്കുമസൃങ്മാംസത്വക്കഫങ്ങളെയെററവും
പിന്നെത്വക്കുകളുണ്ടാകും നിറം മൂന്നുപ്രകാരമായ്
വെളുത്തിട്ടും ചുവന്നിട്ടും മഞ്ഞളിച്ചിട്ടുമിങ്ങനെ
വെളുത്ത നിറമായ്വന്നാൽ പിത്തപാണ്ഡുവതായത
മഞ്ഞളിച്ചുവരുന്നെരം പിത്തകാമിലയെന്നുപെർ
അതുവൎദ്ധിക്കുമന്നെരം കുംഭകാമിലയെന്നുപെർ
അതമൂക്കുന്ന നെരത്തലൊഠരഞ്ചെഹലീമകം
അലസഞ്ചെതിപെരുണ്ടാമെന്നാലീവകയൊക്കയും
പിത്തകാമിലവൎദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള ഭെദങ്ങളായ്വരും
പാണ്ഡുവിന്നാദിയിൽ തന്നെ കാണാം ലക്ഷണമിങ്ങനെ
വീക്കമുണ്ടായ്വരും പിന്നെ കണ്ണുരണ്ടും നഖങ്ങളും
മഞ്ഞളിച്ചിട്ടുമൊട്ടെറെ മടിയും പാരമായ്വരും
ഭൊജനശ്രദ്ധയില്ലായ്ക മൊഹം ഛൎദ്ദ്യതിസാരവും
എന്നിതൊക്കയുമുണ്ടാകും പാണ്ഡുരൊഗത്തിനെററവും
പാണ്ഡുരൊഗത്തിനൊട്ടെറെ കല്യാണഘൃതമുത്തമം
ഠരം വണ്ണം പാണ്ഡുവാകുന്ന ദണ്ഡമുണ്ടായിരിപ്പവൻ
പിത്തത്തെ വൎദ്ധിപ്പിക്കുന്ന ദ്രവ്യമങ്ങു ഭുജിപ്പില്ലം
പിത്തം വൎദ്ധിച്ചിരിപ്പൂല്ലമുണ്ടാം കാമില ദെഹിനാം
കാമിലയ്ക്കുടനെ തന്നെ ചികിത്സിച്ചില്ലയെങ്കിലൊ
കുംഭകാമിലയായ്തീരും സാദ്ധ്യമല്ലാതെയും വരും
എന്നാലും പിത്തശമനത്തിന്നു ചൊന്ന ചികിത്സകൾ
ചെയ്തീടെണം വിശെഷിച്ചു മററുമീവണ്ണമൌഷധം
ത്രികൊല്പകൊന്നകൊണ്ടെന്നനന്നായ്നെക്കെപൊടിച്ചതു
ചെൎത്തുകൊണ്ടുകൊടുക്കെണം ത്രിഫലെടെകഷായവും
മററുമീവണ്ണമൊരൊന്നെ ചികിത്സിക്കെണമാവൊളം

ശൊഫനിദാനം.

മാംസംക്ഷയിച്ചിരിക്കുന്ന മൎത്ത്യൻ നിത്യവുമെററവും
ഗുരുവായമ്ലമായെററമഭിഷ്യന്ദികളാകിയും
ഉള്ളവസ്തുക്കൾ സെവിച്ചാൽ വീക്കമുണ്ടായ്വരും ക്ഷണം
ഞരമ്പിന്നുള്ളിൽ വെള്ളത്തെയൊഴുക്കും ദ്രവ്യമെററവും
അഭിഷ്യന്ദികളെന്നല്ലൊ പറയുന്നു മഹത്തുകൾ
ത്രിദൊഷയൊഗഭെദങ്ങളഭിഘാതവിഷങ്ങളും
ഇങ്ങനെയൊമ്പതുണ്ടല്ലൊ വീക്കത്തിൻ കാരണങ്ങളും
ഇങ്ങനെ വീക്കമുണ്ടായാൽ മടിയുഷ്ണവുമിക്കിളും
അതിസാരത്തൊടരുചിഃ വമനം വയർവീക്കയും

ഛരംവണ്ണമൊരൊദണ്ഡങ്ങൾപാരമെന്നായിനിക്കിലും
മുഖത്തുനിന്നുകീഴ്പ്പൊട്ടുവീങ്ങിപുരുഷനെങ്കിലൊ
ശമിച്ചീട്ടുംചികിത്സിച്ചാൽസ്ത്രീകൾക്കാകിലസാദ്ധ്യമാം
കാല്പമെൽനിന്നുമെല്ലൊട്ടസ്ത്രീണാംവീക്കംതുടങ്ങുകിൽ
ശമിച്ചീട്ടുംചികിത്സിച്ചാൽപുരുഷന്നതസാദ്ധ്യമാം
നാഭിഗുഹ്യങ്ങളിൽതൊട്ടുകീഴുംമെല്ലുംകലന്നത
സ്ത്രീകൾക്കുംപുരുഷന്മാൎക്കുംശമിപ്പാനെളുതാസ്സുരാ
ഞരമ്പുപാകീട്ടൊട്ടെറെഛൎദ്ദിക്കയതിസാരവും
വീക്കംമെല്ലെശമിക്കുമ്പൊൾപനിച്ചതിസരിക്കിലും
ജ്വരാതിസാരംമെല്ലെന്നശമിക്കുന്നാളിൽവീക്കവും
ഉണ്ടായിവന്നുയെന്നാകിൽസാദ്ധ്യമല്ലാത്തലക്ഷണം

വിസൎപ്പനിദാനം.

ശൊഫത്തിൻകാരണംതന്നെവിസൎപ്പത്തിന്നുകാരണം
വിസൎപ്പംപുണ്ണിലെഭെദംസ്ഥാനംമൂന്നതിനിങ്ങനെ
പുറത്തുമുള്ളിലുംരണ്ടുഭാഗത്തുംക്രൂടിയുംവരും
വാതപിത്തങ്ങൾകൊണ്ടുണ്ടാംവിസൎപ്പത്തിൻെറലക്ഷണം
തീത്തട്ടിപൊളുകംപൊലെപുണ്ണുണ്ടായിവരുംനൃണാം
ഇങ്ങനെവൃണമുണ്ടായാൽപെർകൊണ്ടഗ്നിവിസൎപ്പമാം
വാതവുംകഫവുംക്രൂടെകൊപിച്ചിട്ടുവരുന്നതിൽ
കാണാംമുഴച്ചിട്ടിടയിലതുഗ്രന്ഥിവിസൎപ്പമാം
കഫപിത്തങ്ങൾകൊണ്ടുണ്ടാംവിസൎപ്പത്തിൻെറലക്ഷണം
മാംസത്തിനെനുലസ്സാതെചെറുപൊലെപുറപ്പെട്ടും
നൊവുണ്ടായിവരുന്നാകിൽവിസൎപ്പമതുകട്ടമാം
ദൊഷത്രയങ്ങളൊരൊന്നുകൊണ്ടുവന്നാലതൊക്കയും
എളുതായിശമിപ്പിക്കാംരണ്ടുക്രൂടിവരുന്നത
ഒരൊചികിത്സചെയ്യുമ്പൊൾക്രമത്താലെശമിച്ചുപൊം
മൂന്നുംക്രൂടീട്ടുവരികിൽവിസൎപ്പമതസാദ്ധ്യമാം
വിസൎപ്പമൊക്കെമൎമ്മത്തുവന്നുയെന്നാലസാദ്ധ്യമാം
വിസൎപ്പമെറെവൎദ്ധിച്ചാൽഞരമ്പുംമാംസമെന്നിവ
നുറുങ്ങീട്ടുശവംപൊലെനാറിയെല്ലാംവരുന്നനാൾ
ഛൎദ്ദിയുംപനിയുംമൊഹംദെഹത്തിന്നുതളൎച്ചയും
വാവരൾച്ചചുഴന്നിട്ടുമെക്കിളൊക്കാനമെന്നിവ
എല്ലാമുണ്ടായ്പരുന്നാകിൽവിസൎപ്പമതസാദ്ധ്യമാം
വിസൎപ്പമുണ്ടായാലാദിക്കുപവാസംഗുണംതുലൊം
പിന്നെരൂക്ഷങ്ങളായിട്ടുള്ളന്നമൌഷധമെന്നിവ
ഛൎദ്ദിപ്പിക്കവിരെചിപ്പിക്കെററവുംചൊരനീക്കുക
ഛരംവമുണ്ണമുള്ളതെയാവുതൊടൊല്ലാഎണ്ണനൈകളെ
തൈലമൊഷുതമൊക്രൂട്ടിചികിത്സിച്ചാലസാദ്ധ്യമാം

മസൂരിനിദാനം.

ദൊഷയൊഗഞ്ചഭെദങ്ങൾരക്തവുംവിഷമെന്നിവ
മൂലമായിട്ടുവന്നീടുംപലതായിമസൂരിക
അതിന്നുമുമ്പില്ലുണ്ടാകുംപനിയുംവാവരൾച്ചയും
മെൽനൊംകഴപ്പുസന്ധുക്കൾതളരുംതലനൊകയും
കൊൾമയിർകൊൾകയരുചിമൂക്കുവാല്കയുംപുനഃ
കണ്ണിനുംദണ്ഡമുണ്ടാകുംപിന്നെമെല്ലെപുറപ്പെട്ടും
ഉഷ്ണംവിറയലുംനൊവുമതിസാരഞ്ചദാഹവും
ഇക്കിളുംകാസമരുചിമൊഹവുംക്രുടിയുള്ളത
പുറത്തുകാണ്മാൻകുറയുംഅകത്തൊട്ടുമുഖങ്ങളാം
അഞ്ചിനെയുള്ളതൊട്ടെറെകാലംചെല്ലുന്നതാപ്പുരും
ഉടനെതന്നെയുംപിന്നെകാലംചെന്നിട്ടുമങ്ങനെ
ഉണ്ടാംരണ്ടുപ്രകാരത്തിൽപഴപ്പിടകലന്നതിൽ
നൊവുണ്ടാം കരുവാളിക്കുമെറംവാതത്തിലെതിന
ഉഷ്ണമെറീട്ടുചെറുതാഷ്ക്കടുകിൻമണിയൊളവും
ഉണ്ടായാലുടനെതന്നെപഴക്കുന്നതുപിത്തജം
കടുത്തുമഞ്ഞളിച്ചിട്ടുകാലംചെന്നുപഴപ്പത
കഫംകൊണ്ടുഭവിക്കുന്നമസൂരിക്കുള്ളലക്ഷണം
ദൊഷങ്ങൾരണ്ടുക്രുടുമ്പൊൾരണ്ടിൻെറലക്ഷണങ്ങളും
മൂന്നുംക്രുടിവരുന്നെരംമൂന്നിൻെറലക്ഷണങ്ങളും
സൂക്ഷിക്കുമ്പൊൾധരിച്ചീടാംവ്യാധിഭെദങ്ങളൊക്കയും
മൂന്നുംക്രുടീട്ടുതുണ്ടാകിൽസാദ്ധ്യമല്ലാതെയുംവരും
നന്നായ്ചുവന്നുചൂടൊടുംക്രുടെവൎദ്ധിച്ചിരിക്കിലൊ
അതരക്തജമെന്നുള്ളതറിവാനുള്ളലക്ഷണം
മസൂരിയുള്ളെടത്തൊക്കെധിക്കരിച്ചുനടക്കിലും
അക്കാലത്തുനടക്കുതാൻഭയംതാൻസംഭവിക്കിലും
ഉണ്ടാമാഗന്തുകവ്യാധിയതിൻെറവരവിങ്കലെ
ലക്ഷണംകണ്ടറിഞ്ഞിട്ടുചികിത്സിക്കെണമിങ്ങനെ
ഉപവാസംനടെപിന്നെവമനഞ്ചവിരെചനം
ഉഷ്ണംവൎദ്ധിച്ചുവരികിൽചൊരനീക്കെണമഞ്ജസാ
ഇരട്ടിമധുരംവെപ്പുതൊൽകൊണ്ടുംകഷായമായി
വച്ചിട്ടുസിതയുംചെൎത്തുകൊടുക്കെണംപുറപ്പൊളം
അവിപത്തികൊടുത്തിട്ടുവിരെചിപ്പിപ്പതുത്തമം

പുളകനിദാനം.

അഴലുംപനിയുംചൂടുംദെഹത്തിന്നുതളൎച്ചയും
ക്രുടീട്ടുദെഹത്തിലൊക്കെപുളകങ്ങൾപുറപ്പെട്ടും
അതിന്നുകാരണംപിത്തംപെരുവിസ്ഫൊടമെന്നുപൊൽ
മസൂരിവിസ്ഫൊടങ്ങൾക്കുവഴിപൊലെവിരെചനം
ചെയ്യിക്കെല്ലാററിലുംനന്നഞ്ഞുപവാസവുമാദിയിൽ

ശീതപിത്തനിദാനം.

പിത്തവുംകഫവുംക്രുടിവൎദ്ധിച്ചാലതുവട്ടമായ്
ദെഹത്തിങ്കൽതിണൎത്തിട്ടുചുവന്നാപാദമസ്തകം
വട്ടത്തിണൎറിതുണ്ടായാൽചൊറിയുന്താനിതെററവും
ഇങ്ങനെദണ്ഡമുണ്ടായാൽശീതപിത്തമതായത
അമ്ലതൊട്ടുകൊടിത്ത്രുവവെപ്പുന്തൊൽമഞ്ഞളെന്നിവ
ക്രുട്ടിവയ്ക്കുംകഷായത്തെസെവിച്ചാലതുശാന്തമാം

കുഷ്ഠനിദാനം

ത്രിദൊഷയൊഗംകൊണ്ടുണ്ടാംകുഷ്ഠമെഴുപ്രകാരമായ്
കപാലമെന്നുവന്നീടുംപെരുവാതത്തിലെതിന
പെരൌദുംബരമെന്നായിവരുംപിത്തത്തിലെതിന
കഫജത്തിന്നുപെരുണ്ടാംമണ്ഡലഞ്ചവിചൎച്ചികാ
വാതപിത്തങ്ങൾക്രുടീട്ടുമുണ്ടാമെന്നാലതുശ്യമാം
വാതശ്ലെഷ്മങ്ങൾകൊണ്ടുണ്ടാംചൎമ്മകുഷ്ഠകിടീപവും
പിത്തശ്ലെഷ്മങ്ങളെകൊണ്ടുദദ്രുവുംപുണ്ഡരീകവും
പാമാചൎമ്മതലംപിന്നെവിസ്പൊടമിതിപെരുകൾ
എല്ലാദൊഷങ്ങളുംക്രുടിമജ്ജാശുക്ലാസ്ഥിയെന്നിവ
മൂന്നുമാശ്രയമായിട്ടുവൎദ്ധിച്ചുകുഷ്ഠമെങ്കിലൊ
കയ്യുംകാലുംനുറുങ്ങിപ്പൊമെന്നുവന്നാലസാദ്ധ്യമാം
പിന്നെകണ്ണുചുവന്നീട്ടുമൊച്ചനന്നായടച്ചുപൊം
അഗ്നിമാന്ദ്യമതീസാരംദാഹംക്രമികളെന്നിവ
എല്ലാമുണ്ടായിയെന്നാലുമസാദ്ധ്യംതന്നെയാമ്പരും
കുഷ്ഠങ്ങളെശമിപ്പിപ്പാനുള്ളനെയ്യെണ്ണയെന്നൊരെ
മരുന്നുകൾകൊടുത്തിട്ടുനെററിമെൽകൈകൾരണ്ടിലും
കാലുരണ്ടുമ്മെലുംകൊത്തിചൊരനീക്കെണമാവൊളം
വ്യാധികാണുന്നടത്തെല്ലാംചൊരനീക്കെണമാവൊളം
കൊത്തീട്ടുംകൊമ്പുവെച്ചിട്ടുംജെളുകിപ്പിച്ചുമാമത

ശ്വിത്രകനിദാനം

മൂന്നുരൊഗങ്ങളുംക്രുടീട്ടുണ്ടായിട്ടുന്നശ്വിത്രകം
ചുവന്നിരിക്കുംചൊറിയുംകുഷ്ഠംപൊലെയുമാമ്പരും
വെള്ളംവരികയില്ലൊട്ടുമുണ്ടായാൽശ്വിത്രകത്തിന
ചൊല്ലുന്നുപാണ്ടിനെതന്നെശ്വിത്രമെന്നുഭിഷക്കുകൾ
ഉള്ളങ്കാലുകളുള്ളങ്കൈഗുദദപാരെചചുണ്ടിലും
ഉണ്ടായാലുടനെതന്നെചികിത്സിച്ചാൽശമിച്ചുപൊം
ശ്വിത്രകത്തിൽമുളച്ചിട്ടുവന്നരൊമങ്ങളൊക്കയും
അതിന്റെനിറമാമ്പന്നാലസാദ്ധ്യംതന്നെയാമ്പരും
വ്രണമുണ്ടായെടത്തെല്ലാംവന്നാലുമതസാദ്ധ്യമാം

കിലാസമെന്നുംതരുണമെന്നുംപെരുളവാശ്ശുരും
ഇതിന്നുകുഷ്ഠത്തിന്നുള്ളചികിത്സഗുണമാശ്ശുരും
ചൊരനീക്കകയ്യുംഛൎദ്ദിമലശൊധനയ്യുംഗുണം
ഇവയെല്ലാംപ്രധാനങ്ങളാശ്ശുരുംശ്വിത്രകത്തിന

കൃമിനിദാനം

ദെഹത്തെൽകൃമിയ്യുണ്ടാകുംപ്രകാരംപറയുന്നിത
പുറത്തുകൃമിയ്യുണ്ടാവാൻമൂലംമാച്ചുമെഴുക്കുകൾ
അതിൻപെർമൂട്ടകൂറപ്പെന്നൊരൊന്നായിയ്യുംവരും
കുഷ്ഠംരക്തത്തിലുൾപ്പുക്കാലുണ്ടാംരക്തത്തിലുംകൃമി
പിന്നെയാകൃമിഭെദംകൊണ്ടിവയാറുപ്രകാരമാം
അണുക്കളായ്ചുവന്നിട്ടുംകറുത്തിട്ടുംവെളുത്തതും
വട്ടത്തിൽകാലുകൂടാതെതന്നെയ്യുംവലുതാശ്ശുരും
അണുക്കളാകകൊണ്ടൊട്ടുംകണ്ടുകൂടാതെയ്യുംവരും
പിന്നെകഴുത്തിലുംകണ്ണുമൂലെകാലുകൾകൈയ്യുടെ
സന്ധുക്കളിൽപുറപ്പെട്ടുപരക്കുംദെഹമൊക്കയ്യും
പിന്നെക്രമെണവൎദ്ധിച്ചാൽകാലംകൊണ്ടതുകുഷ്ഠമാം
തൈരുംചൊർകറിയ്യുംതെനുംപായസംവറശക്കര
ഇലക്കറികളുംകള്ളുംപുത്തരിച്ചൊറുമെന്നിവ
ചെല്ലുമ്പൊൾകഫവുംകൂടെകൂടിയാമാശയത്തിലും
കൃമിയ്യുണ്ടാശ്ശുരുംപാരിച്ചതങ്ങെഴുപ്രകാരമാം
വയററിലവവൎദ്ധിച്ചാൽമെൽവയററിൽകഴുത്തിലും
ഹൃദയത്തിങ്കലുംചെന്നിട്ടുണ്ടാക്കുംദണ്ഡമെററവും
കവിൾപാരംതരിച്ചീടുംവായിൽവെള്ളംവരുംതുലൊം
വയർനൊകയുമിത്യാദിദണ്ഡങ്ങൾപലതുംവരും
പിന്നെപകാശയത്തിങ്കലുണ്ടാമഞ്ചുപ്രകാരമായ്
എന്നാലതിനുമുണ്ടാകുംപലദണ്ഡങ്ങളിങ്ങനെ
വിൾഭെദശൂലവിഷ്ടംഭംകാൎശ്യപാരുഷ്യപാണ്ഡുതാ
രൊമഹൎഷാഗ്നിസദനഗുദകണ്ഡുവിനിൎഗ്ഗമാഃ
ഇതിന്നുമുമ്പിൽവമനംപിന്നെവെണംവിരെചനം
പഞ്ചകൊലങ്ങളെകൊണ്ടപിന്നെഃചൈവുചികിത്സകൾ
തലയിൽകൃമിയ്യുണ്ടായാൽശിരൊരൊഗചികിത്സകൾ
കച്ചിട്ടുള്ളതുമൊട്ടെറെപ്പുളിച്ചിട്ടുള്ളതുംസദാ
കൂട്ടിയ്യുണ്ടാൽക്രമംകൊണ്ടുകൃമിദണ്ഡംശമിച്ചുപൊം

വാതനിദാനം

തിക്തൊഷ്ണാദിസെവിച്ചാൽവരുംധാതുക്ഷയംനൃണാം
അപ്പൊൾകൊപിച്ചുവായുചെന്നെല്ലാപെരുഞരമ്പിലും
അകംപുക്കുനിറഞ്ഞിട്ടുപിന്നെചെറുഞരമ്പിലും
ചെന്നിട്ടുകഫപിത്തങ്ങളിരിക്കുന്നെടമൊക്കയ്യും

അടച്ചുകൊണ്ടുതാനൊരൊടിക്കില്ലൾപ്പുക്കുമെല്ക്കുമെൽ
സങ്കടങ്ങളെയുണ്ടാക്കുമതിപ്പൊൾവാതമായത
വാതംപക്വാശയത്തിങ്കൽകൊപിച്ചാലരയുംതുട
കഴുത്തുംമുതുകെന്നുള്ളടിക്കിലൊക്കെകഴസ്സുയും
വയർവീക്കംമലംകെട്ടുമാന്ത്രാശ്മരികളുംവരും
ആമാശയത്തിൽകൊപിച്ചാൽകാസശ്വാസംവിഷൂചികാ
ദാഹവുംഛർദ്ദിയെന്നൊരൊരൊന്നുണ്ടാംഭെദങ്ങൾമെല്ക്കുമെൽ
ധാതുക്കളെഴിലുംപിന്നെഇന്ദ്രിയങ്ങളിലഞ്ചിലും
വാതംകൊപിച്ചുകംപ്യക്കാലുണ്ടാംഭെദങ്ങളിങ്ങനെ
രസധാതുവില്ലൾപ്പുക്കാൽപനിദെഹംക്ഷയിക്കയും
രക്തത്തിലായാൽനൊവുണ്ടാംതരിപ്പുംപലവൎണ്ണമാം
മാംസെവ്രണാരുചിശൊഷശിരഃകമ്പൊദരവ്യഥാം
മെദസ്സിൽനൊവുംമുഴയുംകറുകറുക്കതളൎച്ചയും
അസ്ഥിയിങ്കലകംപ്യക്കാൽദെഹംനൊവുകനക്കയും
സന്ധികൾനൊകകുഴെകയെന്നെല്ലാംസങ്കടംവരും
വാതംമജ്ജയിലാകുമ്പൊൾഎല്ലെല്ലാംകുഴലായ്വരും
അതശുക്ലത്തിലാകുമ്പൊൾക്ഷണികായാമഭൊഗവാൻ
വാതംപഞ്ചെന്ദ്രിയെപ്യക്കാലടയുംചെവിമൂക്കുകൾ
കണ്ണുകാണാതെയുംരീതുംനാവുംനന്നായ്മണപ്പൊം
ത്വക്കുവിള്ളുകയെന്നുള്ളസങ്കടംവല്യതായ്വരും
ദെഹത്തെൽവാതമാപാദച്ചൂഡംവ്യാപിച്ചിതെങ്കിലൊ
ദെഹംനൊംസന്ധികുഴയുംദെഹംപെട്ടന്നെടുത്തിടും
വിറയ്ക്കുംകാല്യകൈതല്ലമിതെല്ലാംവാതലക്ഷണം
വാതത്തിന്നുള്ളഭെദങ്ങൾചുരുങ്ങീട്ടൊമ്പതായ്വരും
ഏറിയാലെണ്ണതായിട്ടുമുണ്ടാംകാണായ്വരുന്നത
ഇതിൽപ്രധാനമായിട്ടിരുപത്തുനാലതിങ്ങനെ
ആക്ഷെപമപതന്ത്രഞ്ചഅവതാനംസിരാഗ്രഹം
അന്തരായാമവുംപിന്നെബാഹ്യായാമഞ്ചദണ്ഡകം
വ്രണായാമംഹനുസ്രംസംജിഹ്വാസ്തംഭാൎദ്ദിതങ്ങളും
പക്ഷഘാതഞ്ചസൎവ്വാംഗംഅപബാഹുകവുംതഥാ
വിശ്വചിൽഗൃദ്ധ്രസീഖല്ലീഖഞ്ജനുംപംഗുവുംപുനഃ
കളായഖഞ്ജൊരുസ്തംഭക്രൊഷ്ടുശീൎഷങ്ങളുംപുനഃ
പാദഹൎഷംതഥാപാദദാഹംപെരുകളിങ്ങനെ
പറയാമിനിയിച്ചൊന്നവാതങ്ങൾക്കുള്ളലക്ഷണം
വാതംവൎദ്ധിച്ചുകട്ടുമ്മെൽകിടക്കുന്നജനത്തിനെ
എടുത്തിട്ടിട്ടിരിക്കുന്നവാതമാക്ഷെപമായത
കുറുകുംപ്രാവിനെപൊലെവില്ലുപൊലെവളഞ്ഞുപൊം
ഒരൊനെരത്തുഹൃദയെസുഖവുംദുഃഖവുംവരും
ഇനിയുംപലതുണ്ടെവമപതന്ത്രസ്യലക്ഷണം
പിന്നെരക്താശ്രിതംവാതംതലസ്ഥാധാരഭൂതമാം

ഞരമ്പിനെറെനൊവുണ്ടാക്കീടുന്നതുസിരാഗ്രഹം
വായുശരീരത്തെലുള്ളഞരമ്പുകളെയൊക്കയും
സ്തംഭിപ്പിച്ചുവളച്ചിട്ടദെഹത്തെൽരണ്ടുപാട്ടിലും
പിന്നെപല്ലുകിടുമ്പിട്ടുഞൊളചാടുകമൂരിയും
കൺവിറയ്ക്കുയുമെന്നൊരൊദണ്ഡങ്ങളുളവാസ്സുരും
അകത്തൊട്ടുവളഞ്ഞീടിലന്തരായാമമെന്നുപെർ
പുറത്തൊട്ടുവളഞ്ഞീടിൽബാഹ്യായാമമതാസ്സുരും
ആമാശയത്തിൽനിന്നുണ്ടാംദണ്ഡകാരണവാതമൊ
ന്നതുമെല്ലെപരന്നിട്ടുദെഹത്തെലൊക്കെനൊകയും
തടിപൊലെകിടന്നെപൊംയെന്നാൽദണ്ഡകമെന്നുപെർ
വ്യണമുണ്ടാസ്സുരുന്നെരംഞെളിവൊക്രുന്നുപൊകയൊ
വന്നാൽസങ്കടമെറുന്നുവ്യണായാമമതിന്നുപെർ
അടിവെട്ടുകളെല്ലുലുംകടുത്തതുകുടിക്കിലും
വായുകൊപിച്ചുപൊമെന്നാൽവാക്രുട്ടുകപൊളിക്കയും
സാദ്ധ്യമല്ലാതെയായീടുംഹനുസ്രംസമതായത
ഊണുംപറകയുംമുട്ടുംനാവുംനന്നായുളൻപൊം
ഇങ്ങനെയുള്ളദണ്ഡങ്ങൾജിഹ്വാസ്തംഭത്തിനുള്ളത
കനത്തതച്ചമല്പുലുംകടുത്തതകുടിക്കിലും
ഉരത്തവിൽവലിപ്പൂലുംതാടികൊട്ടിചെരിഞ്ഞുപൊം
തുപ്പുന്നതുവിലങ്ങെപൊംപറവാനുമസാദ്ധ്യമാം
ംരംവണ്ണമെല്ലാമുണ്ടാകമട്ടിതത്തിന്നുലക്ഷണം
വാതംവദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നാളെതാനുംതട്ടിവീഴ്കയൊ
മറെറാന്നുണ്ടാകിലന്നെരംദെഹംപാതിതളൻപൊം
പിന്നെനിശ്ചെഷ്ടനാസ്സായിൽഞൊളചാടികിടന്നുപൊം
പിന്നെയുംപലതുണ്ടാകുംപക്ഷാഘാതസ്യലക്ഷണം
സവ്വാംഗംതളരുന്നെരംചൊല്ലാംസവ്വാംഗമെന്നുപെർ
അപബാഹുവിനാധാരംകൈകൾരണ്ടുംതളൻപൊം
ഞരമ്പിനെവലിച്ചിട്ടകൈപ്പടത്തെതിരിച്ചുകൊ
ണ്ടതിയായിട്ടുനൊയിക്കുംവിശപഭിത്തെന്നുപെരുമാം
ഔവണ്ണംകൈതിരിച്ചിട്ടനീക്കമുള്ളതുഗൃദ്ധ്രസീ
ഔവണ്ണംവീങ്ങിനൊവുണ്ടാസ്സുതികിൽഖല്ലിയെന്നുപെർ
ഞരമ്പുകൾവലിച്ചിട്ടകാൽചുരുക്കീട്ടുഖഞ്ജനും
രണ്ടുകാലുംവലിച്ചിട്ടകാൽമുടക്കീട്ടുപംഗുവും
നന്നായ്ദെഹംവിറച്ചിട്ടുമുടന്തീട്ടുനടക്കിലൊ
കളായഖഞ്ജനെന്നുള്ളപെരതിനുളവാസ്സുരും
ഊരുസ്തംഭംവരുന്നെരംതുടരണ്ടുംതളൻപൊം
കാലിൻെറമുട്ടിൽനീർകെട്ടിവീങ്ങുംക്രൊഷ്ടുശിരസിന
നടക്കുന്നജത്തിനകാലിൻെറകുഴവീങ്ങിയാൽ
നൊവുണ്ടായിവരുന്നെരംവാദകണ്ടകമെന്നുപെർ
കാൽതരിക്കുന്നപൊലെയാസ്സുരുമ്പൊൾപാദഹഷമാം

ഉള്ളംകാല്ചുട്ടുന്നെരംപാദദാഹമതായ്വരും
വാതങ്ങളെണ്പതിൽപാരംപ്രധാനങ്ങളിതൊക്കയും
പിന്നെയുണ്ടുധനുഷ്കമ്പമെന്നുപെരതിനൊന്നിന
അതിന്നുപല്ലിലുംപിന്നെചുണ്ടിലുംപകരുംനിറം
ദെഹംതളൎന്നുസന്ധുക്കൾകുഴഞ്ഞെറെവിയൎക്കിലും
പത്തുനാളിലകത്തുണ്ടാംമരണംതസ്യരൊഗിണാം
വാതവ്യാധിയപസ്മാരംരാജയക്ഷ്മാവുകുഷ്ഠവും
ഗുന്മംപ്രമെഹവുംവന്നാൽപൊറുപ്പാൻപണിയായ്വരും
എല്ലാവാതങ്ങളുംവന്നാൽനന്നായിട്ടെണ്ണതെക്കയും
ധാരയുംവസ്തിയുംതന്നെചികിത്സകളിലുത്തമം
എണ്ണനെയ്വസയുംമജ്ജയിവവച്ചുകുടിക്കയും
മാംസംപുഴുങ്ങിയൂററീട്ടങ്ങെടുത്തീടുന്നനെയ്വസാ
മാംസംപൊളിച്ചെടുക്കുന്നനെയ്യെല്ലൊമജ്ജയായത
സ്നിഗ്ദ്ധദ്രവ്യങ്ങളെകൊണ്ടുസ്വെദിപ്പിക്കവുകസ്കയും
ദെഹംതടിപ്പതിന്നുള്ളതെല്ലാവാതത്തിനുംഗുണം
മാട്ടൊട്ടുതാൻകലത്തിന്റെയൊട്ടുതാൻ നല്ലകല്ലുതാൻ
അനത്തിമെഴുകുംതെച്ചുകാച്ചീട്ടുകിലുമുത്തമം
കാററുമെല്ലൊതിരിക്കെണംവാതരൊഗിവിശെഷതഃ

വാതശ്രൊണിതനിദാനം

വാതവുംരക്തവുംകൂടികൊപിച്ചിട്ടുവരുന്നനാൾ
രക്തത്താലടയപ്പെട്ടുവായുവിൻവഴിയൊക്കയും
രക്തവുംദുഷ്ടമാമെന്നാൽവാതശ്രൊണിതലക്ഷണം
അതിന്നുപെരുമുണ്ടാകുംനാലായിട്ടിതിവണ്ണമാം
ആഢ്യവാതംഖുഡംവാതംവലാസംവാതശ്രൊണിതം
വാതശ്രൊണിതമാംവ്യാധികാൽകൈവിരലുകളെന്നൊരൊ
അംഗങ്ങളിൽതുടങ്ങീട്ടുവ്യാപിക്കുംദെഹമൊക്കയും
അതൊട്ടുവാതമെറീട്ടുംരക്തമെറീട്ടുമുള്ളത
മററുംവ്യാധികളില്ലെങ്കിൽശമിപ്പാനെളുതായ്വരും
പിന്നെദൊഷത്രയംകൊണ്ടിട്ടുണ്ടായെന്നങ്ങിരിക്കിലൊ
വീങ്ങുലുമതുപൊട്ടീട്ടുപഴുത്തിട്ടൊഴുകീടിലും
അൎബ്ബുദിച്ചുചമഞ്ഞാലുംസാദ്ധ്യമല്ലാതെയായ്വരും
മൊഹിക്കയരുചിശ്വാസംപനിക്കതലനൊകയും
ദാഹംവ്രണംചുഴലുകഞരമ്പെല്ലാംവലിക്കയും
ഇവയെല്ലാംവരുന്നാകിൽസാദ്ധ്യമല്ലാതെയായ്വരും
വാതശ്രൊണിതമുണ്ടായാൽചികിത്സിക്കെണമിങ്ങനെ
സ്നിഗ്ദ്ധമായ്ചൊരകളറൂപലവട്ടംകുറെക്കുറെ
വയസ്സുംവ്യാധിബലവുംസൂക്ഷിച്ചിട്ടിതുചെയ്യണം
പാരംവയസ്സുചെന്നൊൎക്കുംരൊഗപീഡിതനാകിലും
ബലമില്ലെന്നിരിപ്പൂലുംചൊരനീക്കരുതൊട്ടുമെ

നൊവുംചുവപ്പുംചുട്ടുകകുത്തുകെന്നിവയൊക്കയും
ഉണ്ടായ്വരുന്നെടത്തൊക്കെജളൂവിക്കെണമെററവും
തരിപ്പുംചൊറിയുംനൊവുമുള്ളടത്തൊക്കെമെല്ലവെ
കൊമ്പുവച്ചിട്ടുനീക്കെണംചൊരനീക്കെണമെങ്കില
ദൊഷത്തെകൊണ്ടൊരെടത്തവീങ്ങിയാലുടനങ്ങനെ
മററുംപലെടത്തുണ്ടാകുമുരുണ്ടാപാദമസ്തകം
എന്നാലെലിവിഷംപൊലെദെഹത്തുങ്കൽനിറഞ്ഞുപൊം
എന്നാലനുസിരാവെധംചെയ്തിട്ടുംചൊരനീക്കണം
പിന്നെരക്തത്തിനക്കാലംവാതമെറിയിരിക്കിലും
ദെഹംതളൎന്നുയെന്നാലുംചൊരനിക്കരുതൊട്ടുമെ
വാതംവസന്തഗ്രീഷ്മങ്ങൾപിത്തംവൎഷശരത്തുകൾ
കഫംഹെമന്തശിശിരമൃതുക്കളിലിവണ്ണമാം

നെത്രരൊഗനിദാനം

കച്ചെരിച്ചുപുളിച്ചുള്ളപദാൎത്ഥങ്ങൾനിമിത്തമായ്
മലങ്ങളൊക്കെകൊപിച്ചിട്ടവപിത്താശ്രിതങ്ങളായ്
ഞരമ്പില്കൂടെമെല്പൊട്ടുചെന്നുകണ്ണിൽനിറഞ്ഞുടൻ
ഉണ്ടാക്കുംപലദണ്ഡങ്ങളതിൻെറലക്ഷണങ്ങളെ
പറവാൻതുനിയുന്നെൻഞാൻഅനുഗൃഹ്ണന്തുദെശികാഃ
കണ്ണിൻെറപൊളമെലുണ്ടാംചെറുതായഞരമ്പുകൾ
വായുകൊപിച്ചതിൽപുക്കാലപ്പൊഴെയിളകാതയാം
ഉറങ്ങിയെഴുനെല്ക്കുമ്പൊൾമണൽവീണതുപൊലെയും
നൊന്തുംകരുകരുത്തീട്ടുമടെപ്പാനുമസാദ്ധ്യമാം
തിരുമ്മുമ്പൊൾശമിച്ചീടുംകൃച്ഛ്രൊന്മീലനസ്യലക്ഷണം
വായുപൊളകളെപാരമിളക്ക ടുംതെരുന്നനെ
അടപ്പിക്കുംതുറപ്പിക്കുംനൊവുകൂടാതെയുംവരും
അരുണ്ണിമെഷമെന്നുള്ളപെരതിനുളവായ്വരും
വായുകൂടാതെയായിട്ടുകണ്ണുനന്നായ്മിഴിച്ചുപൊം
കടക്കണ്ണുനലഞ്ഞിട്ടുചൈതന്യംകെട്ടുശൂന്യമായ്
അടയ്പ്പാനെളുതല്ലാതെവരുംവാതഹതത്തിന
പിത്തംകൊണ്ടുകറുത്തുണ്ടാംപൊളമെൽവലുതായ്ക്കുരു
അതുമെല്ലെപഴുത്തിട്ടുപൊളിയുന്നതകുംഭികാ
പൊളമെൽനലയുംചൂടുംചുവപ്പുംകുത്തുമെററമായ്
തൊട്ടാൽവെദനയുണ്ടാകുംപിത്തൊൽക്ലിഷ്ടസ്യലക്ഷണം
ഇമസ്ഥരികിലുൾപ്പുക്കുപിത്തംരൊമംപൊഴിച്ചതിൽ
ചൊറിവുംചൂടുമുണ്ടാകുംപക്ഷ്മശാതസ്യലക്ഷണം
കഫംകൊണ്ടുവെളുത്തിട്ടുകടുകൊളംമുഴുപ്പുമായ്
ഉറച്ചകുരുവുണ്ടാക്കുമെന്നാൽപൊഥകിയെന്നുപെർ
വീങ്ങിക്കരുകുരുത്തിട്ടുനൊവുംചൊറിവുമെററമായ്
നലഞ്ഞിഴഞ്ഞുനീർചാടുംകഫൊൽക്ലിഷ്ടസ്യലക്ഷണം

വെളുന്നനെമുഴച്ചിട്ടചൊറിവുംക്രൂടെയുള്ളത
കട്ടത്തിരിക്കയുംചെയ്കിൽഗ്രന്ഥിവ്യാധിയതാസ്സരും
ലന്തക്കുരുവുപൊലെയാസ്സുന്നാലംഗനമെന്നുപെർ
രക്തംകൊണ്ടുചുവന്നിട്ടുമുണ്ടാകുംവളരെക്കുരു
നിറെച്ചങ്ങനെയുണ്ടായാലതിന്നുത്സംഗമെന്നുപെർ
ഉൽക്ലിഷ്ടംവ്യാധിമെലുള്ളവരയൊന്നായ്ചമഞ്ഞത
തൊടുവാൻവശമല്ലാതെവരുംനെത്രാരിശസ്സിന
പൊളയ്ക്കുള്ളിൽമിനുന്നിട്ടചുട്ടനൊന്തുകട്ടത്തൊരു
മാംസമുണ്ടാസ്സരുന്നാകിലധിമാംസമതിന്നുപെർ
രക്തംകൊണ്ടുചുവന്നുണ്ടാമുമമെൽവളരെക്കുരു
ഉറെച്ചുചെറുതായുള്ളപയർപൊലെപ്പുറപ്പെട്ടും
അതുപാരംചൊറിഞ്ഞിട്ടുമെരിഞ്ഞുംചൊരചാടിയും
മുറിച്ചാലെറെവൎദ്ധിക്കുമതിന്നഞ്ജനമെന്നുപെർ
ത്രിദൊഷംക്രൂടിതാമരവളയത്തൊടുതുല്യമായ്
ഇമയൂടെപുറംവീങ്ങിപാരംവെള്ളംവരുന്നത
വിസവൎത്മകമെന്നുള്ളപെരതിന്നുളവാസ്സരും
ത്രിദൊഷരക്തയൊഗംകൊണ്ടുണ്ടാമന്നനുപൊങ്ങിയും
താണമന്നനുവാടീട്ടുംവന്നാലുൽക്ലിഷ്ടമെന്നുപെർ
രക്തത്രിദൊഷംകൊണ്ടുണ്ടാംശ്യാമമായിനുലഞ്ഞുടൻ
നൊന്തുവീങ്ങിവരുന്നാകിൽശ്യാവവൎത്മമതാസ്സരും
ഇമയുംപൊളയുംനന്നായ്ചെന്നുവീങ്ങിച്ചുവന്നുടൻ
ചൊറിഞ്ഞിരിക്കയുംചെയ്യുംക്ലിഷ്ടാഖ്യത്തിന്നുലക്ഷണം
ഇമപൊളയുടെയകമെകരുകരൽമണൽപൊലെവളരെയുളവാ
സികതാവൎത്മമതിന്നുംപെർകൎദ്ദമവൎത്മാകറുത്തിരിക്കിലതും [കിൽ
മാംസംവളരെയുണ്ടായിവന്നീടുംബഹളനത്തിന
ഇമമെലുള്ളരൊമങ്ങൾതടിച്ചിട്ടവളഞ്ഞത
സൂക്ഷ്മത്തെൽചെന്നുകുത്തീട്ടവിക്കംകരുകരുക്കയും
വെള്ളംചാടുകയെന്നുള്ളദണ്ഡങ്ങൾപലവുംവരും
വളഞ്ഞുകുത്തുംരൊമത്തെപറിച്ചാലന്നുശാന്തമാം
ഉടൻപിന്നെയുമുണ്ടാകുന്നതുപക്ഷ്മാപരൊധകെ
വീങ്ങിച്ചുവന്നിട്ടുണ്ടാകുമതിന്നലജിയെന്നുപെർ
അതുമാംസംകെട്ടുപെട്ടുകൊഴിപ്പൂവൊടുതുല്യമായ്
ചുവന്നീട്ടുവളൎന്നീടിലതിനൎബ്ബുദമെന്നുപെർ

വൎത്മനിദാനം.

ബാലാനാംപല്ലുളംകാലംകണ്ണുവീങ്ങിച്ചുവന്നുടൻ
കാഴ്ചയില്ലാതെയാസ്സൊകുംകുക്രൂണത്തിന്നുലക്ഷണം
സന്ധിയിങ്കൽസിരകളിൽവായുവുൾപ്പുക്കുമെല്ലവെ
നീൎവ്വാഹിനികളായുള്ളഞരമ്പുകളെയൊക്കയും
ചുരുക്കിവീക്കവുംനൊവുംക്രൂടാതെതന്നെയെററവും

വെള്ളംചാടിക്കമെപ്പൊഴുംജലാസ്രാവമതിന്നുപെർ
കഫംകൊണ്ടുവെളുത്തിട്ടവെള്ളംചാടുംവഴുന്നനെ
കൊഴുത്തിരിക്കയുംചെയ്യുംകഫാസ്രാവസ്യലക്ഷണം
ശ്ലെഷ്മംകൊണ്ടുകടകണ്ണിൽവീങ്ങിച്ചുവടുറച്ചുടൻ
ക്ഷാരംകുറുക്കുമ്പൊൾപൊങ്ങിവരുംകുമളപൊലെയും
മൃദുവായിവെളുത്തിട്ടുമിനുത്തിട്ടവഴുന്നനെ
മുഴുത്തിളകുംചൊറിവുംകൂടീട്ടുണ്ടായ്വരുന്നത
പഴുപ്പുംനൊവുമില്ലാതെയുവനാഹസ്യലക്ഷണം
രക്തകൊപത്തിനെകൊണ്ടചുവപ്പുംചൂടുമെററമായ്
ഉണ്ടായ്വളരെയെന്നാകിൽരക്തസ്രാവസ്യലക്ഷണം
വർത്മസന്ധിക്കരികിലെവെളുപ്പില്ലുളവാംകുരു
ചെറുതായപയററിൻറമണിപൊലെമുഴുത്തത
ചൂടുംചുവപ്പുമുണ്ടായിനൊവുമെറിപൊളിഞ്ഞുടൻ
ചൊരചാടുമതെന്നാകിൽപവ്വണിക്കുള്ളലക്ഷണം
അതുതന്നെപഴുത്തിട്ടചലംചാടുന്നിതെങ്കിലൊ
പാരംവൈഷമ്യമായുള്ളപൂയാസ്രാവമതായ്വരും
സൂക്ഷ്മമായികടകണ്ണിൽപുണ്ണുണ്ടായിട്ടുവീങ്ങിയാൽ
എരിഞ്ഞിരിക്കയുംചെയ്കിൽപൂയാലസമതിന്നുപെർ
മൂക്കടുത്തുള്ളകണ്കൊണിന്നകത്തീവണ്ണമുള്ളത
ഉണ്ടായ്വരുന്നിതെന്നാകിലതിന്നലജിയെന്നുപെർ
കടക്കണ്കൊണിലൊമൂക്കിന്നരികത്തുള്ളകൊണിലൊ
ചൊറിഞ്ഞെരിഞ്ഞുമെല്ലെന്നുമുഴക്കചലമൊല്ലുകാ
രണ്ടാലൊന്നുഭവിക്കുമ്പൊൾ കൃമിഗ്രന്ഥിയതായ്വരും
ഉപനാഹംകൃമിഗ്രന്ഥിപൂയാലസകപവ്വണി
ഇവനാലുംശസ്ത്രസാദ്ധ്യംസാദ്ധ്യമല്ലാസ്രവാലജി
ശെഷമുള്ളതു നന്നായിചികിത്സിച്ചാൽശമിച്ചുപൊം

സന്ധിനിദാനം

പിത്തംകൊണ്ടുവെളുപ്പുമെലുണ്ടാകുംചിലതുള്ളികൾ
കറുത്തിട്ടുംശ്യാമമായുംമഞ്ഞളിച്ചുംനിറംവരും
പൊടിവീണമുഷിഞ്ഞുള്ളദപ്പണത്തൊടുതുല്യമായ്
വെളുത്തുനൊവുംചൂടെന്നിതൊന്നുംകൂടാതെയുംവരും
ഉണ്ടാകുംപനിയുംപൊക്കുംശുക്തികയ്ക്കുള്ളലക്ഷണം
കഫംകൊണ്ടുവെളുത്തിട്ടവദ്ധിക്കിലധിമാംസമാം
സമാനവണ്ണമായ്വീങ്ങിനൊവില്ലാതെപരന്നനെ
പലതുണ്ടായ്വരുന്നാകിലതുശുക്ലാൎമ്മമായ്വരും
വെള്ളംപൊലെകനത്തുണ്ടാംവലാസിഗ്രന്ഥിവെള്ളയിൽ
പൊങ്ങിട്ടുചിലവിന്ദുക്കളുണ്ടായാലായതൊക്കയും
അരിപ്പൊടിയുടെവണ്ണമായ്വന്നാലതുവിഷ്ടകം
രക്തംകൊണ്ടുവെളുപ്പുമെൽചുവന്നുണ്ടായ്നിറഞ്ഞുപൊം

ചൂട്ടുംകരുകരുപ്പുണ്ടാംകുത്തുണ്ടാംനീരൊലിക്കയും
ംരംവണ്ണമെല്ലാമുണ്ടാകുംസിരൊല്പാതസ്യലക്ഷണം
അതുപെക്ഷിച്ചുവദ്ധിച്ചാൽവെള്ളംചാടിതെരുന്നനെ
കണ്ണുകാണാതെവന്നീടുംസിരാഹഷ്മതാസ്സുരും
ചുവന്നുവല്യതായ്പ്പൊങ്ങിച്ചുവന്നിട്ടുഞരമ്പുകൾ
കൂടിയുണ്ടാസ്സുരുന്നാകിൽസിരാജാലമതിന്നുപെർ
ശൊണിതാമ്മംമുഴത്തിട്ടസമമല്ലാതെയുള്ളത
പത്മത്തെപൊലെയുണ്ടാകിൽഅധിമാംസമതാസ്സുരും
മിനുത്തുചിലവിന്ദുക്കളുണ്ടാംനൊവുകുറഞ്ഞത
മുയൽച്ചൊരയുടെവണ്ണംവന്നാലഞ്ജനമെന്നുപെർ
മൃദുവായ്നൊവുകൂടാതെ ശ്യാമമായിനിറഞ്ഞത
ചുവന്നുയെന്നുവന്നാകിൽപ്രസ്താൎയ്യാമ്മമതിന്നുപെർ
ദൊഷങ്ങൾരക്തത്തൊടുൾചെൻറുണ്ടാകുമൊരുവ്യാധിയെ
ചെറുതായിഞരമ്പെന്നപൊലെസ്നാവാമ്മമായത
ശുക്ലരക്തങ്ങളെകൊണ്ടശ്യാമമായിട്ടുറച്ചൊരു
മാംസംബഹളമായുണ്ടാമെഴുന്നുള്ളഞരമ്പുമായ്
ചുട്ടുംകരുകരുത്തിട്ടുമധിമാംസാമ്മലക്ഷണം
കറുപ്പിൻെറസമീപത്തവെള്ളമെൽകടുകിൻമണി
പൊലെകുരുക്കളുണ്ടായാൽസിരാമ്മത്തിന്നുലക്ഷണം
ശുക്തിഹഷ്മംസിരൊല്പാതംവിഷ്ടകംഗ്രന്ഥിയഞ്ജനം
ഇതെല്ലാമൌഷധൈസ്സാദ്ധ്യംശെഷംശസ്ത്രൌഷധൈജ്ജയെൽ
പുതുതായുള്ളയമ്മങ്ങളഞ്ചുംദ്രവ്യെണസാധയെൽ
കറുപ്പണഞ്ഞിടത്തുള്ളമാംസസ്നാവസിരാവൃതാൻ
വ്യാധീന്മുറികൊലാവിദ്വാൻമുറിച്ചാൽകണ്ണുപൊംദ്രുതം
പിത്തംനിമിത്തമായിട്ടുസൂക്ഷ്മത്തെല്ലുംകറുപ്പിലും
കണ്ണിൻെറപടലംപൊട്ടിചൊരശുക്ലംപുറപ്പെട്ടും
ചുവന്നിരിക്കയുംചെയ്യുംചൂട്ടുംനൊവുകളുംവരും
എന്നാൽഞാറപ്പഴംപൊലെകറുപ്പിൻെറനിറംവരും
താണിരിക്കുംകുറഞ്ഞൊന്നക്ഷതശുക്ലമതിന്നുപെർ
നടെത്തെപടലംപൊട്ടിപുറപ്പെട്ടതുസാദ്ധ്യമാം
യാപ്യംരണ്ടാമതെതങ്കിൽമൂന്നാമത്തെതസാദ്ധ്യമാം
കഫംകൊണ്ടുത്ഭവിച്ചിട്ടുനൊവിത്തിരികുറഞ്ഞതിൽ
വ്രണാമുണ്ടാസ്സുരുന്നാകിൽശംഖശുക്ലമതിന്നുപെർ
നൊവല്പമായ്വെളുത്തുണ്ടാംശുദ്ധശുക്ലംകറുപ്പില
ചുവന്നിട്ടുവഴുന്നെന്നുവെള്ളംചാടീട്ടുനൊവുമായ്
ആട്ടിൻെറചൊണകംപൊലെകറുപ്പിലജഗാഭവെൽ
ത്രിദൊഷരക്തവുംകൂടിചുവന്നുള്ളഞരമ്പുകൾ
കറുപ്പുമെൽനിറെച്ചുണ്ടാംചൂട്ടുംനൊവുംപെരുത്തത
എഴുന്നിരിക്കയുംചെയ്യുംസിതശുക്ലസ്യലക്ഷണം
ഇവററിൽവീക്കവുംചൂട്ടുംചുവപ്പുംകുത്തിനൊകയും
വ്രണവുംകൂടിയുണ്ടാകിൽസാദ്ധ്യമല്ലാത്തലക്ഷണം

സന്ധിസിരാരൊഗനിദാനം

കണ്ണുകൾക്കഞ്ചുട്ടുകായിട്ടുണ്ടല്ലൊപടലങ്ങളും
ത്രിദൊഷങ്ങൾഞരമ്പൂടെയിവററിൽചെന്നുക്രുടിയാൽ
സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടിയില്ലുണ്ടാകുംതിമിരംകാചമാന്ധ്യവും
ദൊഷംനടെത്തപടലംപുക്കാൽകാണുന്നതൊക്കയും
വ്യക്തമല്ലാതെകാണുന്നുതിമിരത്തിൻെറയാദിയിൽ
ദൊഷങ്ങൾരണ്ടാംപടലംപുക്കാലില്ലാത്തവസ്തുവെ
കാണുമുള്ളതുസൂക്ഷിച്ചെകാണാവുമെന്നുമാസ്സരും
അടുത്തുള്ളതുദൂരത്തുംദൂരയുള്ളതടുക്കയും
തൊന്നുംദൊഷങ്ങൾവട്ടത്തിൽനില്ക്കുംപൊളസ്സുവട്ടമായ്
ദൃഷ്ടിക്കുനടുവെയെങ്കിൽരണ്ടാസ്സാണാമതൊന്നിനെ
പ്രകാരംപലതായ്ത്തില്ക്കിൽകാണാംപലപ്രകാരമായ്
ദൊഷങ്ങൾകണ്ണില്ലുൾപ്പുക്കാൽകുറുതായിട്ടുനീണ്ടതും
നീണ്ടിട്ടുംകുറുതായുള്ളവസ്തുവുംകണ്ടപൊലെയാം
മെലെനിലയതിന്നെങ്കിൽകാണാംദൂരത്തില്ലുള്ളത
താഴെയെങ്കിലടുത്തുള്ളതൊട്ടുംകാണാതെയുംവരും
ംരംദൊഷമരികത്തെങ്കിൽകാഴ്ചയില്ലിരുപാട്ടില്ലും
രണ്ടാംപടലമുൾപ്പുക്കുതിമിരത്തിൻെറലക്ഷണം
ഇവണ്ണമെല്ലാമുണ്ടാകുംസൂക്ഷിച്ചാലറിയാസ്സരും
ദൊഷങ്ങൾമൂന്നാംപടലെപുക്കാൽകാചമതിന്നുപെർ
അതുവന്നാൽപുടവയിട്ടിട്ടുമൂടിയപൊലെയാം
കാണുംമെലെവകീഴെവയൊട്ടുംകാണാതെയുംവരും
അന്നുപെക്ഷിക്കിലദ്ദൊഷംനാലാമത്തെതിലാസ്സരും
അന്നെരംമറയുംദൃഷ്ടികാഴ്ചയില്ലാതെയുംവരും
അതിന്നുരണ്ടുപെരുണ്ടാംലിംഗനാശവുമാന്ധ്യവും
വാതംകൊണ്ടുള്ളതിമിരംവന്നാലങ്ങുള്ളലക്ഷണം
ഇടയിൽപുകകൊണ്ടെന്നപൊലെകാഴ്ചകുറഞ്ഞുപൊം
ഇടയിൽതെളിയുംപിന്നെയൊരൊനെരമീവണ്ണമാം
സൂക്ഷ്മമാംമണിയിൽപാതിതിമിരംചെന്നുകെറിയാൽ
ആദിത്യരശ്മികയറൊകൊതുമ്പൊപലരൊമമൊ
കാണുന്നുയെന്നുതൊന്നിക്കുംതിമിരംവാതസംഭവം
സൂക്ഷ്മംനന്നായ്ച്ചുവന്നിട്ടുമൂക്കുക്രുടാതെതന്മുഖം
കാണ്കെയുംചന്ദ്രാദിത്യാദിവല്യതായിട്ടുകാണ്കെയും
വളഞ്ഞതുനിവിന്നെന്നുതൊന്നുമ്പൊൾവാതകാചമാം
അക്കാചംമെല്ലെമൂക്കുമ്പൊൾകുറയുംകാഴ്ചകണ്ണിന
പുകയൊപൊടിയൊചെന്നുമറെക്കുന്നതുപൊലെയാം
കാഴ്ചമെല്ലെകുറഞ്ഞിട്ടുതിരിക്കാവല്ലരാപകൽ
എന്നെല്ലാമാസ്സരുംവാതലിംഗനാശസ്യലക്ഷണം
ഇത്ഥംവാതത്തിനെകൊണ്ടലിംഗനാശംവരുന്നനാൾ

ദൊഷംദൃങ്ങ്മണ്ഡലംപുക്കുഞരമ്പൊക്കെച്ചുരുക്കിയാൽ
കാഴ്ചയില്ലാതെയാകുമ്പൊൾപെരുഗംഭീരയെന്നുമാം
മയിൽപ്പീലിയുടെവൎണ്ണംമാടപ്രാവിൻെറപ്പൂടകൾ
മിന്നൽമിന്നാമിനുങ്ങങ്ങളെന്നീവണ്ണമൊരൊതരം
കാണുംപിന്നെപ്രപഞ്ചത്തെനീലമായിട്ടുകാണ്കയും
ഇവപിത്തത്തിലുണ്ടാകുംതിമിരത്തിൻെറലക്ഷണം
കറുത്തുമൊട്ടുപൊലെയുംഇന്ദ്രൻെറവില്ലുപൊലെയും
ആദിത്യചന്ദ്രന്മാൎക്കുള്ളപരിവെഷങ്ങൾപൊലെയും
കാണുംകണ്ണിന്നുനിറവുമൌവണ്ണംതന്നെയാസ്സുരും
അതുപിത്തത്തിലുണ്ടാകുംകാചത്തിന്നുള്ളലക്ഷണം
കണ്മണിക്കുനിറംവണ്ടിൻപുറംപൊലെചമഞ്ഞുടൻ
കണ്ണുകാണാതെയുംതീരുമാന്ധ്യമെന്നുള്ളപെരുമാം
പിത്തംകൊണ്ടൊട്ടുകുറുകികാണുമ്പൊൾഹ്രസ്വമെന്നുപെർ
ഒക്കയുംമഞ്ഞളിച്ചിട്ടുകാണാംപിത്തവിദഗ്ധിയിൽ
ശ്ലെഷ്മംകൊണ്ടുള്ളതിമിരംവെളുത്തിട്ടുമിനുന്നനെ
ശംഖചന്ദ്രൻകുരുക്കുത്തിമുല്ലപ്പൂവാമ്പലെന്നിവ
ദിക്കിലൊക്കെനിറഞ്ഞാരെപ്പൊലെകാണുന്നതാസ്സുരും
കണ്ണിൽപ്രഭമറഞ്ഞിട്ടുചന്ദ്രാദിത്യവിളക്കുകൾ
നറുങ്ങീട്ടുനിറഞ്ഞെന്നുതൊന്നുംദൃഷ്ടിവെളുത്തുപൊം
ംരംവണ്ണംലക്ഷണംകാണാംശ്ലെഷ്മകാചംവരുന്നനാൾ
ശ്ലെഷ്മസ്വരൂപമാംവ്യാധികണ്ണിലുൾപ്പുക്കുകൂടിയാൽ
താമരെടെയിലയിലെവെള്ളത്തുള്ളികണക്കെയാം
തൊട്ടുമ്പൊളിളകികാണാമുഷ്ണത്തിങ്കൽച്ചുരുങ്ങിയും
ഛായയിങ്കൽവിടൎന്നീടുംശംഖചന്ദ്രാദിപൊലെയും
സ്ഫടികംപൊലെയുംശ്ലെഷ്മലിംഗനാശസ്യലക്ഷണം
രക്തംകൊണ്ടുള്ളതിമിരംവന്നാൽകാണുന്നതൊക്കയും
ചെമ്പിൻെറനിറമായ്യൊന്നുംകണ്ണിനുംവരുമാനിറം
രക്തകാചംവരുന്നെരംകണ്ണിൽകാണുന്നവസ്തുവു
കറുത്തിട്ടുംചുവന്നിട്ടുംകാണാമതിനുലക്ഷണം
കങ്കെറുത്തുൾച്ചുവന്നിട്ടുകാഴ്ചയില്ലാതെയാസ്സുരും
സംസൎഗ്ഗസന്നിപാതങ്ങൾകൊണ്ടുണ്ടാമിവയൊക്കയും
എന്നാലതിനതിന്നുള്ളലക്ഷണംകൊണ്ടുനിൎണ്ണയെൽ
ശെഷമൊരൊന്നുചൊല്ലീട്ടുണ്ടാറുകാചങ്ങളായത
മുന്നെതാറിതുപന്ത്രണ്ടുമുണ്ടായാൽകണ്ച്ചവന്നുപൊം
കണ്ച്ചിത്രമായ്ച്ചുവന്നിട്ടുകീരിക്കണ്ണെന്നപൊലെയാം
പകൽകാണാസ്സുരുംനന്നാസ്ക്കാണൊരാത്രിയിലൊട്ടുമെ
ംരംവണ്ണംദണ്ഡമുണ്ടാകുന്നതുനക്താന്ധ്യലക്ഷണം
ആദിത്യനസ്തമിക്കുമ്പൊൾത്രിദൊഷംകണ്ണുരണ്ടിലും
ഉൾപ്പുക്കാൽകാഴ്ചയില്ലാതെവരുംരാത്രിയിലൊട്ടുമെ
പിന്നെസൂൎയ്യനുദിക്കുമ്പൊൾത്രിദൊഷംകണ്ണിൽനിന്നുപൊം

പകൽകാണായ്പുരുംതാനുംമാലകണ്ണെന്നുപെരുമാം
ദെഹദണ്ഡംവഴിനടവെയിൽകൊൾകവിശക്കയും
അതിയായിട്ടുചെതിട്ടുംദെഹംകായുന്നനാളതിൽ
കുറെപൊറുതിയുണ്ടായുംവാതാഭിഷ്യന്ദിലക്ഷണം
അതുപെക്ഷിച്ചുവൎദ്ധിച്ചാൽദണ്ഡമീവണ്ണമായ്പുരും
നെററിയുംപുരികംകണ്ണുംകഴസ്സുചെവിമൂക്കു
തലയുംതിരിയുംപാരംപെരതിന്നതിമാന്ഥമാം
അതുംപിന്നെയുപെക്ഷിച്ചാൽകണ്ണിൽനൊവുകൾവുണ്ണുകൾ
പഴപ്പൊട്ടുതലക്കുത്തുവളയംവീങ്ങുകന്നൊരൊ
ദണ്ഡങ്ങളുണ്ടാംകണ്ണുംപൊംവാതാധിമാന്ഥലക്ഷണം
വായുചെന്നക്ഷിശംഖങ്ങളകമെവിവരീതമായ്
നടന്നുനൊവതുണ്ടാക്കികണ്ണെറുക്കുകിൽവാതമാം
ഔവണ്ണംകൺവളഞ്ഞുനമായ്പുരുൽവാതപൎയ്യയം
ചൂടുംപുകച്ചിലുംവീക്കംകണ്ണിനുംപൊളയികല്ലും
അകംപഴക്കംനലയുംനീവാല്യംവിഷയങ്ങളെ
മഞ്ഞളിച്ചിട്ടുകണ്ടീടുമെരിയുംതാനുമെറാവും
ഠരംവണ്ണമെല്ലാമുണ്ടാകുംപിത്താഭിഷ്യന്ദിലക്ഷണം
അഗ്നിലെരിഞ്ഞിരിക്കുന്നതീക്കട്ടയൊടുതുല്യമായ്
കാലംചെന്നാൽതുടന്നുചുവന്നിട്ടുവരുന്നത
യകൃൽപിണ്ഡത്തിലെപൊലെവന്നാൽപിത്താധിമാന്ഥമാം
ചൊറിഞ്ഞുവീങ്ങിച്ചെറുകിവെളുത്തിട്ടുവഴുന്നനെ
പീളയുണ്ടായുണരക്കംവെണ്ടാതായിവരുന്നത
ശ്ലെഷ്മകൊപത്തിലുണ്ടാകുംശ്ലെഷ്മാഭിഷ്യന്ദിലക്ഷണം
കറുത്തിട്ടൊട്ടുവീങ്ങിട്ടുവെളുത്തിട്ടതിൽവട്ടമായ്
ഉണ്ടായാൽമൂക്കുവീങ്ങിപൊംവായിൽവെള്ളംവരുംതുലൊം
കണ്ണിൽപൊടികൾവീണൊണംവന്നാൽശ്ലെഷ്മാധിമാന്ഥമാം
കണ്ണുനന്നായ്ചുവന്നിട്ടുചെമ്പരുത്തിപ്പൂപൊലെയാം
ചുവന്നുകണ്ണുനീർപീളയുണ്ടാംകരുകരുക്കയും
തൊട്ടുമ്പൊൽദണ്ഡമെറീട്ടുംരക്താഭിഷ്യന്ദിലക്ഷണം
ചൊരത്തുള്ളിചൊരിഞ്ഞിട്ടുകറുത്തുംതീകണക്കയും
വന്നാൽരക്താധിമാന്ഥത്തിന്നുള്ളലക്ഷണമായ്പുരും
വാതപിത്താതുരെകഷ്ടതൊദഭെദികൾക്രുടിയാൽ
ഭിഷക്കുകൾധരിക്കെണംവിക്രെണനമതിന്നുപെർ
കൺഭയങ്കരമായിട്ടുംരൂക്ഷമായിചുവന്നത
അടെപ്പാനുംതുറപ്പാനുംപണിപ്പെട്ടുചമഞ്ഞതിൽ
പഴപ്പുംനൊവുമുണ്ടാകുമപ്പിൽശ്രദ്ധവരൾച്ചയും
എന്നിവറെറാട്ടുക്രുട്ടുമ്പൊൽഅതുശുഷ്കാക്ഷിപാകമാം
ദൊഷങ്ങൾമൂന്നുംക്രുടിട്ടുവീങ്ങിചുട്ടുചുവന്നുടൻ
പഴുത്തത്തിപ്പഴംപൊലെദൃക്ഷ്ടിയികൽനിറംവരും
കറുത്തിട്ടുംചുവന്നിട്ടുംകൊഴുത്തിട്ടുംവഴുന്നനെ

വെള്ളവുംപീളയുംചാട്ടുമല്ലശൊഫസ്യലക്ഷണം
കഫംനിറഞ്ഞുചൂടെറികലങ്ങിനലയുന്നത
ഏററംദണ്ഡത്തെയുണ്ടാക്കുമക്ഷിവാതസ്യലക്ഷണം
ദൊഷങ്ങളന്നസാരത്തെപുളിപ്പിച്ചിട്ടനെത്രയൊഃ
കൊണ്ടുചെന്നുപഴുപ്പൊട്ടുവീക്കംകരുകരുക്കയും
ചുവപ്പുംചൂട്ടുമുണ്ടാകുംചെങ്കണ്ണിന്നുള്ളലക്ഷണം
തുടങ്ങിയെന്നാലഗതാധിമാന്ധംതദക്ഷിപാകാത്ര്യയമവ്യസാദ്ധ്യഃ
വാതാധിമാന്ഥത്തിനുപഞ്ചരാത്രംപിത്താധിമാന്ഥത്തിനു നാളതൊ [ന്ന
രക്താധിമാന്ഥംത്രിദിനം കഴിഞ്ഞാൽ ശ്ലെഷ്മാധിമാന്ഥത്തിനുസപ്ത [രാത്രം
ഇവററിനിചൊന്നദിനംകഴിഞ്ഞാൽചികിത്സചെയ്യാൽഫലമില്ലനൂ [നം
പൊളമെലിരുപത്തനാലപ്രദെശെകുക്രണവും
അതുപീളയിലെയുള്ളൂപിന്നെസന്ധിയിലൊമ്പത
വെള്ളയിൽപതിനഞ്ചുണ്ടപിന്നെയഞ്ചുകറുപ്പിലും
വാതപിത്തകഫംരക്തമിവനാലുംനിമിത്താമായ്
സൂക്ഷ്മത്തെൽപതിനഞ്ചുണ്ടതിമിരാദികളുള്ളത
വാതംനിമിത്തമായ്ന്നാലുമഞ്ചുപിത്തത്തിലുള്ളതും
കഫംനിമിത്തമായ്ന്നുംരക്തനൈമിത്തികംത്രയം
ഷൾകനകുലട്ടക്ഷ്യാദിശ്ലെഷ്മാന്വെ്യാപദ്രവാശ്ചഷൾ
ഇങ്ങനെയിരുപത്തെഴസൂക്ഷ്മത്തുന്മെൽവരുന്നത
പിന്നെഷൊഡശസൎവ്വാക്ഷിരൊഗങ്ങളുമതഃപരം
തൊണ്ണൂറെറഴണ്ടുരൊഗങ്ങളൊക്കെക്രൂടീട്ടുകണ്ണില
സംസൎഗ്ഗസന്നിപാതംകൊണ്ടൊക്കെയുംപലജാതിയാം
അതൊക്കെപറയാവല്ലലക്ഷണൈരവഗമ്യതാം

കണ്ണ്രൊഗനിദാനം

കിഞ്ചിൽചെവിയുടെരൊഗനിദാനംപറയാമിനി
പാരംനീരിൽകുളിപ്പൂലുംപെരുത്തവെടികെൾക്കിലും
പാരംചെവിചൊറിഞ്ഞാലുംകൊപിക്കുംമൂന്നുദൊഷവും
ചെവികെൾപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതൊണ്ണൂറെറഴഞരമ്പിലും
അദ്ദൊഷങ്ങളകംപുക്കീട്ടുണ്ടാകുംവ്യാധികണ്ണയൊഃ
തലയിൽപാതികുത്തിട്ടചെവിപാരമിറുന്നത
തണുപ്പുതൊട്ടുക്രൂടാതെകാലംചെന്നുപഴുപ്പത
വാതംകൊണ്ടുഭവിക്കുന്നകണ്ണ്ശ്രൂലയ്ക്കുലക്ഷണം
നൊവുംപഴുപ്പുമുണ്ടായിമഞ്ഞളിച്ചുവരുംജലം
ചുററുംപൊട്ടുകയുംപിത്തകണ്ണ്ശ്രൂലയ്ക്കുലക്ഷണം
കാലംചെന്നുപഴുത്തിട്ടുവെളുത്തചലമൊലുക
കഫംകൊണ്ടുഭവിക്കുന്നകണ്ണ്ശ്രൂലയ്ക്കുലക്ഷണം
അടികൊണ്ടുചതഞ്ഞിട്ടുചൊരകെട്ടീട്ടുമെല്ലവെ

പിത്തശ്രൂലകണക്കെയാസ്സരുംരക്തത്തിലെതിന
നൊവുംപനിയുമെറീട്ടചലംപലനിറത്തിലും
ചാടിച്ചുചെവികെളാതെവരുമ്പൊൾസന്നിപാതജം
വായുശബ്ദങ്ങൾചെല്ലുന്നഞരമ്പുകളിലൊക്കയും
പുക്കിരുന്നലറീട്ടുള്ളശബ്ദംകെൾപ്പിക്കുമുളുക
ശംഖിൻെറയൊച്ചതൊന്നിക്കുംകൎണ്ണനാദസ്യലക്ഷണം
വായുശ്ശ്ലെഷ്മത്തൊടുകൂടിചെവികെളാതെയാകിയാൽ
ഉറച്ചശബ്ദംകെൾക്കാതെവരുംബധിരലക്ഷണം
വാതത്തെകൊണ്ടുകൎണ്ണസ്രൊതസ്സിൽശ്ലെഷ്മാവുപററിയാൽ
നൊന്തിട്ടുചെവികെളാതെവരുമ്പൊൾപ്രതിനാദമാം
കൎണ്ണകണ്ഡൂവരുന്നെരംചൊറിയുംകാതുപാരമായ്
നൊന്തുവീങ്ങിട്ടുവരികിൽകൎണ്ണശൊഫമതിന്നുപെർ
പിത്തംകൊണ്ടുപഴുത്തിട്ടുചുട്ടുനാറിചലംവരും
കൊഴുത്തിരിക്കയുംചെയ്യുംപൂതികൎണ്ണസ്യലക്ഷണം
വാതാദികൾചെവിക്കുള്ളിലുള്ളമാംസംനുലച്ചതിൽ
പുഴക്കളുണ്ടാകുന്നാകിൽകൃമികൎണ്ണമതിന്നുപെർ
ചൊറിഞ്ഞുകുരുവുണ്ടായാൽകൎണ്ണവിദ്രധിയെന്നുപെർ
അതുപാരിച്ചുനൊവൊടുംക്രുടെവന്നുപുറപ്പെട്ടും
ചെവിക്കുള്ളിലതിന്നപ്പൊൾകൎണ്ണാൎശ്ശസ്സെന്നുപെരുമാം
നൊന്തുനാറിചലംചാടികെളാതെയാകിലൎബ്ബുദം
ശഷ്കുലീക്രൂചികൎണ്ണഞ്ചവിദാരീകൎണ്ണശഷ്കുലീ
കണ്ടീലയിവനാലിന്നുംപറവാനുള്ളലക്ഷണം
വായുഞരമ്പിലുൾപ്പുക്കനെപ്പിക്കുംകൎണ്ണവള്ളിയെ
അങ്ങിനെവള്ളിനെക്കുമ്പൊൾപാളിശൊഫമതിന്നുപെർ
നെത്തുറപ്പുള്ളവള്ളിക്കപെരുതാന്ത്രികയെന്നുമാം
കാതുകുത്തിവളൎത്തുമ്പൊൾതെരുന്നനെവളൎന്നാൽ
പാരമായിച്ചുടുവീക്കംനൊവുണ്ടാംപരിപൊടകെ
ഉല്പാതമെന്നുമുണ്ടൊന്നലക്ഷണംനാത്രദൃശ്യതെ
കാതിലാഭരണംപ്പൂണ്ടാൽവള്ളിമെൽപ്പുൺപഴപ്പുകൾ
വീക്കവുംചൂടുമുണ്ടാകിൽചൊല്ലാംഗല്ലീരമെന്നുപെർ
സന്നിപാതേനതാകുമ്പൊൾപാളിശപയഥിയെന്നുപെർ
കഫംകൊണ്ടുചൊറിഞ്ഞിട്ടുപാരംസൂക്ഷ്മങ്ങളാകിന
കൃമിയുണ്ടായ്പരുന്നാകിലതുലിഹ്യാഖ്യമായ്പരും
ഇങ്ങനെഇരുപത്തഞ്ചുകൎണ്ണരൊഗങ്ങളുള്ളതിൽ
വിപ്പലീകുശികൎണ്ണഞ്ചവിദാരീസന്നിപാതജം
ശ്രൂലനാലുമസാദ്ധ്യങ്ങൾതാന്ത്രികായാപ്യമായ്പരും
മറെറതിരുപതുംനന്നായ്ചികിത്സിച്ചാൽശമിച്ചുപൊം
വാതംപിത്തംകഫംരക്തംസന്നിപാതമിവററിലെ
ശ്രൂലങ്ങൾകൎണ്ണനാദഞ്ചബധിയ്യംപ്രതിനാദവും
കൎണ്ണകണ്ഡൂതിശൊഫഞ്ചപൂതികൎണ്ണംതതഃപരം

ക്രമികൎണ്ണഞ്ചവിദ്രധ്യശ്ച്വാബ്ബുദവുംതഥാ
ക്രചികൎണ്ണംശഷ്കുലികാവിപ്പല്യപിവിദാരികാ
കൎണ്ണശഷ്കുലിയുംപാളിശൊഭംതാന്ത്രികവുംപുനഃ
പരിപൊടവുമുല്പാതംഗല്ലീരശപായദുക്കളും
ലിഹ്യാഖ്യഞ്ചെതികൎണ്ണത്തിലിരുപത്തഞ്ചുണ്ടുവ്യാധികൾ
ഇതിൽവിപ്പലിയുംസന്നിപാതശൂലവിദാരികാ
ക്രചികൎണ്ണവുമിന്നാലുമസാദ്ധ്യംയാപ്യതാന്ത്രികാ
മറെറതിരുപതുംസാദ്ധ്യമിവററിൻെറചികിത്സകൾ

നാസികാനിദാനം

ഹിമംപൊടികൊട്ടുകാററഞ്ങൾക്കയെറെയുറങ്ങുക
കണ്ണക്കിലെറെപൊക്കിട്ടൊതാഴ്ത്തിട്ടൊതലവെക്കയും
ഉറക്കിളസ്കയുംവെള്ളംമാറിമാറികുളിക്കയും
മലമൂത്രനിരൊധങ്ങളെന്നൊരൊന്നുനിമിത്തമായ്
വാതാദിമൂന്നുംകൊപിച്ചാൽമൂക്കുപാരംകനത്തതിൽ
പലദണ്ഡാത്തെയുണ്ടാകുംത്രിദൊഷങ്ങൾശരീരിണാം
വാതകൊപത്തിലുണ്ടാകുംമുഖത്തിന്നുവരൾച്ചയും
തുമ്മലുണ്ടായ്വരുംപാരംമൂക്കുനന്നായടച്ചുപൊം
തലശംഖങ്ങൾകുത്തീട്ടുതണുത്തജലമൊലുകാ
ഠരംവണ്ണമെല്ലാമുണ്ടാകിൽവാതപീനസമെന്നുപെർ
തൃണ്ണിട്ടാഹത്തൊട്ടുക്രുടിപിത്തംകൊണ്ടുവരുംകുരു
പിന്നെരൂക്ഷങ്ങളായിട്ടുചുവന്നുഷ്ണങ്ങളാകിന
വെള്ളവുംശ്ലെഷ്മവുംചാട്ടുമതിൻപെർപിത്തപീനസം
ശ്ലെഷ്മകൊപത്തിലുണ്ടാകുംചൊറുവെണ്ടാതെയുംചുമ
ദെഹംകനക്കയുംഛൎദ്ദിവാപാരംമധുരിക്കയും
മൂക്കുപാരംചൊറിഞ്ഞിട്ടുസ്നിഗ്ദ്ധമായ്വെള്ളമൊലുക
ശ്ലെഷ്മവുംവളരെചാട്ടുംശ്ലെഷ്മപീനസലക്ഷണം
എല്ലാദൊഷങ്ങളുംക്രുടികൊപിച്ചാലിവയൊക്കയും
ക്രുടീട്ടുണ്ടായ്വരുംമൂക്കിൽപീനസംസന്നിപാതജം
രക്തംകൊപിച്ചുമൂക്കിൻെറഞരമ്പിൽചെന്നുക്രുടിയാൽ
കൺചുവക്കുംമാൎത്തരിക്കുംചൂടുണ്ടാമിന്ദ്രിയങ്ങളിൽ
ശ്വാസകാസംവാവരൾച്ചവ്വാപ്പുറംനൊകമൂക്കിലെ
ശ്വാസംദുൎഗ്ഗന്ധമാംപിന്നെനാവിനില്ലരസജ്ഞതാ
മൂക്കുഗന്ധത്തെയറിയായെന്നല്ലാമാസ്സരുന്നനാൾ
ഉപെക്ഷിക്കിൽശമിക്കാത്തരക്തപീനസലക്ഷണം
എരിച്ചതാറിയാലുള്ളതിക്ഷ്ണദ്രവ്യത്തെനാററുക
കൊലൊചവണയൊതട്ടിമൂക്കിലെയെല്ലുപൊട്ടുക
വെയിൽകൊള്ളുകയെന്നൊരൊന്നുണ്ടായിട്ടുവരുന്നനാൾ
വായുകൊപിച്ചുശൃംഗാടമമ്മങ്ങളവനാലിനെ
ഒന്നാക്കികൎണ്ണജിഹ്വാക്ഷിനാസാസ്രുങ്ങളിൽസദാ

നിന്നിട്ടവായുതുമ്മിക്കുന്നതിൻെറ പെർഭ്രശക്ഷവം
മാരുതൻനാസികാസ്രൊതസ്സിങ്കലുള്ള കഫത്തിനെ
ശൊഷിപ്പിച്ചിട്ടടയ്ക്കുമ്പൊൾനാസികാശൊഷമെന്നുപെർ
മൂക്കുവീങ്ങിവരുന്നാകിൽഅതിനാനാഹമെന്നുപെർ
പഴുക്കുംമൂക്കുപിത്തെനനാസാപാകമതിന്നുപെർ
വെള്ളംപൊലെമൂക്കൊലിക്കനാസാസ്രാവസ്യലക്ഷണം
ശ്ലെഷ്മമാഗ്ഗംമുടക്കുമ്പൊളുണ്ടാംകറുകറുക്കയും
കുരുവുംചുമയുംനൊവുമുണ്ടായിട്ടുവഴുന്നനെ
കൊലാട്ടിന്മൂക്കിലെശ്ലെഷ്മംപൊലെയുള്ളതുപീനസം
രക്തകൊപത്തിലുണ്ടാകുംകറുത്തനുരമൂക്കില
തൊട്ടുക്രൂടാതെയാംമൂക്കവിദശ്ധയ്ക്കുള്ളലക്ഷണം
ദുഷ്ടമായ്യാംസമണ്ണാക്കിൽമൂക്കിൽശ്വാസംവരുന്നത
വിടക്കുപൊലെനാററുമ്പൊൾപൂതിനാസമതിന്നുപെർ
ദൊഷങ്ങൾമൂന്നുംകൊപിക്കതല്ലുകൊള്ളുകയെന്നിവ
ഉണ്ടാകിൽപാരമായിട്ടുതലകുത്തീട്ടുമൂക്കില
ചൊരക്രൂടിചലംചാട്ടുംപൂയരക്തമതിന്നുപെർ
പിത്തശ്ലെഷ്മങ്ങളുൾപ്പുക്കനിറഞ്ഞെന്നാലുടൻമരുൽ
കഫത്തിനെവരട്ടികൊണ്ടടയ്ക്കുംപുടകത്തിന
ചുവന്നുംചെമ്പരത്തിപ്പൂപൊലെയുണ്ടാകുമബ്ബുദം
അശ്സ്സുപൊലെയുണ്ടാകിൽനൃനംനാസാരിശസ്സത

ഓഷ്ഠരൊഗനിദാനം

മത്സ്യഞ്ചപച്ചമാംസഞ്ചഉഴുന്നിൻെറപരിപ്പിവ
തിങ്കപിന്നെദധിക്ഷീരമദ്യെക്ഷുരസസെവയും
പല്ലുതെയ്ക്കായ്കയുംപിന്നെവല്ലാതെപൊയ്ക്കിടക്കയും
വിരെചനസിരാവെധംഛൎദ്ദിഗണ്ഡൂഷമെന്നിവ
വിധിച്ചവണ്ണംചെയ്യാഞ്ഞാൽത്രിദൊഷക്ഷൊഭവുംവരും
അതിൽശ്ലെഷ്മാവുകൊപിച്ചാൽമുഖത്തുണ്ടായ്വരുന്നത
എഴുപത്തഞ്ചുരൊഗങ്ങളവറെറപറയുന്നിത
ഓഷ്ഠത്തെൽപതിനൊന്നുണ്ടകവളത്തൊന്നുമൊണമെൽ
പതിമൂന്നുണ്ടുനാവിന്മെലറുപത്തുരണ്ടുപല്ലിലും
അണ്ണാക്കിലെട്ടുകണ്ഠത്തെൽപത്തിനെട്ടുവായിലും
മുഖത്തെല്ലാടവുംക്രൂടെയുള്ളവ്യാധികളിങ്ങനെ
എഴുപത്തഞ്ചുണ്ടുകാണ്മൊനുണ്ടവററിന്നുള്ളലക്ഷണം
ചുണ്ടുരണ്ടായ്വരുന്നാകിലതുകണ്ഠൊഷ്ഠലക്ഷണം
ശംഖൊട്ടുകുഴലുംകൊമ്പുംമുഖവീണയുമൂതുക
പാരംതുമ്മുകയെന്നൊരൊന്നുണ്ടായാൽവാതകൊപതഃ
ചുണ്ടുരണ്ടുമിറുന്നിട്ടുനൊന്തുകീറികനത്തതിൽ
മിനുപ്പുക്രൂടാതെവന്നതരിപൊലെപുറപ്പെട്ടും
ഒരംവണ്ണമെല്ലാമുണ്ടായാലൊഷ്ഠകൊപമതിന്നുപെർ

ശ്ലക്ഷ്ണമായിട്ടെഴുന്നിട്ടകട്ടകൊട്ടസമങ്ങളായ്
പുറപ്പെട്ടൊഴുകും ചുണ്ടപിത്തപാകസ്യലക്ഷണം
ശ്ലെഷ്മംകൊണ്ടുവെളുത്തിട്ടവീങ്ങിനൊന്നാസ്ഥനത്തിൽ
വളരെകുരുവുണ്ടാകും ശ്ലെഷ്മപാകസ്യലക്ഷണം
നിറങ്ങൾപലതായുണ്ടാം ചുണ്ടുമെൽവളരെക്കുരു
അതിലൊട്ടുപഴുത്തിട്ടുംപഴുക്കാതെയുമാസ്ഥരും
പാരംപറുപറുപ്പുണ്ടാംസന്നിപാതസ്യലക്ഷണം
രക്തംകൊണ്ടുചുവന്നിട്ടചുണ്ടുവീങ്ങിട്ടചുണ്ടുകൾ
ലന്തപ്പഴത്തിനെപൊലെവരും ചൊരയൊലിക്കയും
ഉണ്ടാകുന്നതുപാരിച്ചരക്തപാകസ്യലക്ഷണം
ഇതുപെക്ഷിക്കിലാരൊഗംമൂക്കിലബ്ബുദമാസ്ഥരും
രക്തപാകത്തിലെരക്തം ക്ഷയിച്ചിട്ടവരുന്നനാൾ
ചുണ്ടുമബ്ബുദമാസ്ഥീരുമെന്നാലബ്ബുദമെന്നുപെർ
മാംസദൊഷത്തിനെകൊണ്ടുചുണ്ടുക്രടിപഴുത്തതിൽ
പുഴവുണ്ടാസ്ഥരുംനെരംമാംസപാകമതിന്നുപെർ
മെദസ്സുകൊണ്ടുവളരെവീങ്ങിനൊത്തുമൂദതപവും
ക്രടിയുണ്ടാസ്ഥരുന്നാകിൽമെദപാകമതിന്നുപെർ
മുറിഞ്ഞാൽവീങ്ങിമുരികിൽക്ഷതപാകമതിന്നുപെർ
ചുണ്ടുപാരംചൊറിഞ്ഞിട്ടവീങ്ങിനന്നാസ്ഥനത്തതിൽ
നീപ്പൊളപൊലെയുണ്ടാകിൽജലാബ്ബുദമതിന്നുപെർ
ഇങ്ങനെപതിനൊന്നുണ്ടുചുണ്ടിന്മെൽവ്യാധിയായത

കവളുവാപ്പുനിദാനം

സ്ഥിരമാസ്ഥവളത്തുണ്ടാംവിതർപൊലെചെറുങ്ങനെ
പനിച്ചുകുത്തിനൊന്തിട്ടപഴുത്തുചലവുംവരും
സുക്ഷിരംചെറുതായിട്ടും പുണ്ണുണങ്ങാതെയുംവരും
കാലംകൊണ്ടുവിടെകുന്നിക്കുരുപൊലെപുറപ്പെട്ടും
വളന്നാൽകുക്കുടത്തിൻറപ്പൊലെയുമതാസ്ഥരും
അതഗണ്ഡാലജീഗണ്ഡാബ്ബുദമെന്നുള്ളപെരുമാം
പിന്നെചിലരുചൊല്ലുന്നുചൊരവാപ്പെന്നതിനുപെർ
മുഴുത്തുചൊരചാടീട്ടപഴുത്തിട്ടതിൽനാററവും
ഉണ്ടാസ്ഥന്നാൽചികിത്സിച്ചാൽപൊറുപ്പാനെളുതാസ്ഥരാ

ദന്തരൊഗനിദാനം

പല്ലിലുണ്ടാസ്ഥരുംവ്യാധിലക്ഷണംപറയുന്നിത
വാതൊഷ്ണത്തെസഹിക്കുമ്പൊൾകച്ചിതദശനാഖ്യമാം
പല്ലുപാരംതരിച്ചിട്ടകാററും പുളിതണുപ്പിവ
തട്ടിക്രടാതെയാകുമ്പൊൾദന്തഹഷമതിന്നുപെർ
ദന്തംപുളിക്കയുംനൊവുംമുറിവുംപൽതരിക്കയും
ഇവയുണ്ടാസ്ഥരുന്നെരംദന്തഭെദമതിന്നുപെർ

ഏതാനുമൊന്നതിന്നമ്പൊൾപല്ലിൽനൊവുമിളക്കവും
പാരമുണ്ടായ്വരുന്നെരംദന്തചാലമതിന്നുപെർ
ഭയങ്കരങ്ങളായ്പല്ലുണ്ടാമിടയിലെങ്കിലൊ
കരാളമെന്നുപെരുണ്ടാംകണ്ടാലുംതൊന്നുമങ്ങനെ
കണക്കിലെറെപല്ലുണ്ടായ്വരുന്നതധിദന്തമാം
തെയാത്തപല്ലിലെയെച്ചിൽശ്വാസംതട്ടീട്ടുശുഷ്കമായ്
ഇത്തിളായിട്ടുനാറുമ്പൊൾശക്കരാദന്തമെന്നുപെർ
അതുമൂത്താലതിന്നുള്ളിലുണ്ടാമൊരൊതരംകൃമി
മൊണതിന്നുമതന്നെരംകപാലികയതിന്നുപെർ
രക്തപിത്തത്തിനെകൊണ്ടപല്ലിൽശ്യാമനിറംവരും
അതിനെശ്യാമമെന്നല്ലൊചൊല്ലീടുന്നുഭിഷക്കുകൾ
ദൊഷങ്ങൾമൂന്നുമൊന്നിച്ചദന്തമൂലാശ്രിതങ്ങളായ്
പല്ലിന്നിടയിലുണ്ടാകുംവീക്കംകാഷ്ണ്യഞ്ചരക്തവും
പല്ലിളകുംപഴുപ്പിക്കുംകൃമിദന്തമതിന്നുപെർ
ഇങ്ങനെപത്തുപല്ലിന്മെൽചൊല്ലാംമൊണയിലെതിനി
ശ്ലെഷ്മരക്തങ്ങളെകൊണ്ടശൊണിതംദുഷ്ടമായുടൻ
മൊണതിന്നിട്ടുമൃദുവായ്നുലഞ്ഞിട്ടുകറുത്തത
പാരംസങ്കടമുണ്ടാകുംപെരുസീനാദമെന്നുപെർ
മൊണചുട്ടുചുവന്നിട്ടുവീങ്ങിചൊരയൊലിച്ചത്
ചൊരപൊകാതെയായ്പല്ലുങ്ങിളക്കീട്ടുനുവെദനാ
പിത്തരക്തങ്ങൾചെന്നുള്ളപിത്തൊപകുശമെന്നുപെർ
പല്ലിൻചുവട്ടിൽവീങ്ങീട്ടുലന്തക്കുരുപൊലെയായ്
കനമുണ്ടായ്പഴുത്തിട്ടനൊവുംദന്തപ്പുടത്തിന
ദന്തമാംസെചലംപററിദുഷ്ടമായിചമഞ്ഞതിൽ
അകവുംപുറവുംനൊന്തുവീങ്ങിനന്നായ്പവന്നത
പൊട്ടിച്ചൊരചലംചാട്ടുംദന്തവിദ്രധിയെന്നുപെർ
രക്തപിത്തങ്ങളെകൊണ്ടചൊട്ടിൽവീങ്ങീട്ടുനൊവുമായ്
ഒരംത്താചാട്ടുമതിന്നുള്ളനാമംസുഷിരമെന്നുമാം
സന്നിപാതജ്വരംവന്നാലിളകുംപല്ലുമൊണമെൽ
രന്ധ്രമുണ്ടായ്ചലംചാട്ടുംമഹാസുഷിരമെന്നുപെർ
ദന്താന്തത്തിങ്കലുണ്ടൊന്നതാണിപൊലെപ്പുറപ്പെട്ടും
കവിൾകണ്ണങ്ങളുംനൊകുംചൊറുചെല്ലാതെയുംവരും
എറെസങ്കടമുണ്ടാകുംമതിമാംസമതായ്വരും
പല്ലുതെക്കുന്നനെരത്തമൊണപൊട്ടിയഴന്നത
പല്ലിന്നിളക്കമുണ്ടാകുംവിദർഭ്യമുള്ളലക്ഷണം
പല്ലിൻചുവട്ടിലെവ്യാധിക്കടൻതന്നെചികിത്സകൾ
ചെയ്യാഞ്ഞാലതുമൂത്തിട്ടമൊണമെലൊരുവ്യാധിയാം
താമരതണ്ടിനെപൊലെപഴുപ്പുണ്ടായ്ചമഞ്ഞതിൽ
ചൊരയുംചലവുംചാട്ടുംമാംസംപൊളികയുംവരും
അതദൊഷത്രയംരക്തംസന്നിപാതമിവററിലും

വന്നാലഞ്ചാസ്സരുംവ്യാധിക്കഞ്ചിനുംഗതിയെന്നുപെർ
അവററിന്നുള്ളഭെദത്തെലക്ഷണംകൊണ്ടറിഞ്ഞുടൻ
വഴിപൊലെചികിത്സിച്ചാൽക്രമെണശമനംവരും
വാതംനിമിത്തമാസ്സാവില്ലുണ്ടാംകരുകരുപ്പത
പാറകത്തിലപൊലെയാസ്സുറുപ്പുംനാവുവീക്കയും
ഉണ്ടായാലതിനുണ്ടാകുംവാതദൃഷ്ഠികയെന്നുപെർ
പിത്തംകൊണ്ടുചുവന്നിട്ടുനുരന്നനെവരുംപല
മാംസാങ്കുരമതൊട്ടെറെച്ചുട്ടെരിഞ്ഞിട്ടെരിച്ചത
തൊട്ടുക്രൂടാതെയാകുമ്പൊൾപിത്തദൃഷ്ഠികയെന്നുപെർ
ശ്ലെഷ്മംകൊണ്ടിലവിൻപൂവപൊലെക്രത്തുചുവന്നിത
തടിച്ചിരിക്കയുംചെയ്കിൽശ്ലെഷ്മദൃഷ്ഠികയെന്നുപെർ
കഫപിത്തങ്ങളെകൊണ്ടനാവിൻകീഴൊരുവീക്കവും
ജിഹ്വാസ്തംഭംമത്സ്യഗന്ധമപിസ്യാദലസത്തിന
നാവിൻെറചുവടെവീങ്ങിനാവുപൊലെപുറപ്പെട്ടും
മുനക്രത്തിട്ടതുണ്ടായാൽകഫപിത്തങ്ങൾരക്തവും
കൊപിച്ചുവാപൊളിച്ചിട്ടങ്ങിത്താചാടിച്ചുകഞ്ഞിയും
ചൊറുംചെല്ലാതെയാകുന്നതധിജിഹ്വയ്ക്കുലക്ഷണം
നാവിന്നുമെലെയൌവണ്ണമുണ്ടായാല്പജിഹ്വപെർ
നാവിന്മെൽപിന്നെയുണ്ടാകുന്നതെല്ലാമക്കരാദികൾ
അണ്ണാക്കിൽകുരുവുണ്ടായിനൊവുംകരുകരുക്കയും
ഉണ്ടായാലതിനെചൊല്ലാംതാലുപിടകമെന്നുപെർ
മീനുള്ളുപൊലെയണ്ണാക്കിൽഞാന്നെററംമൃദുവായത
തൊട്ടാൽപററുപററുള്ളമൂക്കിൽചൊരപുറപ്പെട്ടും
കഴുത്തിൽതടവുണ്ടാകുംകാസ്തൂൽഛർദ്ദിയുംവരും
ഇങ്ങനെയിവയുണ്ടായാൽഗളശുണ്ഡിയതിന്നുപെർ
എഴുന്നുവരുമണ്ണാക്കിൽമാംസംനൊവുംകുറഞ്ഞത
തങ്ങളിൽകെട്ടുപെട്ടുള്ളതാലുസംഹതിയെന്നുപെർ
താമരപ്പൂവിനെപൊലെവരുമണ്ണാക്കിലബ്ബുദം
ശ്ലെഷ്മംകൊണ്ടാമയെപൊലെയുണ്ടാകുമതുകച്ഛപം
ലന്തക്കുരുവിനെപൊലെചമയുന്നതുപുപ്പുടം
അണ്ണാക്കങ്കൽപഴുത്തിട്ടുചലംചാടുകനാററവും
നൊവുംചൂടുംവരുന്നാകിൽപൂതിപാകമതിന്നുപെർ
ദെഹദണ്ഡങ്ങളെകൊണ്ടപനിയുണ്ടാസ്സുരുന്നനാൾ
അണ്ണാക്കുതുകരുംപാരംതാലുശൊഷമതിന്നുപെർ
നാവുംചുവട്ടിൽകണ്ണത്തെൽഉണ്ടാംമാംസാംകുരംമഹൽ
പിത്തംകൊണ്ടുടനെതന്നെപഴുപ്പുംചൂടെരിച്ചിലും
വദ്ധിച്ചുപനിദാഹങ്ങളുണ്ടായാലഗ്നിരൊഹണി
ഇതുണ്ടായാലവന്നായിസ്സൊന്നരദിവസംകില
വാതെനകവിളുംനെത്രംചെവിയെന്നിയവററില
നൊവുണ്ടാക്കിട്ടുപാരിക്കുന്നതുരൊഹണിയെന്നുപെർ

വെള്ളത്തുണ്ടാം പറുപറെശ്ലെഷ്മരൊഹണിയെന്നുപെർ
രക്തത്തെകൊണ്ടകത്തുള്ള ചെവിവീങ്ങിപ്പിളൎന്നതിൽ
പിത്തലക്ഷണവുംകാങ്കിൽരക്തരൊഹണിയെന്നുപെർ
കഫലക്ഷണവുംക്രൂട്ടൽസന്നിപാതാഖ്യരൊഹണി
എല്ലാദൊഷങ്ങളുംക്രൂടെക്രൂടികൊണ്ടുകഴുത്തില
ലന്തക്കുരുവിനെപൊലെയുണ്ടാകുംഗ്രഥിതത്തിന
കഴുത്തിൽനെല്ലിനെപൊലെവന്നാൽശാലുകയെന്നുപെർ
പിന്നെവട്ടത്തിലുണ്ടായാൽഅതിമ്പെർവൃന്ദമെന്നുമാം
പരുത്തിക്കുള്ളകുരുവുപൊലെപാരംകടുന്നനെ
കഴുത്തിലുണ്ടായ്വന്നീടുന്നതുതുണ്ഡരികക്കുരു
ഉണ്ടാംകഴുത്തിലൊരുനീരകമെയുംപുറത്തുമായ്
അതുവാഴയ്ക്കപൊലെയുംതാക്കിഴാപൊലെയുംവരും
പനിക്കുമിത്തായുംചാട്ടംഗളൌഘത്തിന്നുലക്ഷണം
കഴുത്തിന്നുള്ളിൽവീങ്ങീട്ടുപുറമെച്ചുറ്റുമെററവും
വീങ്ങിത്തടിച്ചുനൊവൊട്ടുംക്രൂടാതെചൊരവാൎത്തയും
മുടക്കുമുടനെതന്നെശിലാൎബ്ബുദമതിന്നുപെർ
മുരിക്കുംതണ്ടുപൊലെയുംപിന്നെമുൾത്തടിപൊലെയും
ഉണ്ടായിതലയുംകണ്ണുംമുഖമെന്നുള്ളടിക്കിലും
നൊവുണ്ടായിപഴുത്തിട്ടുശതഘ്നിക്കുള്ളലക്ഷണം
കഴുത്തിനകമെവീങ്ങിപഴുത്തുചലമൊലുക
പാരമുണ്ടായ്വരുന്നാകിൽഗളവിദ്രധിയെന്നുപെർ
കഴുത്തുനൊന്തുവീങ്ങീട്ടുപഴുപ്പുകുറയുന്നത
ഉണ്ടാകുന്നെരമുണ്ടാകുംഗളാൎബ്ബുദമതിന്നുപെർ
വീങ്ങുംവായുവിനെകൊണ്ടകഴുത്തിലതുപാരമായ്
കനത്തുഞൊന്നുനൊവെറിച്ചവന്നിട്ടുകനത്തതിൽ
ച്ചുവന്നുള്ളഞരമ്പുണ്ടാംഗളഗണ്ഡമതിന്നുപെർ
അണ്ണാക്കുവരളുംപാരംരസങ്ങളറിയാതെയാം
കട്ടത്തിരിക്കുംചൊറിയുംവെളുക്കുംശ്ലെഷ്മഗണ്ഡകെ
മെദസ്സുകൊണ്ടുമീവണ്ണമെകദെശംചമഞ്ഞത
വീങ്ങിത്തടിച്ചുച്ചുട്ടൊച്ചയടപ്പിച്ചുകഴുത്തിനെ
തിരിച്ചുക്രൂടാതെയാക്കുംമെദൊഗണ്ഡസ്യലക്ഷണം
വെള്ളംകുറഞ്ഞൊച്ചയടച്ചിട്ടുവീൎത്തുച്ചുമസ്സുയും
ക്രൂടിയുണ്ടായ്വരുന്നാകിൽസ്വരഹാനിയതിന്നുപെർ
പിന്നെവായിൽഭവിപ്പാനൊണ്ടെട്ടുവ്യാധികളിങ്ങനെ
ദുഷ്ടമായുള്ളവായുവൃക്കകത്തെല്ലാടവുംപല
വൃണങ്ങളെഭവിപ്പിക്കുമതിന്നുള്ളൊരുലക്ഷണം
രക്തമായ്സ്സിദ്ധമല്ലാതെമ്മദുതാപവുമിളക്കവും
ക്രൂടിവായിൽതൊലിഞ്ഞിട്ടുമുള്ളുപൊലെനിറഞ്ഞുടൻ
വാപൊളിക്കാതെയാകുമ്പൊൾമുഖപാകമതിന്നുപെർ
മുഖരൊഗങ്ങളുംഗുന്മരൊഗവുംകാരണങ്ങളായ്

മലംമെല്ലൊട്ടചാടുന്നതിന്നഢ്വഗുദമെന്നപെർ
പിത്തംകൊണ്ടുപഴുത്തുള്ളവായിലൊക്കെചെറുങ്ങനെ
ചുവന്നപൊങ്ങിയുണ്ടാകുമ്പൊൾപിത്തമുഖപാകമാം
ശ്ലെഷ്മംകൊണ്ടുവെളുത്തിട്ടചൂടുകിഞ്ചിൽകുറെഞ്ഞത
തണുത്തിരിക്കയുംചെയ്കിൽപെർശ്ലെഷ്മപരിപാകമാം
കവിൾക്കകംചീവന്നിട്ടപുറപ്പെട്ടാൽമുഖാബ്ബുദം
അബ്ബുദത്തിൽചിലതിന്നെയ്യുരുന്നുകമുറിക്കയൊ
ചെതാൽക്രമെണവഡ്ധിക്കുംഘടികത്തിന്നലക്ഷണം
നാലുലക്ഷണവുംക്രുടികാണ്മാനുണ്ടായ്വരുന്നത
സന്നിപാതത്തിലുണ്ടാകുംമുഖപാകസ്യലക്ഷണം
പല്ലുതെയാതെകണ്ടുള്ളജനത്തിൻെറമുഖത്തിന
നാററമുണ്ടായ്വരുംപാരംപൂതിവക്ത്രമതിന്നപെർ

ശിരൊരൊഗനിദാനം

പുകയെൾക്കഹിമംകൊൾകവെയിൽകൊൾകവിയക്കയും
ഉറക്കിളെക്കവെള്ളത്തിൽകുളിക്കെറെയ്യുറങ്ങുക
കണക്കിലെറെപൊക്കിതാൻതാഴ്ത്തിതാൻതലവച്ചയും
കരക്കാറെറെല്കയുംദുഃഖംകള്ളുംവെള്ളംകുടിക്കയും
ഉറക്കപാകാത്തുംഗന്ധെഷ്മംകീഴ്പ്പൊട്ടുനൊക്കുക
ദുഗ്ഗന്ധമെല്കയെന്നെല്ലാമെറെയുണ്ടായ്വരുന്നനാൾ
ദൊഷങ്ങൾതലയിൽപുക്കീട്ടുണ്ടാംദണ്ഡങ്ങളിങ്ങനെ
വാതകൊപത്തിലുണ്ടാകുമെറെചെന്നികൾനൊകയും
നെററിയുംപുരികംരണ്ടുംതമ്മിൽക്രുട്ടുന്നഭാഗവും
പൊളിഞ്ഞുവീണപൊകുന്നഎന്നതൊന്നുന്നവെദന
കണ്ണുംകണ്ണുകഴത്തെന്നദിക്കിലുംദണ്ഡമെറെയാം
മൂക്കിൽവെള്ളംവരികയുംഞരമ്പുകൾതെറിക്കയും
മട്ടനാദികളെകൊണ്ടുകുറഞ്ഞൊട്ടുശമിക്കയും
പിന്നെയുംപലതുണ്ടെവംശിരസ്താപസ്യലക്ഷണം
പാതിത്തലയ്ക്കുദണ്ഡങ്ങൾവന്നാലദ്ധാവഭെദകം
മാസത്തിങ്കലൊരിക്കൽതാൻപക്ഷത്തിങ്കലൊരിക്കലൊ
പാരമായിട്ടിതുണ്ടാകിൽവിനാശംകണ്ണുകണ്ണയൊഃ
പിത്തംകൊണ്ടുതലക്കുത്തവരുമ്പൊൾപുകയുംതല
പനിവിയക്കമൊഹിക്കാനെത്രുംചുട്ടുകയെന്നിവ
ഏറീട്ടുപകൽവദ്ധിക്കകിഞ്ചിൽകുറകരാത്രിയിൽ
ശീതളങ്ങൾപ്രയൊഗിച്ചാൽകുറെപൊറ്റതികാങ്കയും
പിത്തംകൊണ്ടുത്ഭവിക്കുന്നശിരസ്താപസ്യലക്ഷണം
ശ്ലെഷ്മംകൊണ്ടുതലക്കുത്തവരുലരുചിശീതതാ
ശിരൊനിഷ്പന്ദനാല്യസ്യങ്ങളുംതലകനക്കയും
പകൽദണ്ഡംകുറഞ്ഞിട്ടുംരാത്രീലെറീട്ടമായ്വരും
കണ്ണുംചൊറികചട്ടിക്കകണ്ണിൻെറപൊളവിങ്ങുക

ഇവയെല്ലാംവരുന്നാകിലതുശ്ലെഷ്മത്തിലുള്ളത
രക്തത്തിലെതലക്കുത്തപിത്തജത്തൊടുതുല്യമാം
പിത്തത്തിലെതിലധികംദണ്ഡംരക്തത്തിലെതിന
സന്നിപാതത്തിലുണ്ടായാൽകാണാംലക്ഷണമൊക്കയും
ഭക്ഷിതദ്രവ്യദൊഷങ്ങൾകൊണ്ടുമൂൎദ്ധാവിലാംവിഷം
രക്തവുംനലയുന്നെരംസന്നിപാതസ്യകൊപതഃ
ഉണ്ടാകുന്നെരമുണ്ടാകുംതലയ്ക്കുള്ളിൽകൃമിക്കുലം
അവചൊരകുടിക്കുമ്പൊളുണ്ടാകുംപലസങ്കടം
ബുദ്ധിഭ്രമംജ്വരംകാസംരൌക്ഷ്യംശൊഫംബലക്ഷയം
ദുൎഗ്ഗന്ധംവ്രണമിത്യാദിതാലുവിങ്കൽശിരസ്സിലും
കണ്ഡുശൊഫങ്ങൾതാമ്രാച്ഛജലംമൂക്കിലൊലിക്കയും
ചെവിമൂളുകയിത്യാദികൃമിദണ്ഡസ്യലക്ഷണം
വാതംമുമ്പായദൊഷങ്ങൾവിറപ്പിക്കുംശിരസ്സിനെ
എല്ലായ്പൊഴുമതുണ്ടാകിൽശിരഃകമ്പമതിന്നുപെർ
പിത്തംമുമ്പായ്മൂദൊഷങ്ങൾരക്തത്തൊടൊരുമിച്ചുടൻ
ശംഖശൊഫത്തെയുണ്ടാക്കുംനൊന്തുചുട്ടുചുവന്നത
ബുദ്ധിഭ്രമംജ്വരംദാഹംവാകയ്പ്പെന്നാദിയായുള്ള
ദണ്ഡങ്ങളെവരുത്തീടുംമുഖെമഞ്ഞൽനിറംവരും
തുടങ്ങിയാലുടൻതന്നെചികിത്സിച്ചാൽശമിച്ചുപൊം
അല്ലെയാഞ്ഞാൽത്രിരാത്രെണമരണംസംഭവിക്കയും
ചെയ്യിപ്പാൻശക്തനായുള്ളക്ഷിപ്രകാരീസശംഖകഃ
വാതംപിത്തത്തൊടുക്രുടിപുരികംനെററികണ്ണുകൾ
ശംഖങ്ങളെന്നദിക്കുങ്കലുണ്ടാക്കുംപലവെദനാ
ആദിത്യസ്യൊദയത്തിങ്കൽതുടങ്ങീട്ടുച്ചയൊളവും
ക്രമത്താലതുവൎദ്ധിക്കുംക്ഷുത്തുള്ളൊക്കെറെയുംവരും
അവ്യവസ്ഥിതശീതൊഷ്ണസുഖാഃപിന്നെശമിച്ചുപൊം
സൂൎയ്യാവൎത്തമിതിൻെറപെർശിരൊരൊഗങ്ങൾപത്തിവ
ഗൎഭത്തിങ്കലിരിക്കുന്നകുഞ്ഞിന്നുള്ളശിരസ്സില
വാതംകൊപിച്ചുനിൎമ്മിക്കുംവീക്കത്തെതുല്യരൂപമായ്
വെദനാദികളില്ലായ്കിൽപെരതിന്നുപശീൎഷകം
യഥാദൊഷൊദയംബ്രൂയാൽപിടകാൎബ്ബുദവിദ്രധീൻ
വാതമെറീട്ടുവരികിൽവാതവിദ്രധിയെന്നുപെർ
പിത്തമെറീട്ടുവരികിൽപിത്തവിദ്രധിയെന്നുപെർ
ശ്ലെഷ്മമെറീട്ടുവരികിൽശ്ലെഷ്മവിദ്രധിയെന്നുപെർ
ഇങ്ങനെകണ്ടുകൊള്ളെണംപിടകയ്ക്കൎബ്ബുദത്തിനും
പിത്താസ്രകഫജന്തുക്കളിവനാലുംനിമിത്തമായ്
നലഞ്ഞിട്ടതിനെപൊലെയുണ്ടാകുന്നതുരുഷകം
കഫവാതങ്ങളെകൊണ്ടതലപാരംതരിക്കയും
ചൊറിഞ്ഞുസൂക്ഷ്മമായൂചക്കവിൾക്കരൊമംപൊഴിക്കയും
ഇങ്ങനെയൊക്കെയുണ്ടാകുംദണ്ഡംദാരണകത്തിന

രൊമക്രുപത്തിലെപിത്തംവാതെനസഹമൂൎച്ഛിതം
രൊമങ്ങളെപൊഴിക്കുമ്പൊളുടൻശ്ലെഷ്മകശൊണിതം
അടയ്ക്കുംരൊമക്രുപത്തെപിന്നെരൊമംവരാതെയാം
അതിന്ദ്രലുപ്തംരുജ്ജാചചൊല്ലുംചാചെതികെചന
ഇന്ദ്രലുപ്തത്തിനെപൊലെഖലതിക്കുള്ളജന്മവും
ഖലതിക്കുപതുക്കെപൊംരൊമംമറ്റെതിനാശുപൊം
വാതംകൊണ്ടുള്ളഖലതിതീപ്പുണ്ണുണ്ടായപൊലെയാം
പിത്തംകൊണ്ടുള്ളതിന്നുണ്ടാംമഞ്ഞളിച്ചഞരമ്പുകൾ
ശ്ലെഷ്മത്തിലെതുചൂടെറിഘനംതപഗപ്പണ്ണമായ്വരും
എല്ലാദൊഷങ്ങളുംകൂട്ടൽകാണാംലക്ഷണമൊക്കയും
നഖത്തിൻപ്രഭപൊലെയുംതീപ്പുണ്ണുണ്ടായപൊലെയും
നിറവുംചൂടുമുണ്ടാകിൽസാദ്ധ്യമല്ലാത്തലക്ഷണം
ദെഹദണ്ഡങ്ങളുംദുഃഖംകൊപമിത്ത്യാദികാരണാൽ
ശരീരത്തുങ്കലുണ്ടാകുംചൂടുംപിന്നെത്രിദൊഷവും
കൂടീട്ടുതലയിൽപുക്കാൽതലനന്നായ്നരച്ചുപൊം
അതുവാതത്തിലുണ്ടായാൽവെള്ളത്തിൻനിറമായ്വരും
പിത്തംകൊണ്ടുള്ളതിന്നെറെമഞ്ഞളിച്ചനിറംവരും
കഫംകൊണ്ടുള്ളതിന്നെറെവെളുത്തിട്ടുംനിറംവരും
സന്നിപാതത്തിലെതിന്നകാണാംലക്ഷണമൊക്കയും
സന്നിപാതത്തിലുണ്ടാകുംഖലതീപലിതങ്ങളും
സാദ്ധ്യമല്ലൊട്ടുമെതന്നെപ്രായംചെന്നാൽവരുന്നത
രസായനപ്രയൊഗംകൊണ്ടല്ലാതെശമനംവരാ

ലിംഗരൊഗനിദാനം

സ്ത്രീസംഗമൊട്ടുംകൂടാതെപലനാളെയിരിപ്പവൻ
പെട്ടെന്നുമൈഥുനംചെകദൊഷദുഷ്ടയൊനിക്കു
പാരംമലിനമായുള്ളയൊനിയുള്ളയവറ്റെയും
പെററിട്ടുപുതുതായുള്ളയൊനിയുള്ളയവറ്റെയും
ഭൊഗിച്ചാലുടനെതന്നെശൗചംചെയ്യില്ലയെങ്കിലും
പിന്നെതീക്ഷ്ണങ്ങളായുള്ളലെപനാദികൾചെകിലും
വെഗനിഗ്രഹമെന്നൊരൊന്നുണ്ടായാൽദൊഷമൊക്കയും
കൊപിച്ചുഗുഹ്യത്തിൽചെന്നിരുപത്തുമൂന്നുവ്യാധിയെ
ഉണ്ടാക്കുമതിനഞ്ചിന്നുമുപദംശങ്ങളെന്നുപെർ
ചൊല്ലാംവാതത്തിനെക്കൊണ്ടലിംഗംവീങ്ങുകയെറവും
നൊന്തിട്ടിളക്കുവാൻദണ്ഡംതൊലിപൊട്ടുകയുംവരും
പിത്തെനാത്തിപ്പഴംപൊലെവീക്കവുംപനിയുംവരും
ശ്ലെഷ്മംകൊണ്ടുചൊറിഞ്ഞിട്ടുംവെളുത്തിട്ടുംകനത്തത
ഉണ്ടാംരക്തത്തിനെകൊണ്ടകറുത്തുള്ളവ്രണങ്ങളും
ചൊരയുണ്ടായ്വരുംപിന്നെപനിയുംപാരമായ്വരും
മൂന്നുംകൂടിയതിൽകാണാംമൂന്നിന്റെലക്ഷണങ്ങളും

വൃഷ്ണംകൂടെവീങ്ങിടുംപാരംനൊന്തുപഴുത്തുടൻ
പൊട്ടുംകൃമികളുണ്ടാകുമുപദംശങ്ങളഞ്ചിവ
രക്തകോപത്തിലുണ്ടാകുമതുനല്ലചികിത്സയാൽ
ശമിച്ചിരിക്കുമൊട്ടൊട്ടുതസാദ്ധ്യംസന്നിപാതജം
പിന്നെദോഷങ്ങൾകോപിച്ചമാംസരക്താശ്രയങ്ങളായ്
ചൊറിഞ്ഞുലിംഗത്തിന്നുള്ളിലകമെതാൻപുറത്തുതാൻ
മാംസങ്ങളെമുളപ്പിക്കുംയോനിയിങ്കലുമുണ്ടത
അങ്ങിനെയുള്ളമാംസങ്ങൾകുടപോലെചമഞ്ഞതിൽ
ചോരയുണ്ടാംവഴുന്നെനെലിംഗാശ്ശസ്സിന്നുലക്ഷണം
ഇതിന്നുടൻചികിത്സിച്ചില്ലെന്നാകിൽപുംസ്ത്വശക്തിയും
ലിംഗംഭഗഞ്ചോത്ഥവഞ്ചചെറുക്കുന്നാത്രസംശയഃ
പിന്നെഗുഹ്യപ്രദെശത്തിൽപുറമെതാനകത്തുതാൻ
ശ്ലേഷ്മപിത്തങ്ങൾകൂടീട്ടുപലതുണ്ടായ്വരുംകുരു
കടുകിൻമണിയെപോലെവന്നാൽസഷ്വികാഹ്വിസാ
കഫരക്തങ്ങളെകൊണ്ടുനീളത്തിൽപലതായ്വരും
നടുപ്പൊളിഞ്ഞുനൊന്തിട്ടുവരുന്നതപമന്ഥമാം
രക്തപിത്തങ്ങളെകൊണ്ടുഞാവലസ്ഥിസമങ്ങളായ്
പാരംനൊന്തുപഴുത്തിട്ടുവരുൾകുംഭികയെന്നുപെർ
പിത്തരക്തങ്ങളെകൊണ്ടുമാഷമുൽഗ്ഗസമങ്ങളായ്
വളരെക്കുരുവുണ്ടാകിലതിന്നുത്തപമെന്നുപെർ
താമരപ്പൂവിലെയല്ലിക്കുള്ളിലെകായ്ക്കുതുല്യമായ്
കനത്തിട്ടുവളർന്നുണ്ടായ്വരുൾപുഷ്കരികാഹ്വിസാ
മട്ടനാദികളെകൊണ്ടുവാതംവദ്ധിച്ചുപാരമായ്
കടുത്തിട്ടുവരുന്നാകിലതിന്നഷ്ഠീലയെന്നുപെർ
ത്വക്കങ്കൽവായുകോപിച്ചമറിച്ചാൽചൂടുനൊവുമായ്
മണിക്കുകീഴുരുണ്ടിട്ടുപ്രലംബത്തിന്റെലക്ഷണം
കടുത്തിട്ടുചൊറിഞ്ഞിട്ടുവരുലതുവിസപ്പമാം
പിന്നെത്വക്കുമറിക്കുമ്പൊൾപൊട്ടുന്നതവപാടിക
ത്വക്കുംകൽവാതംകോപിച്ചമണിമെൽചെന്നുപററിയാൽ
ഒട്ടുംവെദനകൂടാതെമൂത്രമിററിററുവീഴുക
വികസിപ്പിച്ചുകൂടായ്കിൽനിരുദ്ധമണിലക്ഷണം
കെട്ടുപെട്ടിട്ടിരിക്കുന്നഗ്രന്ഥിശ്ലേഷ്മത്തിലുള്ളത
രക്തത്തിലായതുണ്ടായാൽതൊടുന്നതറിയാതെയാം
ലിംഗമൌവ്വണ്ണമായ്വന്നാൽസ്പശ്ശഹാനിയതിന്നുപെർ
വാതവുംപിത്തവുംകൂടിലിംഗത്തെൽചെറുതായ്പല
സുഷിരങ്ങളെയുണ്ടാക്കിയതിൽകൂടീട്ടുമൂത്രവും
പുറപ്പെടുന്നുയെന്നാകിൽശതപൊനകമെന്നുപെർ
രക്തപിത്തങ്ങൾകൂടീട്ടുപാരിച്ചെരിപൊരിപനി
ഇവയുണ്ടായ്ത്വക്പഴുക്കിൽവരുംത്വക്പാകമെന്നുപെർ
സന്നിപാതത്തിലുണ്ടായിനൊന്തുമാംസംനുറുങ്ങിയാൽ

പാരംവെദനയ്യുണ്ടാകുംമാംസശാതമതിന്നുപെർ
ചൊല്പ്പൂക്രൂടികറുത്തുണ്ടാംകൊല്പ്പുളുംകുരുവുംതുലൊം
നൊവ്വുമുണ്ടാസ്സുരുന്നാകിൽഅസ്യഗബ്ബ്വുദമെന്നുപെർ
സന്നിപാതത്തിനെകൊണ്ടമാംസഖണ്ഡംകറുത്തത
നുറുങ്ങിവീഴുന്നുയെന്നാകിൽതിലകാളകമെന്നുപെർ
മാംസാബ്ബ്വുദംമാംസപാകംവിദ്രധീതിലകാളകം
നാല്വുംവജ്ജിക്കമറ്റൊവചികിത്സിച്ചാൽശമിച്ചുപൊം

യൊനിരൊഗനിദാനം

യ്യൊനിയിൽരൊഗമുണ്ടാവാൻദുരിതംദുഷ്ടഭൊജനം
പാരംവിഷമമായുള്ളശയനസ്ഥാനചെഷ്ടയും
ബീജാൎത്തവാദിദൊഷങ്ങളിവകാരണമാസ്സുരും
ഇവറ്റെക്കൊണ്ടിരുപതായ്യുണ്ടാംവ്യാധികൾയൊനിയിൽ
യൊനിയിൽവായ്യുകൊപിച്ചാൽനൊവുംവലികക്കുത്തുക
തൊട്ടാലറിഞ്ഞുക്രൂടാസ്സുഉറുമ്പുണ്ടെന്നുതൊന്നുക
നുരഞ്ഞിട്ടുംകറുത്തിട്ടുംചുവന്നിട്ടുംകുറെക്കുറെ
കുറഞ്ഞിട്ടുമുചന്നിട്ടുംകറവീഴുകയുംവരും
കഴലക്കൽഗുദത്തുങ്കൽനൊവുണ്ടാംഗുന്മവുംവരും
വാതവ്യാധിയുമുണ്ടാകുംവാതികയ്ക്കുള്ളലക്ഷണം
അതിമൈഥുനമുണ്ടാകകൊണ്ടീവണ്ണംവരുന്നതിൽ
വീക്കവുംക്രൂടകിലതിന്നതിചാരണയെന്നുപെർ
ഏറ്റെചെറിയപെണ്ണുങ്ങൾചെയ്തീടിലതിമൈഥുനം
വായ്യുകൊപിച്ചുകഴലകണക്കാൽവൃഷണങ്ങളിൽ
നൊവിച്ചുയൊനിയെദുഷ്ടമാക്കുംപ്രാക്ചരണാത്തിന
വെഗധാരണമുണ്ടായാൽവായ്യുകൊപിച്ചുയൊനിയെ
വിടൎപ്പിച്ചുനുലഞ്ഞിട്ടുകറുത്തിട്ടുള്ളയാൎത്തവം
പണിപ്പെട്ടിട്ടുമൊചിക്കുംപെരുളാവൎത്തമെന്നുമാം
വായ്യുവാൎത്തവദൊഷത്തെവരുത്തീട്ടവൾപെറ്റുള്ളാം
പുത്രന്മാരെവഹിക്കുമ്പൊൾപെരുജാതഘ്നിയെന്നുമാം
നറെയ്യുണ്ടിട്ടുടനുന്നെവിഷമിച്ചുള്ളമൈഥുനം
ഉണ്ടായാൽവായ്യുകൊപിച്ചാലന്നത്താൽയൊനിമെല്ലൊടെ
ഊളെക്കുംയൊനിമുഖവുംതത്ര്യംമാംസമസ്ഥിയും
വക്രമാംനൊവുമുണ്ടാകുമതന്തൎമ്മുഖിയെന്നുപെർ
വാതവദ്ധനമായുള്ളതെറ്റെവദ്ധിച്ചിരിക്കവെ
വാതകൊപത്തില്വല്പാദിച്ചുണ്ടായിട്ടുള്ളപെണ്ണിന
കുറഞ്ഞിട്ടുംവരുംയൊനിസൂചിമുഖിയതിന്നുപെർ
തിണ്ടായിരിക്കുന്നാൾവെഗധാരണംചെയ്കിലപ്പൊഴെ
തടുക്കുംമലമൂത്രത്തെവരട്ടുംയൊനിയെപ്പുനഃ
ഇങ്ങനെയൊനിശൊഷിച്ചാൽശുഷ്കയൊനിയിന്നുപെർ
വായ്യുകൊപിച്ചുനൊയിക്കുംപിന്നെയാറെഴുനാളകം

ഗർഭപാത്രത്തില്വൾപൃക്കശൂക്കുത്തെകളയ്യംബഹിഃ
നൊന്തും നൊകാതെയ്യംപൊകുന്നതുവാമിനിലക്ഷണം
സ്ത്രീകൾക്കഗർഭമുള്ളപ്പൊൾവാതദ്രവ്യംഭുജിക്കിലും
ബീജദൊഷത്തിനെകൊണ്ടുമവൾപെററുളവാകിന
മക്കടെയൊനിച്ചുട്ടുള്ളമുലയില്ലാതെയ്യംവരും
വാസിയാപുരുഷന്മാരെയതുഷണ്ഡയ്യുലക്ഷണം
അതിനൊട്ടുചികിത്സിച്ചാൽഫലമില്ലെന്നനിർണ്ണയം
ദുഷ്ടമായിട്ടിരിക്കുന്നവായ്യൂയൊനിമുഖത്തെയ്യം
ഗർഭപാത്രത്തെയ്യംക്രുടെസ്സംഭിപ്പിച്ചിട്ടുയൊനിയെ
പാരംവികൃതമാക്കീട്ടുംമഹായൊനിയതിന്നുപെർ
ദുഷ്ടമായിട്ടിരിക്കുന്നപിത്തയൊന്ന്യാശ്രിതങ്ങളായ്
ഉണ്ടാംപെഴപ്പെരിപൊരിച്ചൂട്ടുംപനിയ്യമെന്നിവ
ക്രുടിനാററവുമെറീട്ടമഞ്ഞളിച്ചുകറുത്തുടൻ
പാരമാർത്തവമുണ്ടായിവന്നാൽപൈത്തികയെന്നുപെർ
രക്തംപൊകുന്നുയെന്നാകിൽരക്തയൊനിയതിന്നുപെർ
കുളുത്തുനൊവുക്രുടാതെചൊറിഞ്ഞിട്ടുവഴുന്നനെ
ചമയ്യംയൊനിശ്ലെഷ്മംകൊണ്ടെന്നാൽശ്ലെഷ്മകിയെന്നുപെർ
വാതപിത്തങ്ങൾകൊണ്ടുണ്ടാമെന്നാൽനീപ്പ്പിഴയ്യംക്ഷയം
ഉണ്ടാമെരിപൊരിപാരിച്ചെന്നാൽലൊഹിതയെന്നുപെർ
ക്ഷയപിത്തങ്ങൾകൊണ്ടുള്ളദണ്ഡമുണ്ടായിരിപ്പവൻ
പരിഗ്രഹിക്കുന്നനെരംവന്നതുമ്മൽതികട്ടുക
എന്നിവറെറതട്ടുത്തീടിൽവായ്യകൊപിച്ചുപിത്തവും
ക്രുടിയൊനിയില്വൾപ്പുക്കദുഷ്ടമാക്കീട്ടുയൊനിയെ
വീക്കവുംനൊവുമുണ്ടാക്കുംതൊട്ടുവാനുമസാദ്ധ്യമാം
കറുത്തുമഞ്ഞളിച്ചുള്ളരക്തംവയർകനക്കയ്യം
അതിസാരാരുചിപനികുഴലപ്പാട്ടിൽനൊകയ്യം
ഇങ്ങനെദണ്ഡമുണ്ടായാൽപരിപ്ലുതയതിന്നുപെർ
വാതശ്ലെഷ്മങ്ങൾകൊപിച്ചാൽപഴുത്തിട്ടുവഴുന്നനെ
നീരൊലിക്കുന്നുയെന്നാകിൽഉപപ്ലുതയതിന്നുപെർ
ശൌചാദികൾകുറഞ്ഞിട്ടുഉണ്ണുപററിയപൊലെയായ്
ചൊറിഞ്ഞുമൈഥുനത്തിങ്കൽആഗ്രഹംപാരമായതിൽ
തൃപ്തിയില്ലാതവൾക്കുള്ളപെരുവിപ്ലുതയാസ്സരും
വായ്യകൊപിച്ചുരക്തശ്ലെഷ്മങ്ങളൊടരുമിച്ചുടൻ
മാംസത്തിനെതട്ടപ്പൊരുകർണ്ണികയൊനിയിങ്കല
ഉണ്ടാക്കിമാംസമില്ലാതെയാകുമ്പൊളവൾകർണ്ണിനി
മൂന്നുദൊഷങ്ങളുംക്രുടിയൊനിഗർഭാശയങ്ങളെ
ദുഷ്ടമാക്കീട്ടുവാതാദിമൂന്നിൻെറയ്യമുപദ്രവം
ഉണ്ടായിട്ടുവരുന്നാകിൽസന്നിപാതകിയെന്നുപെർ
ഇങ്ങനെയൊനിദൊഷങ്ങളുള്ളനാരിജനത്തിന
ശുക്ലംകണക്കിലെററാലതുടന്തന്നെയഴിഞ്ഞുപൊം

ഗൎഭമുണ്ടാകയില്ലെന്നതന്നെയല്ലഭഗന്ദരം
അസൃഗ്ദരവുമൎശ്ശസ്സെന്നാദിയായുള്ളസങ്കടം
പലതുംപാരമുണ്ടാകുമെന്നറിഞ്ഞുചികിത്സകൾ
ഉടനെചെയ്കയല്ലാഞ്ഞാൽപിന്നെവൈഷമ്യമായ്വരും

സന്നിപാതനിദാനം

കുളിയുംഗുളവുംനല്ലമധുവുംതിലതൈലവും
ഘൃതവുംപശുവിൻപാലുംദധിയുംതക്രമെന്നിവ
ജ്വരമങ്ങൊമ്പതിൻപൂൎവ്വംസന്നിപാതസ്യഹെതുവാം
ഉദരംനൊകയുംദാഹംസഞ്ചാരംസഹവെദനം
ശ്ലെഷ്മളുക്കുംജ്വരംപാരംമൂത്രമെററംചുവന്നീടും
സന്ധുതൊറുംകഴച്ചീടുംകണ്ഠത്തിന്നഥവീക്കവും
ഠരംവണ്ണംലക്ഷണംകാങ്കിൽസന്ധികസന്നിയെന്നുപെർ
സംഭ്രമംമൊഹവുംതാപംശിരഃകമ്പഞ്ചഛൎദ്ദിയും
പനിയുംതലനൊവുണ്ടാംസഞ്ചാരംസഹവെദനം
സന്ധുതൊറുംകഴച്ചീടുംമൂത്രസ്രാവമതെററവും
ഠരംവണ്ണംലക്ഷണംകാങ്കിൽഅന്തകസന്നിയെന്നുപെർ
ബുദ്ധിപാരംഭ്രമിച്ചീടുംതണ്ണീർദാഹംപെരുത്തീടും
നെററിയെറെവിയൎത്തീടുംചൂടുംനൊവുംതരിക്കയും
ചുമയുംപാരമുണ്ടാകുംദെഹമെററംവിറയ്ക്കയും
ഠരംവണ്ണംലക്ഷണംകാങ്കിൽരുഗ്ദാഹസന്നിയെന്നുപെർ
വാതപിത്തകഫംകൊപംകാണുന്നൊരെവെറുക്കയും
വൃത്തമൊത്തുചുവന്നിട്ടുദെഹമൊക്കെതടിക്കയും
ദാഹവുംഖെദവുംബുദ്ധിഭ്രമവുംപാരമായ്വരും
ബുദ്ധിപിന്നെതെളിഞ്ഞിടുംനൊവുമാപാദമസ്തകം
ഠരംവണ്ണംലക്ഷണംകാങ്കിൽചിത്തവിഭ്രമസന്നിയാം
സന്ധുതൊറുംകഴച്ചീടുംപാരമാംഛൎദ്ദിതാപവും
മൊഹവുംകൊടുതായുണ്ടാംദെഹമൊക്കതണുക്കയും
നിശ്വാസൊശ്വാസദൌൎഗ്ഗന്ധ്യമിക്കിളുംപാരമായ്വരും
സ്രവിക്കുംമലമങ്ങെററമിളക്കുംപുരികംതുലൊം
ദെഹത്തിന്നധികംകമ്പംഅഗ്നിമാന്ദ്യമരൊചകം
ഠരംവണ്ണംലക്ഷണംകാങ്കിൽശീതാംഗസന്നിയെന്നുപെർ
ജൃംഭണംതാപവുംമൊഹംബന്ധംകൂടാതെവാൎത്തയും
നാവുപൂത്തുതടിച്ചീടുമതിന്മെൽകുരുകൃഷ്ണമാം
ദെഹമൊക്കെചൊറിഞ്ഞീടുംപൊക്കംപാരമതായ്വരും
ആസ്യമൊക്കെവരണ്ടീടുംദൃഷ്ടികൊണിലതാകയും
ദുഃഖവുംകൊടുതായുണ്ടാംദെഹത്തിന്നുതളൎച്ചയും
കണ്ണുനീരെപ്പൊഴുംകാണാംപനിയുംകഫവൃദ്ധിയും
സാദ്ധ്യമാകയുമില്ലെതൽതാന്ത്രികസന്നിയെന്നുപെർ
മൃത്യുവന്നീലയെന്നാകിലംഗത്തിന്നൊരുഭംഗമാം

മൊഹാലസ്യവുമുണ്ടാകുംശിരഃകമ്പഞ്ചദാഹവും
ഇക്കിളുമന്നൃതംവാക്കുംകഴുത്തുംക്രുന്നുപൊകയും
ദെഹമെല്ലാംതണുത്തിട്ടുംഛമയുംഛർദ്ദിപാരമാം
ദൃഷ്ടികാണാതെപൊയിടുംകണ്ണുത്തിന്നൊഴുകുംഛലം
ദന്താന്തരെപൊളിഞ്ഞീടുംശ്രുതിഹാനിവരുംതുലൊം
ഠരംവണ്ണംലക്ഷണംകാങ്കിൽകണ്ഠകുബ്ജകമെന്നുപെർ
നാവിന്മെൽസിതയെപ്പൊഴുമിക്കിളുംഛമയുംതഥാ
ഇരിക്കുംപുനരപ്പൊഴെകിടക്കുംവീണുരുണ്ടിടും
ശ്രുതിഹാനിവരുംപാരംകണ്ണുമൂലെതുവീക്കവും
വിറയ്ക്കുംനെഞ്ചകത്തെററംദൃഷ്ടിപാരമൊളിച്ചിടും
പീതമാംനയനംരണ്ടുംപുരട്ടുംതലയെപ്പൊഴും
ഠരംവണ്ണംലക്ഷണംകാങ്കിൽകണ്ണികാസന്നിയെന്നുപെർ
കണ്ണുപാരംമിഴിച്ചിടുംനീരുമൊട്ടൊഴുകുംതുലൊം
ദെഹമൊക്കെതരിച്ചീടുംദൃഷ്ടിനാസികയെററമായ്
വളയുംപുരികംരണ്ടുംശൊഷിക്കുംതാലുഗണ്ഡവും
ശ്ലെഷ്മവുംകൊട്ടുതായുണ്ടാംസ്വരവുംപ്രാവുപൊലെയാം
ഠരംവണ്ണംലക്ഷണംകാങ്കിൽഭുഗ്നനെത്രകമെന്നുപെർ
നാവിൻനട്ടുപൊളിഞ്ഞിട്ടചൊരയെററമൊലിച്ചീടും
തൃഷ്ണയുംകൊട്ടുതായുണ്ടാംപനിയുംമൊഹതാപവും
കൃഷ്ണജീരകതുല്യൈനജിഹ്വാമൂലെനകാങ്കയും
ഔഷധത്തെവെറുത്തീടുംതുപ്പുംചൊരയതെപ്പൊഴും
ഠരംവണ്ണംലക്ഷണംകാങ്കിൽരക്താഷ്ഠിപകമെന്നുപെർ
ദെഹമൊക്കെവിറച്ചീടുംഉഷ്ണശൈത്യംവിരൊധമാം
രാവുറക്കമതില്ലൊട്ടുംദിവാജാഗരണംസദാ
കണ്ഠംപാരംചുവന്നീടുംചുട്ടവെള്ളംസ്രവിക്കയും
പനിയുംതലനൊവുണ്ടാംഉഷ്ണതാപമതെററവും
ചിരിക്കുംപുനരപ്പൊഴെകളിച്ചിട്ടൊട്ടുഗാനവും
അരിഷ്ടകാണാമന്നെരംബന്ധംക്രുടാതെഖെദവും
നടുങ്ങുംദെഹമങ്ങെററംഉച്ചത്തിൽപറയുംതുലൊം
ഠരംവണ്ണംലക്ഷണംകാങ്കിൽപ്രലാപസന്നിയെന്നുപെർ
നാവുനീണ്ടുവളഞ്ഞീടുംശ്വാസൊച്ഛ്വാസവിവൎദ്ധിയും
ആസ്യമൊക്കെപൊളിഞ്ഞിടുംരൊമമൊക്കെമുറിഞ്ഞുപൊം
നൊവുംപാരമതായൊന്നുംസന്ധികാൽവണ്ണപാൎശ്വവും
മൂൎദ്ധാവിന്നധികംനൊവുംവാക്യത്തിന്നവ്യവസ്ഥയും
പിത്തരക്തകഫംതുപ്പുംകുത്തുംകണ്ണെതുശ്രുലവൽ
ഔഷധത്തെവെറുത്തീടുംഗന്ധമെതുമറിഞ്ഞിടാ
പാണിപാദസ്യശൊഷഞ്ചചുവന്നുംകൃഷ്ണമാസ്സരും
തടിച്ചിട്ടുള്ളകൊഷ്ഠഞ്ചതൃഷ്ണയുംതലനൊകയും
നെഞ്ചുപാരമിടിച്ചീടുംതട്ടുക്കുംമലമൂത്രവും
മുഖവുംസ്നിഗ്ദ്ധമാംപാരംരൊമഹൎഷമതെററവും

ംരംവണ്ണംലക്ഷണംകാങ്കിൽജിഹ്വാകസന്നിയെന്നുപെർ
തമകശ്വാസവുംകാസംആസ്യശൊഷമരൊചകം
ശ്രുതിനിഗ്രഹമുണ്ടാകുംരൊമഹൎഷംസ്വരക്ഷയം
ബലഹാനിവരുംപിന്നെതാപംസ്വെദവിവൎണ്ണവും
ംരംവണ്ണംലക്ഷണംകാങ്കിൽസന്ധ്യാഭിന്ന്യാസമെന്നുപെർ
രുദാഹമന്തകസന്നി.ചിത്തവിഭ്രമസന്നിയും
ശീതാംഗവുംശമിച്ചിട്ടുംവൈദ്യംസൂക്ഷിച്ചുചെയ്കിലൊ
ഭുഗ്നനെത്രകവുംപിന്നെകൎണ്ണികാകണ്ഠകുബ്ജവും
പ്രലാപഞ്ചാപ്യഭിന്ന്യാസംകൃച്ഛ്രസാദ്ധ്യമതാസ്സരും
താന്ത്രികസന്നിയുംപിന്നെരക്താഷ്ഠീവകസന്നിയും
ജിഹ്വാകസന്നിയുംമൃത്യുവന്നീടുമതുനിൎണ്ണയം
പിത്തംത്വക്കകലായിപ്പൊംവാതംമെദസ്സിലാകയും
കൊഷ്ഠത്തിൽശ്ലെഷ്മവുംക്രുട്ടമെന്നാലാസന്നിമൃത്യുവാം.

നിദാനം സമാപ്തം.

ആയ്യുഃ കാമയമാനെന ധമ്മാൎത്ഥസുഖ
സാധനം ആയ്യുൎവ്വെദൊപദെശെഷു വി
ധെയഃ പരമാദരഃ

ഗുണപാഠം

ഗുണപാഠംകരിഷ്യാമിസഹകെരളഭാഷയാ

ജലവൎഗ്ഗം

പ്രാണനല്ലജനത്തിൻെറജീവനായൂജീവനം
ആയുസ്സില്ലാതൊരുത്തൎക്കുംപൊറുക്കാവല്ലൊരിക്കലും
ഉണങ്ങുംവെള്ളമില്ലാഞ്ഞാൽമുളച്ചുണ്ടായതൊക്കയും
നരതിൎയ്യക്കുലങ്ങൾക്കുംസങ്കടംവലുതാസ്സരും
വെള്ളംകൂടാതെകണ്ടാൎക്കുംപൊറുക്കാവല്ലൊരിക്കലും
അതുകൊണ്ടിത്രനന്നായിട്ടില്ലമറെറാന്നുഭൂമിയിൽ
രസങ്ങളൊന്നിലുംചെരാഇതിൻെറരസമൊക്കിലൊ
ംരംവൎണ്ണംരസമുണ്ടായിട്ടില്ലമറെറാന്നുഭൂമിയിൽ
ദാഹമുഷ്ണംവിഷംഭ്രാന്തമൊഹാലസ്യാദിനാശനം
ത്രിദൊഷശമനംരക്തപ്രസാദത്തിനുമുത്തമം
ഊണിന്നാദിയിലെവെള്ളംസെവിച്ചാലഗ്നിശാന്തമാം
ദെഹംക്ഷയിക്കയുംചെയ്യുംകൊള്ളാംനടുവിലെങ്കില
ഒടുക്കത്തകുടിക്കുന്നവെള്ളമാമാശയത്തിലെ
കഫത്തെമെല്ലൊട്ടാക്കിട്ടതടിപ്പിക്കുന്നതാസ്സരും
യാതൊരൌഷധമിന്നീരിലിട്ടുവെക്കപചിക്കയൊ
ചെയ്യുന്നാലാമരുന്നിൻെറഗുണമാനീരിലാസ്സരും
വെള്ളംകാച്ചിയതെല്ലാൎക്കുംകൊള്ളാംപഥ്യമിതെത്രയും
കഫമെദൊനിലാൎത്തിഘ്നംദീപനംവസ്തിശൊധനം
ശ്വാസകാസജ്വരഹരംഗുണമുള്ളൊന്നിതെററവും
ചന്ദ്രകാന്തമലിഞ്ഞുണ്ടാംവെള്ളംദാഹജ്വരാപഹം
വിഷഘ്നംവിമലംഹ്ലാദിരക്ഷൊഘ്നഞ്ചവിശെഷതഃ
അത്തിവെർവെട്ടിവാററുന്നീരതിസാരപ്രമെഹജിൽ
തൃഷ്ണാദാഹാൎത്തിതാനാഞ്ചതഥാസൃഗ്ദരിണാംഹിതം
വാഴക്കിഴങ്ങിലെവെള്ളംസൎവ്വരൊഗവിനാശനം
തെങ്ങാവെള്ളംതണുത്തുള്ളദീപനംവസ്തിശൊധനം
തൃഷ്ണാപിത്താനിലഹരംമധുരംശുക്ലവൎദ്ധനം
ഇളന്നീർശീതളംഹൃദ്യമത്യുഷ്ണംമുഖരൊചനം
ദാഹാസ്ഥിസ്രാവകൃഛ്രാദിരൊഗാണാഞ്ചവിനാശനം

ക്ഷീരവൎഗ്ഗം

ചുവന്നിട്ടുംവെളുത്തിട്ടുംകറുത്തിട്ടുംപശുക്കളു
ണ്ടവററിൻപാൽക്രമത്താലെഗുണംവാതാദിമൂന്നിനും

കാസശ്വാസങ്ങളുംവാതംവിശപ്പത്യഗ്നിദാഹവും
രക്തപിത്തത്തിനുംകൃഛ്രത്തിനുംപിത്തത്തിനുംഗുണം
വൎദ്ധിപ്പിക്കുംബലംസ്തന്യംകഫധാതുക്കളെതുലൊം
ഗൊക്ഷീരംശുദ്ധമത്യന്തംമുഖ്യമാകയുമുണ്ടത
കറന്നാലപ്പൊഴെതന്നെസെവിച്ചാൽപഥ്യമെത്രയും
എരുമപ്പാലതിഗുരുശീതന്താനുമതെററവും
അത്യഗ്നിയെശമിപ്പിക്കുമുറക്കത്തിന്നുമുത്തമം
ആട്ടിൻപാൽപശുവിൻപാലുംഭെദമില്ലെന്നിരിക്കിലും
ദെഹശൊഷജ്വരശ്വാസരക്തപിത്താതിസാരജിൽ
മൎത്യസ്ത്രീകളുടെപാലഗുണംമുറിവുകണ്ണിനും
അഹൃദ്യമാവിയാട്ടിൻപാലുഷ്ണമാകയുമുണ്ടത
ഠരംക്ഷദ്രുക്ഷൊഷ്ണലവണമൊട്ടകപ്പാലുദീപനം
ശസ്തംവാതകഫാനാഹകൃമിശൊഫൊദരാൎശസാം
പിടിപ്പാൽമധുരംസ്നിദ്ധംകഷായാനുരസംഗുരു
പരംസ്ഥൈൎയ്യകരംശീതംചക്ഷുഷ്യംബലവൎദ്ധനം
കുതിരയ്ക്കുള്ളപാൽരൂക്ഷംപുളിയുംമധുരംരസം
ബല്യമുഷ്ണംവിശെഷിച്ചശാഖാവാതഹരംലഘു
കഴുതപ്പാൽതണുത്തുള്ളബുദ്ധിഭ്രമവിനാശനം
തെങ്ങാപ്പാൽമധുരംവൃഷ്യംവാതഗുന്മത്തിനുത്തമം
ഗുരുവായുഷ്ണമായുള്ളശൂലകാസകഫാപഹം
വാതത്തിനെക്ഷയിപ്പിക്കുംപിത്തവൎദ്ധനമായ്വരും
തൈർനന്നായിപുളിച്ചുള്ളഗുരുവാകയുമുണ്ടത
ഭുജിക്കുമ്പൊൾരുചികരംകെടുക്കുംജഠരാഗ്നിയെ
വാതത്തിനെശമിപ്പിക്കുംഗ്രാഹിയാകയുമുണ്ടത
മെദസ്സുംബലവുംശുക്ലംശ്ലെഷ്മംവീക്കവുമഗ്നിയും
വൎദ്ധിക്കുംപിന്നെയെല്ലാൎക്കുംരുചിയുണ്ടായിയുംവരും
ശീതജ്വരംമൂത്രകൃഛ്രംപീനസംവിഷമജ്വരം
ഗ്രഹണിക്കുംഗുണന്തന്നെപാടകൂടാതെകൂട്ടുകിൽ
ശരദ്വസന്തഗ്രീഷ്മങ്ങളെന്നുമൂന്നൃതുവിങ്കലും
രാത്രിയിൽതൈരകൂട്ടൊല്ലംനിത്യമായികൂട്ടിയെങ്കിലും
ഉറകൂടാതെകൂട്ടൊല്ലമുണ്ടാംരൊഗങ്ങളിങ്ങനെ
പരിപ്പൊഘൃതമൊതെനൊനെല്ലിക്കാപഞ്ചസാരയൊ
കൂടാതെതൈരകൂട്ടൊല്ലംനിത്യമായികൂട്ടിയെങ്കിലും
രക്തപിത്തംവിസൎപ്പഞ്ചകുഷ്ഠവുംപിത്തപാണ്ഡുവും
പനിയെന്നിവയുണ്ടാവാനതുകാരണമായ്വരും
എരുമത്തൈരതിഗുരുവുഷ്ണമാകയുമുണ്ടത
ഉണ്ടാംവിഷ്ടംഭവാതങ്ങൾമൂലരൊഗാതിസാരജിൽ
ആട്ടിന്റെതൈരവാതഘ്നംലഘുവാകയുമുണ്ടത
ദുൎന്നാമശ്വാസകാസാഗ്നിസാദഗുന്മാൻവിനാശയെൽ
മൊർചവൎത്തുപുളിച്ചുള്ളദീപനന്താനുമെററവും

വാതവുംപിത്തവുംശ്ലെഷ്മംപനിഗുന്മംമഹൊദരം
അശ്ശസ്സഗ്രഹണീമൂത്രകൃച്ഛ്രവുംപിത്തപാണ്ഡുവും
പ്ലീഹയുംവിഷമെന്നുള്ളദെണ്ഡങ്ങൾക്കൊക്കയുംഗുണം
തൈരിന്നീരിൻഗുണംനല്ലമൊരിൻെറഗുണമൊക്കയും
വിശെഷിച്ചുഞരമ്പിൻെറഉള്ളിലെദൊഷനാശകൃൽ
ഉദരത്തില്വരുണ്ടിട്ടപൊങ്ങുംവായുവിനുംഗുണം
വിരെചനത്തെയുണ്ടാക്കുംദഹനത്തിനുമുത്തമം
നന്നെല്ലൊമാഹിഷംതക്രംപാണ്ഡുകാമിലയെന്നൊരൊ
ദണ്ഡങ്ങൾക്കതുകൊള്ളാമൊന്നാട്ടിൻെറമൊരുപത്ഥ്യമാം
പുത്തൻവെണ്ണതണുപ്പെററംവൃഷ്യമാകയുമുണ്ടത
ഗ്രാഹിയാകയുമുണ്ടെററംഗ്രഹണിക്കുംഗുണംതുലൊം
ശ്ലെഷ്മംശുക്ലംബലന്തെജസ്സഗ്നിയായിസ്സുബുദ്ധിയും
വദ്ധിപ്പാനുംസ്വരംനന്നായിതെളിവാനുമിതുത്തമം
വാതവുംപിത്തവുംരക്തംക്ഷയമട്ടിതവാതവും
കാസമരിശസ്സിവററിന്നുംഗുണംമുറിവുകണ്ണിനും
അലക്ഷ്മീവിഷവുംഭ്രാന്തുംനഷ്ടമാംശുദ്ധിയെററമാം
ഉരുക്കുനൈക്കുമീവണ്ണംതന്നെയായിവരുംഗുണം
പിന്നെയാഗാദികമ്മങ്ങൾദെവപൂജാന്നദാനവും
ചെയ്യാനുള്ളപദാൎത്ഥങ്ങളെല്ലാററില്വമിതുത്തമം
പഴനൈകണ്ണുകണ്ണങ്ങൾയൊനിയെന്നുള്ളദിക്കിലെ
രൊഗങ്ങൾക്കുംവ്രണങ്ങൾക്കുംപ്രയൊഗിപ്പാൻഗുണംതുലൊം
ആട്ടിൻനൈദീപനംകണ്ണിന്നുത്തമംബലവദ്ധനം
കാസശ്വാസക്ഷയങ്ങൾക്കുംപത്ഥ്യംപാകെചതല്ലഘു
മാഹിഷംഘൃതമത്യന്തംരക്തപിത്തഹരംഗുരു
മധുരംവാതപിത്തഘ്നംശീതളംതൽകഫാപഹം
ആവിയാട്ടിന്നുടെനെയ്യപാകത്തുങ്കൽതുലൊംലഘു
കഫംവാതംയൊനിരൊഗംവിറവീക്കത്തിനുംഗുണം

ഇക്ഷുവൎഗ്ഗം

കരിമ്പിൻനീർതണുത്തുള്ളസ്നിഗ്ദ്ധമിന്ദ്രിയവദ്ധനം
ഗുരുത്വമുണ്ടിതിന്നെററംബൃംഹണംകഫപിത്തകൃൽ
ഭുജിക്കിൽവാതംകൊപിക്കുംരക്തപിത്തവിനാശനം
പാകത്തുങ്കൽമതൃത്തുള്ളരസംപവനജിൽപരം
നന്നാശ്ശുടിച്ചിറക്കുന്നനീരുംശക്കരയുംസമം
ആട്ടിയുണ്ടായനീർകിഞ്ചിൽകാലംപാൎത്താൽപുളിച്ചുപൊം
കടയുംതലയുംക്രൂട്ടംജന്തുനാൽകടിപെട്ടതും
പങ്കവുംക്രൂട്ടമാട്ടുമ്പൊളതുകൊണ്ടുവരുംപുളി
അതെററംഗുരുവിഷ്ടംഭിനെഞ്ചുകത്തുകയുംവരും
പുണ്ഡരീകക്കരിമ്പെററംശീതളംമധുരംരസം
മുളക്കരിമ്പിനുംപാൎത്താൽഗുണമൌവ്വണ്ണമാസ്സരും

നീർശക്കരയഭിഷ്യന്ദിചയകൃന്മൂത്രശൊധനം
വെളുത്തിട്ടുണ്ടയായുള്ളശക്കരെടെഗുണങ്ങള
സ്രവിക്കുംമലമൂത്രത്തെശ്ലെഷ്മവൎദ്ധനമല്ലത
ചുവന്നൊട്ടുകറുത്തുള്ളശക്കരെടെഗുണങ്ങള
ഉണ്ടാക്കുംകൃമിമജ്ജാസൃങ്മെദൊമാംസകഫാദികൾ
പഴെശക്കരനന്നെററംപത്ഥ്യമാകയുമുണ്ടത
പുത്തൻശക്കരശ്ലെഷ്മത്തെവൎദ്ധിപ്പിച്ചഗ്നിസാദകൃൽ
പഞ്ചസാരഗുണന്തന്നെക്ഷതക്ഷീണജനത്തിന
രക്തപിത്തഞ്ചവാതഞ്ചനാശയെൽശുക്ലവൎദ്ധനം
ഇതുമൂന്നുപ്രകാരത്തിലുണ്ടതിൻഭെദമിങ്ങനെ
ചുവന്നസിതകല്ക്കണ്ടംപിന്നെനന്നായ്വെളുത്തതും
മൂന്നിൻെറയുംഗുണംപാൎത്താൽമെലെമെലെതിനാസ്സരും
ദാഹംതൃൾഛൎദ്ദിയുംമൊഹംരക്തപിത്തവുമെന്നൊരൊ
ദെണ്ഡമുണ്ടാകുമന്നെരമെല്ലാസിതകളുംഗുണം

മധുവൎഗ്ഗം

മാക്ഷികംഭ്രാമരംക്ഷൌദ്രംപൌത്തികഞ്ചെതിതെനുകൾ
ഉണ്ടാന്നാലുപ്രകാരത്തിലവററിൻഗുണാമിങ്ങനെ
പ്രധാനംമാക്ഷികംതന്നെഭ്രാമരംഗുരുവെററവും
ക്ഷൌദ്രംതെൻരസമുള്ളൊന്നവൃക്ഷ്യമാകയുമുണ്ടത
പൌത്തികന്തെനനന്നെററംവ്രണശൊധനരൊപണം
മാക്ഷികത്തിന്നുടെവൎണ്ണമെണ്ണപൊലെയിരിപ്പിത
ഭ്രാമരന്തെൻവെളുത്തുള്ളുക്ഷൌദ്രന്തെൻകപിലംനിറം
പൌത്തികത്തിന്നുമീവണ്ണംവൎണ്ണഭെദങ്ങളിങ്ങനെ
എല്ലാത്തെനുംത്രിദൊഷഘ്നംവാതകൃത്തെന്നുകെചന
ഇക്കിളുംകാസവുംശ്വാസമതിസാരഞ്ചഛൎദ്ദിയും
കൃമിയുംവ്രണവുംതീൎപ്പാനെല്ലാത്തെനുകളുംഗുണം

തൈലവൎഗ്ഗം

മുഖ്യംതിലത്തിലെത്തൈലംതീക്ഷ്ണമാകയുമുണ്ടത
നെത്രരൊഗത്തിനുംനന്നത്വഗ്ദൊഷത്തിനുമുത്തമം
കഫവൎദ്ധനമല്ലൊട്ടുമുഷ്ണന്താനുമിതിത്തിരി
മെലിഞ്ഞവർതടിപ്പാനുംമെലിവാനുംതടിച്ചവർ
കൃമിദെണ്ഡംശമിപ്പാനുംനന്നുവിൾബന്ധകൃൽപരം
ദെഹദെണ്ഡങ്ങൾകൊണ്ടുണ്ടാമാലസ്യത്തെകെടുത്തുടൻ
ആരൊഗ്യത്തെവളൎത്തീടുംദെഹത്തിന്നുംമനസ്സിനും
ഒരൊസംസ്കാരഭെദംകൊണ്ടിതുരൊഗസഹസ്രജിൽ
ആവണക്കെണ്ണവാതഘ്നമുഷ്ണംസുഖവിരെകകൃൽ
വൃദ്ധിവിദ്രധിഗുന്മാനികഫഞ്ചവിഷമജ്വരം
മഹൊദരാദികൾക്കൊക്കെഗുണംകായാഗ്നിവൎദ്ധനം

അരക്കെട്ടുകല്ലുംകൊഷ്ഠഗുഹ്യപൃഷ്ഠങ്ങളെന്നൊരൊ
ദിക്കിൽക്കുട്ടുന്നനീരിന്നുംവെദനയ്ക്കുംഗുണംതുലൊം
രക്കൈതരണ്ഡത്തിലെത്തൈലംകൊഴുത്തിട്ടൊരുനാററവും
ഉണ്ടതിനുഷ്ണവുംപാരമൊന്നിനുംഗുണമല്ലത
ഉഷ്ണമായിട്ടെരിച്ചുള്ളകടുകെണ്ണകഫാപഹം
കൃമികുഷ്ഠങ്ങൾദുൎന്നാമവാതങ്ങൾക്കുംവിനാശകൃൽ
താന്നിത്തൈലംതണുത്തുള്ളരസത്തുമധുരംഗുരു
വാതപിത്തഹരംകെശവൎദ്ധനത്തിന്നുമുത്തമം
അത്യുഷ്ണമല്ലൊവെപ്പെണ്ണകച്ചിട്ടുള്ളരസംപരം
ധാതുക്കളെകെട്ടുപ്പിക്കുംസന്നിവാതത്തിനുംഗുണം
വാതംകുഷ്ഠംകൃമികഫംവ്രണങ്ങൾക്കുംഗുണംതുലൊം
വസയുംമജ്ജയുംതന്നെ വാതത്തിന്നെത്രയുംഗുണം
വൎദ്ധിക്കുംകഫവുംപിത്തംബലംധാതുക്കളുംദ്രുതം
ചെറുപ്പുന്നയരിത്തൈലംവ്രണകുഷ്ഠവിഷാപഹം
ബല്യംസ്വരകരംസദ്യൊമെദൊബുദ്ധിവിവൎദ്ധനം
ഓടലെണ്ണകുറഞ്ഞൊന്നുകച്ചുള്ളലഘുവെററവും
വാതത്തിനെശമിപ്പിക്കുമുഷ്ണമാകയുമുണ്ടത
ഇരിപ്പയെണ്ണസക്ഷാരംകഷായഞ്ചത്രിദൊഷകൃൽ
കണയെണ്ണകൃമിഘ്നംഹിനന്നുവാതത്തിനുംതുലൊം
തെങ്ങാത്തൈലംമതൃത്തുള്ളബൃംഹണംബലവൎദ്ധനം
വാതപിത്തഹരംകെശ്യംദന്തരൊഗത്തിനുംഗുണം
ചെരെണ്ണകച്ചെരിച്ചെററമുഷ്ണമാകയുമുണ്ടത
വിശെഷാൽകൃമികുഷ്ഠഘ്നംപരംഛൎദ്യതിസാരകൃൽ
മരൊട്ടിയെണ്ണവാതത്തെയുണ്ടാക്കുംകൃമികുഷ്ഠജിൽ
ഇതുപാലൊട്ടുക്കുട്ടുമ്പൊൾവിഷംമരണദംധ്രുവം
കാടിനീരുപുളിച്ചുള്ളൊന്നത്യുഷ്ണംഭെദിപിത്തകൃൽ
നന്നെററംവസ്തിശൂലയ്ക്കുംരുചിക്കുംദഹനത്തിനും
തൊട്ടാൽവാതംകഫംചൂടുംപനിയുംശാന്തമായ്‌വരും
വാതത്തിന്നുംകഫത്തിന്നുംസെവിച്ചാലുംഗുണംതുലൊം

മൂത്രവൎഗ്ഗം

പശുവാടശപകൊലാടകട്ടുകംപിടിഗൎദ്ദഭം
മഹിഷിത്യാദികൾക്കുള്ളമൂത്രാണാംഗുണമിങ്ങനെ
പുളിച്ചുരുക്ഷമായെററമുഷ്ണമായ്‌പിത്തവൎദ്ധനം
കൃമിയുംശൊഫമാനാഹമുദരംശൂലപാണ്ഡുവും
ഗുന്മാരുചികളുംവാതംകഫശ്വിത്രവിഷങ്ങളും
കുഷ്ഠാൎശസ്സുകളെന്നുള്ളവ്യാധികൾക്കൊക്കയുംഗുണം
വിരെചനത്തിനുംകൊള്ളാംഎല്ലാററിന്നുള്ളമൂത്രവും
വിശെഷിച്ചിട്ടുഗൊമൂത്രംശുദ്ധംപാപഹരംപരം

അതുകൊണ്ടതിനെതന്നെകൊള്ളുന്നത്രെമഹത്തുകൾ
വിഷത്തിനെക്ഷയിപ്പിപ്പാൻമാനുഷമൂത്രമുത്തമം

മദ്യവൎഗ്ഗം

ദീപനംരൊചനംമദ്യമുഷ്ണംസന്തൊഷവൎദ്ധനം
എല്ലാഞരമ്പിലുംചെല്ലുംവൎദ്ധിപ്പിക്കുംബലത്തിനെ
രസംമധുരമായുള്ളധാതുവൎദ്ധനമായ്വരും
ശൊഷിപ്പിക്കുംശരീരത്തെസാരത്തിനെയുമെററവും
പുളിച്ചരസമായ്വന്നാൽവിരെചനകരംഹിതൽ
സൂക്ഷ്മസ്രൊതസ്സുകൾക്കുള്ളിലുള്ളദൊഷങ്ങൾവാതവും
പിത്തവുംരക്തവുംനന്നായ്ശമിപ്പാനുംഗുണംതുലൊം
അതിയായിട്ടുസെവിച്ചാൽദെഹശൊഷണവുംവരും
അൎശ്ശസ്സുമുദരംഗുന്മംക്ഷയംഗ്രഹണിയെന്നിവ
ക്ഷയിച്ചുപൊംവിശെഷിച്ചുശരീരംസ്നിഗ്ദ്ധമായ്വരും
വിരെചനത്തെചെയ്യാലുംവിശപ്പൊടെയിരിക്കിലും
ഉഷ്ണദ്രവ്യങ്ങൾഭക്ഷിച്ചുംകുടിക്കായ്കരിക്കലും
കരിമ്പനകൾമൃദ്വീകംകരിമ്പുഗുളമെന്നൊരൊ
വസ്തുക്കളിൽഭവിച്ചീടുംമദ്യമെന്നാലതൊക്കയും
ആദിയിങ്കൽമധുരമുള്ളപാകത്തുങ്കൽപുളിച്ചുപൊം
പതഞ്ഞിരിക്കയുംചെയ്യുംഘ്രാണവുംപാരമായ്വരും
കഞ്ചാവുനന്നുബുദ്ധിക്കുദീപനന്താനുമെററവും
മദ്യത്തിൻെറഗുണന്തന്നെകളഞ്ഞത്തിനുമായ്വരും

ധാന്യവൎഗ്ഗം

ഉണ്ടുമൂന്നുപ്രകാരത്തിൽചെന്നല്ലായവയൊക്കയും
പാകത്തുങ്കൽമധുരമുള്ളവൃഷ്യംബദ്ധാല്പവൎച്ചസഃ
കഷായാനുരസാപഥ്യാലഘവൊമൂത്രളാഹിമാഃ
വിതെച്ചിട്ടമ്പതുംപത്തുംനാൾചെന്നാൽവിളയുന്നനെൽ
സ്നിഗ്ദ്ധമായ്ഗ്രാഹിയായുള്ളമധുരംതൽത്രിദൊഷജിൽ
തണുപ്പാകയുമുണ്ടേററംശ്രെഷ്ഠമാകയുമുണ്ടത
മററുള്ളനെല്ലുകൾക്കെല്ലാംപാകത്തിൽമധുരംപുളി
പിത്തത്തിനെവരുത്തീടുംബഹുമൂത്രപുരീഷകൃൽ
വെട്ടിച്ചുട്ടുവിതെച്ചിട്ടുവിളയുംനെല്ലിലെഗുണം
കഷായരസമായുള്ളപരംശ്ലെഷ്മവിനാശകൃൽ
വിളഭൂമിയിലുണ്ടാകുംനെല്ലേററംകഫപിത്തജിൽ
വെട്ടിയിട്ടുചവുട്ടിട്ടുമുളച്ചുണ്ടായ്വരുന്നനെൽ
ചവൎത്തുകച്ചിരിപ്പൊന്നകഫപിത്തഹരംപരം
കൊതമ്പെററംതണുത്തുള്ളവൃഷ്യംഹിമധുരംരസം
സ്നിഗ്ദ്ധമാകയുമുണ്ടേററംഗുരുവാകയുമുണ്ടത
ബലത്തെയെററമുണ്ടാക്കുംപ്രാണങ്ങൾക്കുംവപുസ്സിനും

വാതപിത്തപ്രശമനംവിരെചനകരംഹിതൽ
ചെറുതായ്പച്ചനിറമായിരിക്കുന്നപയററിലെ
ഗുണംത്രിദൊഷശമനംപിത്തത്തിന്നെററവുംഗുണം
ചവൎത്തിരിച്ചമധുരിച്ചിരിപ്പൊന്നെററവുംലഘു
ഉഴുന്നിൻെറഗുണംസ്നിഗ്ദ്ധംഗുരുവാതവിനാശനം
വൎദ്ധിപ്പിക്കുംബലത്തെയുംമലത്തെയുംഹിതൽതുലൊം
സ്വാദുണ്ടാംമുതിരെക്കെററംകഷായമധുരംരസം
രക്തപിത്തത്തെയുണ്ടാക്കുമുഷ്ണംതാനുമിതിത്തിരി
പീനസശ്വാസകാസങ്ങൾവാതാനാഹകഫങ്ങളും
ശൂലംശുക്ലാശ്മരീശൊഫമുദരംദൃക്കിദൊഷവും
എന്നെല്ലാമുള്ളദണ്ഡങ്ങൾക്കൊക്കയുംഗുണമായ്വരും
അമരപ്പയറുംരൂക്ഷംകഷായമധുരംരസം
പാകത്തുങ്കൽപുളിച്ചുള്ളഗുരുവാകയുമുണ്ടത
വിഷ്ടംഭംരക്തപിത്തഞ്ചസന്നിപാതഞ്ചമൂത്രവും
എന്നിവറെറപെരുപ്പിക്കുംഗുണംകുറയുമെത്രയും
കറുത്തപയർനന്നെററംകഷായമധുരംരസം
രക്തപിത്താദികൾക്കെല്ലാമുത്തമംരൂക്ഷശീതളം
എള്ളിന്നുകയ്പുമെരിവുംകഷായമധുരംരസം
വാതത്തിനെക്ഷയിപ്പിക്കുംസ്നിഗ്ദ്ധൊഷ്ണംബലവൎദ്ധനം
വൎദ്ധിപ്പിക്കുംകഫംപിത്തംബുദ്ധികെശങ്ങളെതുലൊം
മൂത്രത്തിനെകുറച്ചീടുമെററംദീപനമായ്വരും
ചുവന്നിട്ടുംവെളുത്തിട്ടുംകറുത്തിട്ടുംതിലങ്ങളും
അവററിൻെറഗുണംപാൎത്താൽമെലെമെലെതിനായ്വരും
തുമരെടെഗുണംഗ്രാഹികഷായമധുരംരസം
അതിയായിതണുത്തുള്ളഗുരുവാകയുമുണ്ടത
അതിസാരംകഫംപിത്തംജ്വരഞ്ചാശുവിനാശയെൽ
കടുകിൻെറരസംപാരംപാകത്തുങ്കലെരിച്ചത
തീക്ഷ്ണമായുഷ്ണമായെററംമലമൂത്രവിരൊധകൃൽ
കഫവാതങ്ങളെതീക്കുംരക്തപിത്തവിവൎദ്ധനം
കറുത്തുള്ളാകടുകിൻെറഗുണമീവണ്ണമായ്വരും

അന്നവൎഗ്ഗം

വാൎത്തകഞ്ഞിഗുണംന്നാണാംദാഹത്തിന്നുംവിശപ്പിനും
പിത്തത്തിനെശമിപ്പിക്കുംജരയാദെഹമൊട്ടുമെ
വിരെചനത്തെയുണ്ടാക്കുംഗുരുവാകയുമുണ്ടത
വൎദ്ധിക്കുംകൃമിയുംശ്ലെഷ്മംവാൎത്തകഞ്ഞികുടിക്കിലൊ
കായക്കഞ്ഞിഗുണംതന്നെതളൎച്ചക്കുംവിശപ്പിനും
കുക്ഷിരൊഗംജ്വരംതീക്ഷ്ണഹരംശൊധനകൃൽപരം
അത്യന്തംപത്ഥ്യമായുള്ളപാചനംക്ഷയകാസജിൽ
കഷായകഞ്ഞിയത്യന്തംദാഹത്തിന്നുംവിശപ്പിനും

നന്നെററംദീപനംതാനുംഗ്രാഹിയാകയുമുണ്ടത
കണ്ണിലെദണ്ഡമുള്ളൊൎക്കുംവ്രണമുള്ളജനത്തിനും
നൈസെവിച്ചുകിടപ്പൊൎക്കുംകൊള്ളാമാവിശ്യമെങ്കിലൊ
അരി നന്നായ്മൂന്നുവട്ടംകഴുകിത്രിഗുണെജലെ
വച്ചുപാകത്തിൽവാൎത്തിട്ടുപുഴുകീട്ടുകുറെക്കുറെ
ചൂടുകൂടിയിരിക്കുന്നയന്നംബഹുഗുണംലഘു
പായസച്ചൊറുവിഷ്ടംഭിബല്യമാകയുമുണ്ടത
ഗുരുവാകുന്നതത്യന്തംകഫംമെദസ്സുമെററമാം
പഴെഞ്ചൊറുതണുത്തുള്ളഗുരുശ്ചകഫവൎദ്ധനം
പിത്തത്തിനെക്ഷയിപ്പിക്കുംതന്ദ്രീനിദ്രാവിവൎദ്ധനം
ശാകങ്ങളെയരിഞ്ഞിട്ടിട്ടുപ്പിൽപററിച്ചൊരിത്തിരി
നെയ്യൂളിച്ചുതുമട്ടിച്ചാലെററവുംപഥ്യമാസ്സുരും
മാംസംപ്രീതിയെയുണ്ടാക്കുംവൃഷ്യമാകയുമുണ്ടത
വാതകാസക്ഷയശ്വാസശ്രമമാണാഞ്ചവിനാശനം
പഥ്യംചെറുപയററിൻെറപരിപ്പെത്രയുമുത്തമം
കഫപിത്തംഹരംഹൃദ്യംമധുരംരസപാകയൊഃ
തുമരെടെപരിപ്പിൻെറഗുണംവാതഹരംപരം
തുനിപ്രതിതുനീഗുന്മംപ്രമെഹംശക്കരാശ്മരി
കാസമെന്നാദിയായുള്ളദെണ്ഡങ്ങൾക്കൊക്കെനന്നിത
മലർനന്നായിതണുത്തുള്ളവാതഛൎദ്യതിസാരജിൽ
ദാഹപ്രമെഹശ്ലെഷ്മങ്ങളിവറെറക്കളയുംലഘു
ദീപനത്തെവരുത്തീടുംഗുണമുള്ളൊന്നിതെററവും
അവിൽനന്നുവിശപ്പിന്നുംദെഹത്തിൻെറബലത്തിനും
വൎദ്ധിപ്പിക്കുംക്രമത്താലെവിഷ്ടംഭത്തെകഫത്തെയും
ഊമൻവിഷ്ടംഭകൃദ്രൂക്ഷംതല്പ്പണംലെഖനംഗുരു
തരിപ്പണംഗുണംനൃണാംക്ഷുത്തൃഷ്ണാനാംവിനാശനം
ലഘുവായിട്ടിരിപ്പൊന്നവരുത്തുംതൃപ്തിയെദ്രുതം
കലക്കീട്ടതുസെവിച്ചാൽതെരുന്നനെവരുംബലം
തരിപ്പണംഭുജിക്കുന്നമദ്ധ്യെവെള്ളംകുടിക്കൊലാ
പലവട്ടംഭുജിക്കൊല്ലാതന്നെതിന്നരുതൊട്ടുമെ
ഊണ്കഴിഞ്ഞനടെതിന്നാംഅന്തിക്കതരുതൊട്ടുമെ
തരിപ്പണംനൈപിരട്ടിതണുത്തുള്ളജലത്തിലെ
കൊഴക്കനെകലക്കീട്ടചമച്ചാൽമന്ഥയെന്നുപെർ
അതസെവിക്കനന്നെററംദാഹംഛൎദ്ദിശ്രമാപഹം
സദ്യൊബലപ്രദംകുഷ്ഠപ്രമെഹകൃമിനാശനം
പപ്പടാലഘവൊരുച്യാലഘീയാൻക്ഷാരപപ്പടഃ
സിതയുംമുളകുംചെൎത്തനീർകൂടാതെകലക്കിയ
മൊരിൽജീരകവുംചുക്കുംകൂട്ടുന്നെരംരസാളയാം
രസാളാബൃംഹണീവൃഷ്യാസ്നിഗ്ദ്ധാബല്യാരുചിപ്രദാ
ഉഴുന്നുപയറന്നുള്ളയവറെറക്കൊണ്ടുറൊട്ടിയും

ദൊശയുംവടയുംനല്ലപരിപ്പുംതെങ്ങയെന്നിവ
ഗുരവൊബൃംഹണാശ്ചൈവവാതളാശ്രക്ഷശീതളാഃ
ചെറുനെല്ലിന്നരിപൊടിച്ചുണ്ടാക്കുമടയുത്തമം
ജരാനരവരാതിന്നാൽബലമുണ്ടായിയുംവരും
അരിപ്പൊടിഗുളംചെത്തനെയിൽവാക്കുന്നൊരപ്പവും
ത്രിദൊഷശമനംപത്ഥ്യമെററവുംവഹ്നിദീപനം

മാംസവൎഗ്ഗം

മയിൽമാംസംവരുത്തീടുംമാംസശുക്ലബലങ്ങളെ
ചെവിക്കുംകണ്ണിനുംമെധക്കായുസ്സിന്നുംവപുസ്സിനും
നന്നുവൎണ്ണപ്രസാദത്തിന്നെററവുംവാതനാശനം
കൊഴിമാംസന്തുമധുരംസ്നിഗ്ദ്ധമുഷ്ണഞ്ചബൃംഹണം
വൎദ്ധിപ്പിക്കുംബലത്തെയുംസ്വരത്തെയുംക്ഷണംപ്രതി
വൃഷ്യമായിട്ടിരിപ്പൊന്നസൈ്വദനംവാതനാശനം
കാട്ടുകൊഴിയുടെമാംസംകഷായമധുരംലഘു
വാതപിത്തങ്ങളെതീക്കുംപാകെമധുരമായ്പരും
മാടപ്രാവിന്നുടെമാംസംശീതളംനിൎമ്മലംപരം
രസംകഷായമായുള്ളപാകെമധുരമായ്പരും
കാട്ടുമാടപ്രാവിനുടെമാംസംമറെറതിലെററവും
ലഘുവായിട്ടിരിപ്പൊന്നവല്യതാകയുമുണ്ടത
മൂത്രത്തിനെകുറച്ചിട്ടതടുത്തീടുംമലത്തിനെ
ചെമ്പൊത്തിറച്ചിമധുരംസ്നിഗ്ദ്ധമാകയുമുണ്ടത
വാതപിത്തപ്രശമനംകടുപാകെരസംതുലൊം
വൎദ്ധിപ്പിക്കുംകഫത്തെയുംശുക്ലത്തെയുംതെരുന്നനെ
പരുന്തിനുളവാംമാംസംമധുരംരസപാകയൊഃ
ശീതമായ്ശുദ്ധമായെററംലഘുവായിട്ടിരിപ്പിത
ശമിപ്പിക്കുംത്രിദൊഷത്തെമലമൂത്രവിവൎദ്ധനം
കിളിമാംസംത്രിദൊഷഘ്നംഗുരുഗുന്മവിനാശനം
മധുരംകുരികിൽമാംസംസ്നിഗ്ദ്ധമാകയുമുണ്ടത
വാതപിത്തഹരംശീതംകഫശുക്ലവിവൎദ്ധനം
വിഷംതീണ്ടിയിരിപ്പൊക്കുമെത്രയുംഗുണമായ്പരും
പുരയിൽക്കൂടുവയ്ക്കുന്നകുരികില്കുളളമാംസവും
ശുക്ലത്തിനെവരുത്തീടുംരക്തപിത്തഹരംതുലൊം
പശുമാംസംശമിപ്പിക്കുംപീനസംവിഷമജ്വരം
ശുദ്ധവാതത്തിനുംനന്നകൊല്ലായ്ക്കാരുംപശുക്കളെ
ആട്ടിൻമാംസംഗുരുസ്നിഗ്ദ്ധമെറെശീതളമല്ലത
നിദാനംദെഹധാതുക്കൾക്കനഭിഷ്യന്ദിബൃംഹണം
പന്നിമാംസംബലത്തിന്നുംതടിപ്പാനുംഗുണംതുലൊം
സ്നെഹനംരൊചനംവൃഷ്യംശ്രമഘ്നമനിലാപഹം
ഗുരുവായിട്ടിരിപ്പൊന്നസൈ്വദന്താനുമതെററവും

പുള്ളിമാനിനുടെമാംസംവൎദ്ധിപ്പിക്കുംബലത്തിനെ
ശീതമായ്ലഘുവായുള്ളുമധുരംരസപാകയൊഃ
പിത്തംവൎദ്ധിച്ചിരിപ്പൊൎക്കുംവാതമുള്ളജനത്തിനും
കഫംക്രുടീട്ടിരിക്കുന്നസന്നിപാതത്തിനുംഗുണം
തടുക്കുംമലമൂത്രത്തെദിപനംദൊഷനാശനം
സൌരഭ്യത്തൊടുക്രുടീട്ടശീതമായിട്ടിരിപ്പിത
കെഴമാനിനുടെമാംസംപാകത്തുങ്കലെരിച്ചുപൊം
കഷായംമധുരംതിക്തംവാതപിത്തകഫാപഹം
മുള്ളന്നുള്ളയെറച്ചിക്കകഷായമധുരംരസം
പാകത്തുങ്കലെരിച്ചുള്ളുശ്വാസകാസത്രിദൊഷജിൽ
കീരിമാംസംശമിപ്പിക്കുംവാതത്തെയുംവിഷത്തെയും
ഗുരുവായ്വൃഷ്യമായുള്ളുമൂത്രദൊഷവിനാശനം
ശ്ലെഷ്മത്തിനെപെരുപ്പിക്കുംവൎദ്ധിപ്പിക്കുംബലത്തിനെ
മുയൽമാംസംവിശദമായികഷായരസമാസ്സരും
രൂക്ഷമായിതണുത്തുള്ളുപാകത്തിങ്കൽകടുലഘു
സന്നിപാതഞ്ചവാതഞ്ചകാസഞ്ചാശുവിനാശയെൽ
ഉടുമ്പുമധുരംപാകെകഷായമധുരംരസം
വാതപിത്തഹരംബല്യംബൃംഹണംതാനുമെററവും
അണ്ണാക്കണ്ണാനുടെമാംസംമധുരംലഘുവൃഷ്യകം
നന്നെററംശ്രൊണിതത്തിന്നുംകണ്ണിനുംമലമൂത്രകൃൽ
കാസാശ്ശ്വാസദണ്ഡങ്ങളുള്ളവൎക്കെത്രയുംഗുണം
എലിമാംസംഗുണംഗുഹ്യരൊഗങ്ങളെയടക്കുവാൻ
പെരുച്ചാഴിയുടെമാംസംപാകെമധുരമാസ്സരും
ഗുല്മഭിഷ്യന്ദിയായുള്ളുഒട്ടുംനന്നല്ലതൊന്നിനും
എലിക്കൂട്ടംകറുത്തിട്ടുംവെളുത്തിട്ടുംനിറങ്ങളായ്
ഇവററകളുടെമാംസംഅണ്ണാനൊടുസമംഗുണെഃ
മത്സ്യത്തിലുളവാംമാംസംഗുരുഷ്ണംബലവൎദ്ധനം
സ്നിഗ്ദ്ധമാവൃഷ്യമായുള്ളുമധുരംവാതനാശനം
തടിപ്പിക്കുംശരീരത്തെദൊഷങ്ങൾപലതുണ്ടതിൽ
ചെമ്മീൻനിൎമ്മലമായുള്ളുനന്മയുംപലതുണ്ടുപൊൽ
അതിയായിചെലുത്തീടിലതിസാരംവരുംദ്രുതം
ആമമാംസംഗുരുസ്രംസിമെദുരംമധുരംരസം
പിത്തത്തിനെകളഞ്ഞീടുംമൊട്ടയ്ക്കുംഗുണമിങ്ങനെ
ഞണ്ടെററംവൃഷ്യമായുള്ളുബൃംഹണംപ്രീണനംഗുരു
പരൽമീൻമെദുരംതസ്യരസംമധുരമാസ്സരും
ലഘുവായിട്ടിരിപ്പൊന്നരുചിക്കുംനന്നുവൃഷ്യകം
പുളിച്ചുള്ളതുക്രുട്ടീട്ടുവെവിച്ചാൽവാതനാശനം
മുളകുംക്രുട്ടിവെവിച്ചാൽകഫത്തിനുംഗുണംതുലൊം
വരാലെല്ലാററിലുംനന്നപഥ്യമാകയുമുണ്ടത
നൈസെവാദികളായുള്ളചികിത്സയിലുമാമത

ശുക്തിമാംസന്തുവാതഘ്നംമലമൂത്രഹരംപരം
അതിബൃംഹണമായുള്ള ഞമഞ്ഞിക്കുള്ളമാംസവും
ഔവ്വണ്ണംഗുണമായുള്ളുവിശെഷാൽമൂത്രരൊധനം

പഞ്ചമൂലവൎഗ്ഗം

പഞ്ചമൂലമ്മഹദ്ധ്രസ്വംമദ്ധ്യമംജീവനംതൃണം
ഇവയഞ്ചുമൊരിമ്പെട്ടാൽഭക്തരൊഗാദിരൊഗങ്ങിൽ
കുമ്പുളുംപലകപ്പയ്യാനിമുഞ്ഞപാതിരിക്രുവളം
പഞ്ചമൂലമിവററിൻെറപെർമഹൽപഞ്ചമൂലകം
ചവൎത്തുകച്ചിരിപ്പൊന്നിതുഷ്ണംവാതകഫാപഹം
കുമ്പുൾവെക്കുരസംകയ്പ്പശുക്ലശുദ്ധികരംപരം
വാതങ്ങളെശമിപ്പിക്കുംകഫത്തിന്നുംവിനാശകൃൽ
പലകപയ്യാനിവെരുഷ്ണംകച്ചെരിച്ചരസംപരം
വാതത്തിനെനശിപ്പിക്കുംശ്ലെഷ്മരൊഗവിനാശകൃൽ
മുഞ്ഞടെവെരത്രക്ഷൊഷ്ണംവാതശ്ലെഷ്മഹരംലഘു
ഗുന്മവുംശൂലകുഷ്ഠഞ്ചകൃമിനാശനമായ്വരും
പൂപ്പാതിരിമതൃത്തീട്ടുംചവൎത്തുംകച്ചുമാംരസം
ശ്ലെഷ്മത്തിനെശമിപ്പിപ്പാൻശക്തിയുള്ളൊന്നിതെററവും
ക്രുവളത്തിന്നുടെവെരിൻരസംകച്ചുചവൎത്തത
കഫവാതപ്രശമനമുഷ്ണംഛൎദ്ദിക്കുമുത്തമം
ഇക്കിളുംശ്വാസകാസങ്ങൾക്ഷയരൊഗത്തിനുംഗുണം
ഞെരിഞ്ഞിൽ കണ്ടകാരീചബൃഹത്യൊരിലമൂവില
ഇവയഞ്ചിൻെറയുംപെരഹ്രസ്വമാംപഞ്ചമൂലകം
പാകത്തിങ്കൽമതൃത്തുള്ളുശീതൊഷ്ണംസൎവ്വദൊഷങ്ങിൽ
ഞെരിഞ്ഞിൽമധുരിച്ചുള്ളുവാതപിത്തകഫാപഹം
സൎവ്വകൃച്ഛ്രപ്രമെഹഘ്നംതണുപ്പാകയുമുണ്ടത
വസ്തിശുക്ലങ്ങളെശുദ്ധമാക്കുവാനുംഗുണംതുലൊം
കാസശ്വാസങ്ങളെതീൎപ്പാൻകണ്ടകാരിതുലൊംഗുണം
ചെറുവഴുതിനയുഷ്ണംകച്ചെരിച്ചുംമതൃത്തും
രസമതുകഫവാതൌഹന്തിതൽദീപനംച
രുചികരമതിഹൃദ്യംപിത്തകൃത്തല്ലതാനും
ലവണരസസമെതംക്രൂട്ടുവാൻനന്നുതാനും
കച്ചിട്ടുള്ളരസംക്രൂടീട്ടുള്ളൊന്നൊരിലമൂവില
കാസശ്വാസങ്ങളുംവാതംഗ്രഹണിശൂലയിക്കിളും
ഗുന്മശ്ലെഷ്മങ്ങളെന്നുള്ളരൊഗാനാശുവിനാശയെൽ
തവിഴാമകുറുന്തൊട്ട്യാവണക്കുംസൂൎയ്യപൎണ്ണികൾ
മദ്ധ്യമംപഞ്ചമൂലഞ്ചകഫവാതഹരംപരം
തവിഴാമയ്ക്കെരിച്ചിട്ടുംകച്ചിട്ടുംരസമായ്വരും
കഫവാതഹരംഹൃദ്യംനന്നുശൊഫൊദരാശ്മസാം
ദീപനത്തെവരുത്തീട്ടുംരുചിക്കുംനന്നിതെത്രയും

കുറുന്തൊട്ടികൾമൂന്നിന്നുംരസംമധുരമാസ്സരും
സ്നിഗ്ദ്ധമായിവൃഷ്യമായുള്ളഗുണംശീതംബലപ്രദം
ബൃംഹണംവാതപിത്തഘ്നംകാസശ്വാസവിനാശനം
ആവണക്കംഗമട്ട്രഘ്നംസ്വെദനംമലശൊധനം
കഫവാതപ്രശമനംശൊഫഗുന്മൊദരാപഹം
കാട്ടിലുണ്ടാംചെറുപയർസ്നിഗ്ദ്ധമായിത്തണുത്തത
രസംമധുരമായുള്ളകഫശുക്ലവിവർദ്ധനം
കൃമിജ്വരഹരംവാതരക്തദൊഷവിനാശനം
കാട്ടുഴുന്നിന്നുമധുരംരസംരൂക്ഷഞ്ചശീതമാം
രക്തപിത്തംകഫംവാതംക്ഷയകാസജ്വരങ്ങളും
ശുക്ലാമയവുമെന്നൊരൊന്നുണ്ടായാലാശുനാശയെൽ
ശതാവരികൊപല്ലുജീവകഋഷഭൌജീവന്തിയുംജീവനപഞ്ചമൂലകം
ചക്ഷുസ്സിനുംനന്നതുവൃഷ്യമെററവും വാതാപഹം പിത്തവിനാശനം
ശതാവരിക്കിഴങ്ങിന്റെരസംകച്ചുമതൂത്തത [പരം
ഗുണത്തുബൃംഹണംമൂത്രദൊഷഘ്നംവാതപിത്തജിൽ
ഇന്ദ്രിയത്തെപെരുപ്പിക്കുംമെദാഗ്നിബലവർദ്ധനം
കൊവൽവെർമധുരംവൃഷ്യംബൃംഹണംരക്തപിത്തജിൽ
ശ്വാസകാസക്ഷയംദാഹംജ്വരാംശ്ചാശുവിനാശയെൽ
ജീവകഋഷഭകങ്ങൾക്കുരസംകച്ചുമതൂത്തത
ഗുരുവായ്വൃഷ്യമായുള്ളബൃംഹണംബലവർദ്ധനം
വാതപിത്തഹരംമെദ്ധ്യംരണ്ടിനുംസദൃശംഗുണം
അടപ്പൊതിയൻകണ്ണിനുംകണ്ണത്തിനുംഗുണംതുലൊം
വൃഷ്യംശീതഞ്ചമധുരംദൊഷഘ്നംതദ്രസായനം
ദർഭയുംകുശയുംനല്ലകരിമ്പുമമയുംവരി
ഇവററിന്നുള്ളവെരഞ്ചുംകൂടീട്ടുതൃണപഞ്ചകം
ഇതെററംബൃംഹണംവൃഷ്യംകണ്ണ്യംപിത്താനിലാപഹം
കുശവെർപിത്തവാതഘ്നംവസ്തിശുദ്ധികരംഗുരു
കരിമ്പിൻവെർമുലപ്പാലുണ്ടാവാൻനന്നുകഴത്തിനും
ശുക്ലശൊധനമത്യന്തംഗുണമുള്ളൊന്നിതെത്രയും
അമവെർശീതമായുള്ളദാഹപിത്തജ്വരാപഹം
വരിനെല്ലിന്നുടെവെരകണ്ണത്തിന്നെത്രയുംഗുണം
മുലയിൽപാൽപെരുപ്പാനുംനന്നെററംവാതപിത്തജിൽ
കാട്ടിലെമുളകുംചുക്കുംകൊടുവെലികണദ്വയം
ഇവയഞ്ചുമൊരിമ്പെട്ടാൽപഞ്ചകൊലമതാസ്സരും
ഇന്തുപ്പുമതുകൂടുമ്പൊൾഷൾക്കുലന്താനതാസ്സരും
ദീപനംപഞ്ചകൊലന്തദുദരംപ്ലീഹഗുന്മവും
ആനാഹംശൂലയെന്നൊരൊന്നുണ്ടായാലാശുനാശയെൽ
കാട്ടിലെമുളകത്യന്തംദീപനംപാചനംകടു
കാസശ്വാസഹരഞ്ചൊഷ്ണംകൃമിഘ്നംകഫവാതജിൽ
ചുക്കുദീപനമായുള്ളവൃഷ്യമാകയുമുണ്ടത

മലത്തിനെയുറപ്പിച്ചവിരെചിപ്പിപ്പതാസ്സുരും
സ്വാദുപാകരസംഹൃദ്യംസ്നിഗ്ദ്ധൊഷ്ണംരുചിവദ്ധനം
വാതത്തെയുംശമിപ്പിക്കുംകഫത്തെയുംതെരുന്നനെ
ഇഞ്ചിക്കുള്ളഗുണംസവ്വമെകദെശമീവണ്ണമാം
കൊട്ടുവെലിയുടെവീയ്യംപാകെതീയൊട്ടുസന്നിഭം
കൃമികുഷ്ഠങ്ങളശ്ശസ്സശൊഫത്തിന്നുംവിനാശനം
കാട്ടിലെതിപ്പലീമൂലമുഷ്ണംദീപനപാചനം
എരിച്ചരസമായുള്ളവാതശ്ലെഷ്മവിനാശനം
നന്നുശൂലയ്ക്കുമെക്കിൽക്കുംകണ്ണ്നരൊഗത്തിനുംഗുണം
പച്ചയാംതിപ്പലിക്കുള്ളഗുണംശ്ലെഷ്മപ്രകൊപനം
മധുരംശീതളംസ്നിഗ്ദ്ധംഗുരുവാകയുമുണ്ടത
അതുനന്നായുണങ്ങുമ്പൊളെരിച്ചരസമാസ്സുരും
പാകത്തുങ്കൽമതുത്തുള്ളസ്നിഗ്ദ്ധംതൽശുക്ലവദ്ധനം
വാതശ്ലെഷ്മപ്രശമനംകാസശ്വാസഹരംപരം
ഒരൊരൊഗത്തിലല്ലാതെതന്നെതിപ്പലിതിന്നൊലാ
ഇന്തുപ്പിൻമധുരംക്രുടെയുണ്ടതിന്ദ്രിയവദ്ധനം
ത്രിദൊഷശമനംഹൃദ്യംപത്ഥ്യമാകയുമുണ്ടത
കണ്ഡൂദുഷ്ടവ്രണംഹന്തിശിരൊനെത്രൊദരാമയാൻ

ശാകവൎഗ്ഗം

കടലാടിശമിപ്പിക്കുംവാതത്തെയുംകഫത്തെയും
പിന്നെവസ്തിയിലുണ്ടാകുംരൊഗങ്ങൾക്കൊക്കയുംഗുണം
കുപ്പമഞ്ഞൾതുലൊംതീക്ഷ്ണംപിത്തരക്തപ്രദൂഷണം
കാസശ്വാസങ്ങളാനാഹമശ്ശസ്സുംഗുന്മമെന്നൊരൊ
ദണ്ഡങ്ങളെശമിപ്പിപ്പാനെററവുംനന്നിതുത്തമം
കഷായതിക്തമായുള്ളമീനങ്ങാണിയുടെഗുണം
കൃമിപിത്തങ്ങളെതീപ്പാൻശക്തിയുള്ളൊന്നിതെററവും
അടയ്ക്കാമണിയൻസ്വാദുകച്ചെരിച്ചിട്ടിരിപ്പത
അതുഷ്ണമെത്രയുംപാരംരൂക്ഷംവാതാനുലൊമനം
ആന്ത്രവൃദ്ധ്യശ്മരീഗുന്മശൂലാശ്ശ്വാസനാശനം
ആടലൊടകമാമൂലമസ്സുകംകാസനാശനം
രക്തപിത്തത്തിനുംനന്നുമൂലംചരട്ടിക്കുമുത്തമം
കാട്ടുതുത്താവുനന്നെല്ലൊഗ്രഹണ്യശ്ശസ്സിനുംപരം
ഊരുരൽമുറിവുതട്ടീട്ടുള്ളാത്തന്മാക്കെത്രയുംഗുണം
കൊടിത്തൂവചവത്തുള്ളജ്വരാതിസാരശൊഫജിൽ
ദീപനംപാചനംബല്യംസ്തംഭനംകഫപിത്തജിൽ
ചുണ്ടയ്ക്കുംപപ്പടത്തിന്നുംരസവുംഗുണവുംസമം
ലഘുക്കളായതണത്തിട്ടുകച്ചുള്ളജ്വരഹാരിണൌ
പടച്ചുണ്ടയുടെ വെരിൻരസംകച്ചതിദീപനം
കാസശ്വാസജ്വരഹരംവൃഷ്യംസ്തന്യവിശുദ്ധികൃൽ

ശ്രൊണിതസ്ഥാപനത്തിന്നുമെററവുംഗുണമാസ്സരും
കരിങ്കുറിഞ്ഞിക്കുരസംമധുരംകച്ചുമുണ്ടതിൽ
സ്നിഗ്ദ്ധമായുഷ്ണമായുള്ളകഫവാതഹരംപരം
ശംഖുപുഷ്പത്തിലെവെരവിരെചനകരംരുചി
അതിനുള്ളരസംകയ്പുക്രമിഘ്നംവിഷനാശനം
കററാവ്വാഴയുടെവീൎയ്യംശീതമാകയുമുണ്ടത
ക്രമിരൊഗങ്ങൾദുൎന്നാമംനെത്രരൊഗംഭഗന്ദരം
ശ്രൂലഗുന്മൊദരംകുഷ്ഠംവിഷകാസഞ്ചനാശയെൽ
കൊന്നയ്ക്കുള്ളരസംനന്നായിചവൎപ്പുമധുരിച്ചത
പാകത്തുങ്കൽപുളിച്ചുള്ളശീതമാകയുമുണ്ടത
രൊചനംകഫപിത്തഘ്നംസരംകുഷ്ഠജ്വരാപഹം
തുളസീകച്ചെരിച്ചുള്ളരൂക്ഷംതീക്ഷ്ണംകഫാപഹം
ക്രമിദൊഷനിഹന്തീചരുചിദാവഹ്നിദീപനീ
താൎത്താവൽമധുരിച്ചുള്ളപിച്ഛിലംലഘുപിത്തജിൽ
സ്നിഗ്ദ്ധമായ്തണുവായുള്ളവാതത്തിന്നുംഗുണംതുലൊം
കല്ലുവ്വഞ്ചിക്കുതാൎത്താവല്ക്കുള്ളപൊലെഗുണങ്ങള
വിശെഷിച്ചശ്മരീക്രഛ്രനാശനംമൂത്രശൊധനം
ചവൎപ്പിനൊടുകൂടിട്ടുകച്ചുള്ളപാകശീതളം
ഗുരുവായിട്ടിരിപ്പൊന്നരക്തപിത്തവിനാശനം
പുണ്ഡരീകക്കുരിമ്പെററംശീതളംകണ്ണിനുത്തമം
കഷായതിക്തമധുരംരക്തപിത്തവ്രണാപഹം
ചെറുകടലാടികഫഘ്നംകാന്തികരംകച്ചെരിച്ചരസസഹിതം
ചൊറിമദ്രൂദരമപചീനാശ്മസ്സീദ്ധ്മാവുകൾക്കുനാശകരം
കള്ളിനന്നീൎശ്മസ്സിന്നുംപ്ലീഹയ്ക്കുമുദരത്തിനും
ഗുന്മത്തിനുംഗുണംതന്നെവിരെചനകരംപരം
തന്തലകൊട്ടിക്കുരസംകച്ചിട്ടതുസകലലൊകകലഹകരം
പാരംകഫപിത്തഹരംചിലർചൊല്ലുന്നുകില്വകില്വപ്പനെന്നിതിനെ
കാട്ടിലുണ്ടാംമുതിരകൾരണ്ടിനുംമധുരംരസം
ത്രിദൊഷശമനംവൃഷ്യംരക്തപിത്തപ്രദൂഷണം
വിരകിൻവെർമരുത്തുള്ളഹൃദ്യംപത്ഥ്യംരസായനം
അശ്മസ്സിനെശമിപ്പിക്കുംഅതിസാരഹരംപരം
ദീപനത്തിനുനന്നെററംത്രിദൊഷശമനംലഘു
തൽപല്ലവരസംരുച്യംസൎവ്വശ്രൂലനിവാരണം
സൎവ്വരൊഗഹരംവൃഷ്യംശീതൊഷ്ണമമൃതൊപമം
വിരകിന്നുള്ളകുരുവിൻഗുണമശൊവിവൎദ്ധനം
ഹൃദ്യമല്ലൊട്ടുമെതന്നെഛൎദ്ദിയുണ്ടായിയുംവരും
ചുവന്നകുരുവായുള്ളവിരകിൻെറഗുണംതുലൊം
ഹൃദ്യമായിട്ടിരിപ്പൊന്നരക്തപിത്തഹരംപരം
ഗുഹ്യരൊഗംജരാദൊഷംകാസശൊഷഞ്ചനാശയെൽ
പുളിയാറലിനുടെവീൎയ്യംഗ്രാഹ്യുഷ്ണംദീപനംപരം

രസംപുളിച്ചിരിപ്പൊന്നകഫവാതവിനാശനം
നന്നെററമശ്സ്സിന്നുംഗ്രഹണിക്കുംവിശെഷതഃ
താമരയ്ക്കുള്ളവളയംവൃക്ഷ്യംകെശത്തിനുംഗുണം
ദാഹപിത്തജ്വരഹരംകണ്ണിനുംനന്നുശീതളം
നീരാറല്ക്കുരസംകയ്പുപാകെമധുരമായ്പരും
വാതത്തിനെവരുത്തീടുംമൂത്രദൊഷവിനാശനം
ഏററംരുചിയെയുണ്ടാക്കുംപിത്തശ്ലെഷ്മകൃമീൻതൃജെൽ
കരിന്തകാളിനന്നെററംത്രിദൊഷശമനത്തിനും
ശീതൊഷ്ണമായിരിപ്പൊന്നവൃണകുഷ്ഠവിനാശനം
വിരെചനകരംവൃഷ്യംസ്വരത്തിന്നുംഗുണംതുലൊം
കുടകൻനന്നുബുദ്ധിക്കുംരുചിക്കുംകണ്ണിനുംതുലൊം
പത്ഥ്യംകൃമിജ്വരംമെദസ്സെന്നിവറെറവിനാശകൃൽ
ശ്ലെഷ്മത്തിനെകളഞ്ഞീടുംമുത്തിൾപിത്തത്തിനുംഗുണം
ചവൎപ്പിനൊടുചെന്നിട്ടൊട്ടെരിച്ചിട്ടായ്പരുംരസം
പാകത്തുങ്കൽമതൃത്തുള്ളകണ്ഠശൊധനകൃൽപരം
ചുവന്നമണലിക്കുള്ളഗുണംരുചികരംപരം
കൃമിശ്ലെഷ്മഞ്ചപിത്തഞ്ചമൂത്രദൊഷഞ്ചനാശയെൽ
മെഢ്രവാതത്തിനുംനന്നപാകെമധുരമായ്പരും
മററെമണലിവാതഘ്നംരക്തപിത്തവിഷാപഹം
മൂത്രദൊഷത്തെയുംതീൎക്കുംവൃഷ്യമാകയുമുണ്ടത
ശീതമായ്ലഘുവായുള്ളവിരെചനകരംഹിതൽ
കച്ചെരിച്ചുഷ്ണമായുള്ളതുമ്പവാതംകഫംവിഷം
കൃമിഗുല്മങ്ങളശ്സ്സെന്നിവറെറകളവാൻഗുണം
കരിന്തുമ്പയുമീവണ്ണംവിശെഷാൽരുചികൃൽപരം
ലഘുവായ്കച്ചെരിച്ചുള്ളമുരിങ്ങയിലവാതകൃൽ
കഫത്തിനെശമിപ്പിക്കുംകൃമികുഷ്ഠഞ്ചനാശയെൽ
രസംപുനൎമ്മുരിങ്ങയ്ക്കുമധുരംവാതപിത്തഘ്നൽ
സ്നിഗ്ദ്ധമായിതണുത്തുള്ളബൃംഹണംശുക്ലവൎദ്ധനം
ഗുരുത്വമുണ്ടിതിന്നെററംപുഷ്ടംകണ്ണിനുമുത്തമം
ചീരയ്ക്കുരസമുപ്പിച്ചപാകത്തിങ്കലെരിച്ചത
ദെഹത്തിൻറബലത്തിന്നുംബുദ്ധിക്കുംദഹനത്തിനും
നന്നെററംസൎവ്വദൊഷഘ്നംകൃമിഘ്നംതഥാവിശെഷതഃ
ഏററംരുചിയെയുണ്ടാക്കുംസാരമാകയുമുണ്ടത
ചെറുചീരതണുത്തുള്ളപാകത്തിൽമധുരംലഘു
ദീപനംമലമൂത്രത്തെകഴിപ്പിക്കുംതെരുന്നനെ
ഇലനെൽപെരുഞ്ചീരചീരയൊടുസമംഗുണൈഃ
വിശെഷാലിതുവാതത്തെവരുത്തുംപത്രവുംലഘു
കഫപിത്തഹിതംരൂക്ഷംമലമൂത്രനിരൊധനം
കരിവെപ്പിനുടെപത്രംപത്ഥ്യംനെത്രത്തിനുംഗുണം
രുചിക്കൊട്ടെറയുംനന്നദീപനംബുദ്ധിവൎദ്ധനം

മെദസ്സിന്നുംജ്വരത്തിന്നുംകൃമികൾക്കുംവിനാശകൃൽ
ഛങ്ങലംപരണ്ടരസംഗ്ഗദകീലഹരംപരം
പുളിരുക്ഷോഷ്ണമായുള്ളദീപനംശ്ലെഷ്മനാശനം
വികാഷിയായിരിപ്പൊന്നസാരമാകയുമുണ്ടത
പാച്ചൊററിശീതമായുള്ളകഷായമധുരംരസം
വാതളംകഫപിത്തഘ്നംകണ്ണിന്നെററവുമത്ഭുതം
പടൊലപത്രംപിത്തഘ്നംതദ്വല്ലീകഫനാശനീ
ഫലംത്രിദൊഷശമനംമൂലംതസ്യവിരെചനം
സമൂലംവാതപിത്തഘ്നംവൃഷ്യമാകയുമുണ്ടത
പാകത്തുങ്കലെരിച്ചുള്ളരൊചനംദീപനംഹിതൽ
പിരമ്പിൻതലകച്ചുള്ളരുക്ഷമാകയുമുണ്ടത
വിരെചനകരംരുച്യംകൃമിദൊഷഹരംപരം
വാതത്തിനെവരുത്തീടുംകഫപിത്തവിനാശനം
കയ്പക്കല്ലെതരംകയ്പയെരിവുംകൂടെയുണ്ടത
കൃമികുഷ്ഠംനശിപ്പാനുംദീപനത്തിനുമുത്തമം
ഏററംതണുപ്പുവശളയ്ക്കതിനുംമധുരംരസം
ഗുന്മപ്രമെഹവുംപിത്തംതീപ്പുണ്ണുംവിഷമെന്നൊരൊ
ദണ്ഡങ്ങളെശമിപ്പിപ്പാൻശക്തിയുണ്ടിതിനെററവും
കുമ്പളത്തണ്ടുദൊഷഘ്നംസന്നിപാതജ്വരാപഹം
മൂത്രകൃഛ്റംപരീദാഹമിത്യാദിക്കുംഗുണംതുലൊം
ചൊരത്തണ്ടഗുണന്തന്നെരുചിക്കുംസരണത്തിനും
ദാഹജ്വരഹരംവൃഷ്യംശീതംമുഖവിശൊധകൃൽ
തൽഫലംഗ്രാഹിയായുള്ളവാതത്തിന്നെത്രയുംഗുണം
അമൃതിൻെറരസംകയ്പപാകത്തുങ്കലെരിച്ചുമാം
വാതവുംഗുന്മവുംപിത്തംകഫവുംകൃമിയുംപനി
ദാഹശ്രമഭ്രമാദിക്കുംസരണത്തിന്നുമുത്തമം
പ്രസാരണിചവർത്തുള്ളപാകെമധുരമാംഗുരു
ഉഷ്ണവീൎയ്യംഹിവാതഘ്നംമൂത്രദൊഷവിനാശനം
ബ്രഹ്മിക്കുള്ളരസംകയ്പഗുണംശീതൊഷ്ണമായ്പരും
കഫവാതങ്ങളശ്ശസ്സുംവൃണഗുന്മൊദരങ്ങളും
ഉണ്ടായ്പന്നാൽശമിപ്പിക്കുംവിരെചനകരംപരം
കയ്യുന്ന്യംകച്ചെരിച്ചുള്ളലഘ്വുഷ്ണംശ്ലെഷ്മനാശനം
കാസശ്വാസങ്ങളെതീക്കുമുത്തമംകണ്ണകെശയൊഃ
ശൊഫപാണ്ഡുജ്വരഹരംശൊധനംകഫപിത്തജിൽ
ബുദ്ധിയെതെളിയിപ്പിച്ചവൎദ്ധിപ്പിപ്പാനിതുത്തമം
നാഗദന്തിയെരിച്ചുള്ളഗുണംതിക്തൊഷ്ണമായ്പരും
നിറത്തെതെളിയിപ്പാനുമെത്രയുംഗുണമായ്പരും
അപ്പനനായ്തണുത്തുള്ളവൃഷ്യഞ്ചമധുരംരസം
ഹൃദ്യമായിട്ടിരിപ്പൊന്നത്രിദൊഷശമനംലഘു
ഉണ്ടാക്കുംമലമൂത്രത്തെരുച്യംസൌരഭ്യസംയുതം

കാട്ടുപ്പയറിശസ്സിന്നുംനന്നുദുട്ടെവതാഹരം
തിരുതാളികൾരണ്ടിന്നുംഗുണംസൌരഭ്യവദ്ധനം
പിത്തത്തിനെശമിപ്പിക്കുംവദ്ധനംകഫവാതയൊഃ
പ്രസവിക്കാത്തനാരീണാംഗൎഭൊല്പത്തിക്കുമത്ഭുതം
കുമ്പളത്തിലതിക്കെതാഷ്ണംശീതമാകയുമുണ്ടത
കളഞ്ഞീടുംജ്വരാക്ഷീലവാതാനാഹങ്ങളെദ്രുതം
ഹൃദ്യമാകയുമുണ്ടെറെറംലഘുവാകയുമുണ്ടത
ച്ഛരപത്രംമത്തുള്ളുപിത്തഘ്നംമൂത്രശൊധനം
നന്നെററംദീപനത്തിന്നുംലഘുവാകയുമുണ്ടത
എരിക്കിലശമിപ്പിക്കുംവാതത്തെയുംകഫത്തെയും
നന്നെററംകണ്ണ്രശ്രൂലയ്ക്കുംദീപനത്തിന്നുമുത്തമം
വെള്ളരിക്കിലകാസശ്വാസാഗ്നിസാദമഹൊദരം
ഗുന്മപ്രമെഹകുഷ്ഠഞ്ചകഫവാതങ്ങൾശൊഫവും
കൃമിയെന്നിവയുണ്ടായാലവററിൻെറവിനാശകൃൽ
പൂവിനുംഗുണമീവണ്ണംവെർവിരെചനമാസ്ഥരും
പാടത്താളിമത്തുള്ളുസ്നിഗ്ദ്ധൊഷ്ണംഗുരുപിച്ഛിലം
ശ്ലെഷ്മവദ്ധനമായുള്ളകുഷ്ഠജിന്മെഹനാശനം
നറുന്താളിഗുണന്തന്നെരക്തഗുന്മത്തിനെത്രയും
പൂവൻകുറുന്തലാവൃഷ്യാരക്തപിത്തപ്രസാദനീ
ജ്വരത്തിനെനശിപ്പിക്കുംഗുണംചെതൊവികാരിണാം
വിഷ്ണുക്രാന്തിക്കുമീവണ്ണംതന്നെയായിവരുംഗുണം
നിലവാകരസംകയ്പുദീപനംവിഷനാശനം
പിന്നെകൊഷ്ഠത്തിലുണ്ടാകുംശ്ലെഷ്മത്തെകളയുംദ്രുതം
പൊന്നാരവീരൻകളയുംകൃമികാസകഫങ്ങളെ
കൊഴുപ്പലഘുവായുള്ളകണ്ണിനുംനന്നുശീതളം
രക്തപിത്തഹരംപഥ്യംശൊധനംമലമൂത്രയൊഃ
ആമ്പൽനന്നുകഫത്തിന്നകൃമിവാതവിനാശനം
കഴഞ്ചീടെക്കുരുന്നുഷ്ണംശ്ലെഷ്മഘ്നംകൃമിനാശനം
വാതാന്ത്രശൂലാപഹരംകുരുവിന്നുംഗുണംതഥാ
ഇഞ്ചക്കുരുന്നുകഫജിൽരസംകച്ചുചവൎത്ത
വയററിലെവികാരത്തെകളയുംഗുരുവാതജിൽ
വെളുത്തയമ്പഴത്തിൻെറതളിരിൻെറഗുണങ്ങൾപൊൽ
ദീപനംവാതപിത്തഘ്നംശക്തിയുള്ളൊന്നിതെത്രയും
ഗ്രഹണീസരണങ്ങൾക്കുംവെരുമ്മെൽതൊലിയത്ഭുതം
ആവിക്കുരുന്നുസരകൃട്ടീപനംകഫവാതജിൽ
ശതാവരിക്കുരുന്നിൻെറരസംകയ്പെന്നിരിക്കിലും
ദൊഷങ്ങൾമൂന്നിനുംനന്നവൃഷ്യമാകയുമുണ്ടത
അത്തിയിത്ത്യരയാൽപെരാലെന്നീനാല്വമരത്തിലും
ഉണ്ടാംതളിർചവൎത്തുള്ളതണുപ്പാകയുമുണ്ടത
രക്തപിത്താതിസാരങ്ങൾക്കുത്തമംസ്തംഭനംകില

പുഷ്പവൎഗ്ഗം

മുരിങ്ങപ്പൂകൃമിശ്ലെഷ്മഹരംനെത്രത്തിനുത്തമം
എരിക്കിൻപൂവെലിവിഷംകൃമികുഷ്ഠഞ്ചനാശയെൽ
തകരപ്പൂവുനെത്തുള്ളരസംകച്ചുചവൎത്ത
കൃമിപിത്തകഫംമെദസ്സശ്ശ്സിന്നുംവിനാശകൃൽ
കററാവ്വാഴയുടെപൂവശീതളംവാതപിത്തജിൽ
ഇലഞ്ഞിപ്പൂതണുത്തുള്ളമധുരംപിത്തനാശനം
വിഷഘ്നംബൃംഹണംസ്നിഗ്ദ്ധംവൎദ്ധനംകഫവാതയൊഃ
ചെമ്പകപ്പൂമതൃത്തുള്ളസ്നിഗ്ദ്ധംപിത്തവിനാശനം
കഫത്തെയുംവിഷത്തെയുമൊഴിപ്പാനുംഗുണംതുലൊം
കൈതപ്പൂകച്ചെരിച്ചുള്ളകഫഘ്നംവാതളംലഘു
നന്ത്യാവ്വട്ടത്തിലെപ്പൂവചവപ്പുള്ളൊന്നിതെററവും
കളയുംകണ്ണിലുണ്ടാകുംദണ്ഡത്തെയുംകഫത്തെയും
താമരപ്പൂതണുത്തുള്ളകഷായമധുരംരസം
ക്രമംകൊണ്ടുകളഞ്ഞീടുംപിത്തരക്തകഫങ്ങളെ
അതിൻെറയല്ലിവൃഷ്യന്തദ്രക്തപിത്തഹരംപരം
കഷായംചെങ്ങഴനീൎപ്പൂവമധുരംകൂടെയുണ്ടതിൽ
രക്തപിത്തഹരംസ്നിഗ്ദ്ധംമൂത്രദൊഷഞ്ചനാശയെൽ
അതിനുള്ളകിഴങ്ങിന്നകഫപിത്തഹരംഗുണം
കച്ചെരിച്ചരസംശീതംപിച്ചകപ്പൂവിഷാപഹം
കഫവാതഹരംപഥ്യംനെത്രശൂലസ്യമുത്തമം
കഷായമധുരംരൂക്ഷംപൂളപ്പൂലഘുശീതളം
ദീപനംരക്തപിത്തഘ്നംമലരൊധനമാസ്സരും
പാതിരിപ്പൂചവൎത്തുള്ളപഥ്യംപിത്തകരംലഘു
അതിസാരഹരംരൂക്ഷംദഹനത്തിനുമത്ഭുതം
f.1.5 കററാവ്വാഴയുടെനീരതണുപ്പാകുന്നിതെററവും
വാതപിത്തങ്ങളെതീക്കുംഗുരുവാകയുമുണ്ടത
അഗസ്തിപ്പൂതണുത്തുള്ളദീപനംമലശൊധനം
കഷായതിക്തമധുരംരസംതദ്രക്തപിത്തജിൽ
മാംപൂരുചിയെയുണ്ടാക്കുംകഫഘ്നംപിത്തവൎദ്ധനം
മുരിക്കിൻതളിരുംപൂവുംകടൂഷ്ണംപിത്തവൎദ്ധനം
ദീപനംഗുന്മശൂലഘ്നംലഘുകാസാശ്മരീഹരം
കദളീവാഴമെലെപ്പൂദീപനംശ്ലെഷ്മനാശനം
നന്നുപകാതിസാരത്തിന്നെത്രയുംചൊരപൊക്കിനും
കരിങ്കുറുഞ്ഞിപ്പൂവുഷ്ണംകടുപിത്തപ്രകൊപനം
വാതത്തെയുംകഫത്തെയുംശമിപ്പിപ്പാനുമത്ഭുതം
നന്നുച്ചമലരിപ്പൂവശീതളംവിഷപിത്തജിൽ
മുല്ലപ്പൂകച്ചിരിപ്പൊന്നവിഷഘ്നംകഫപിത്തജിൽ
കരിനൊച്ചിയുടെപൂവവിഷപിത്തകഫാപഹം

മന്താരപ്പൂതണുത്തുള്ളുഗുരുവാകയുമുണ്ടത
പിത്തശ്ലേഷ്മങ്ങളെതീപ്പാൻശക്തിയുണ്ടിതിനെററവും
ആമ്പൽപാതിരിയെന്നുള്ളയവററിൻപൂക്കളൊക്കയും
നന്നായിട്ടുതണുത്തുള്ളുകഷായമധുരംരസം
ക്രമത്താലെശമിപ്പിക്കുംരക്തപിത്തവിഷങ്ങളെ
വട്ടാക്കുറുഞ്ഞിനെന്മെനിയിവകൾക്കുള്ളപൂക്കള
മലത്തിനെനിരൊധിക്കുംവിഷഘ്നംശ്ലെഷ്മവദ്ധനം
ഇരിപ്പപ്പൂവപിത്തഘ്നംതൃഷ്ണാജ്വരഹരംപരം

ഫലവൎഗ്ഗം

ഠരംത്തപ്പഴംമതൃത്തുള്ളുഗുരുവൃഷ്യബൃംഹണം
ക്ഷയെഭിഘാതെദാഹെചവാതെപിത്തെചതൽഗുണം
താളിമാതളമീവണ്ണമുണ്ടുമൂന്നുപ്രകാരമയി
പുളിച്ചതുശമിപ്പിക്കുംകഫവാതാൎത്തിതങ്ങളെ
വിരൊധമല്ലപിത്തത്തിന്നെറെയുഷ്ണവുമല്ലത
രസംമധുരമായുള്ളതാളിമാതളമെററവും
പിത്തമെറീട്ടിരിക്കുന്നദൊഷത്രയവിനാശനം
പുളിച്ചുമധുരിച്ചുള്ളതാളിമാതളമെററവും
ദൊഷങ്ങളെകളഞ്ഞീടുംരൊചനംദീപനംലഘു
കച്ചെരിച്ചരസംമാതൾനാരങ്ങായ്ക്കുള്ളൊരുതൊലി
സ്നിഗ്ദ്ധമായിട്ടിരിപ്പൊന്നവാതപിത്തഹരംപരം
അതിന്നുള്ളിലിരിക്കുന്നകഴമ്പുമധുരംഗുരു
വാതപിത്തഹരംതാനുംബൃംഹണത്തിനുമുത്തമം
അതിൻെറയുള്ളിലെയല്ലിശ്വാസകാസങ്ങളെക്കിളും
ശ്ലെഷ്മംമദാത്യയംഛൎദ്ദിവാതവുംവാവരൾച്ചയും
ഉദരംഗുന്മമശ്സ്സുംമന്ദാഗ്ന്യരുചിയെന്നൊരൊ
ദണ്ഡങ്ങളെശമിപ്പിക്കുംലഘുവാകയുമുണ്ടത
ദൊഷത്രയഹരംശീതംമധുരംകദളിപ്പഴം
ഏററംതണുത്തിരിപ്പൊന്നസ്നിഗ്ദ്ധമിന്ദ്രിയവദ്ധനം
രക്തപിത്തജ്വരങ്ങൾക്കുംനന്നെററമിളതായകാ
പാതിമൂത്തതിനൊട്ടൊട്ടുചവൎത്തുമധുരംരസം
അതനന്നായ്പഴുക്കുമ്പൊൾമധുരംവാതപിത്തജിൽ
വൃഷ്യംതീക്ഷ്ണഹരംസ്നിഗ്ദ്ധംബൃംഹണംഗുരുവെററവും
ചിങ്ങപ്പഴംതണുത്തുള്ളുവാതപിത്തഹരംപരം
അതിസാരജ്വരങ്ങൾക്കുംമസൂരിക്കുംപ്രശസ്യതെ
ഇന്ദ്രിയത്തെപെരുപ്പിക്കുംപാഷാണവിഷനാശനം
കരിങ്കദളിവാഴയ്ക്കാപ്പഴംനെത്രാമയാപഹം
ജ്വരദാഹാതിസാരാംശ്ചവിഷൂചീനാശനംഗുരു
വാഴത്തലയ്ക്കലെപൂവിൻരസംകച്ചുചവൎത്തത
മലംതടുത്തുപൊംശ്ലെഷ്മവദ്ധനംഗുരുദീപനം

കദളിക്കാവരുത്തീടും ശ്ലേഷ്മത്തെ ദീപനത്തെയും
അതിന്നുള്ള ശലാടുക്കൾശ്ശ്സിന്നും ഗുണം തുലൊം
നന്നെററം കദളിക്കന്ദം കഷായമധുരം രസം
ഗുരുവായിട്ടിരിപ്പൊന്ന ത്രിദൊഷശമനം പരം
ഇടിച്ചക്കമതൃത്തുള്ളു കഫമെദൊബലപ്രദം
വാതവും പിത്തവും ദാഹം ശമിപ്പാനും ഗുണം ഗുരു
കൃമിക്കും ജരഢാഗ്നിക്കും ബലമില്ലാത്ത മൎത്യനും
ഗുന്മിക്കും ജരിതാഗ്നിക്കും നൊവുള്ളൊരു ജനത്തിനും
ചക്കപ്പഴം ഭുജിക്കൊല്ലാ തിന്നാൽ സങ്കടമായ്വരും
ചക്കക്കുരുക്കൾ വൃഷ്യങ്ങൾ മധുരങ്ങളതെററവും
മലം തടുത്തു മൂത്രത്തെ ഒഴിപ്പിക്കുന്നതായ്വരും
മുളച്ചക്കക്കുരുവുകൾ മധുരം രസപാകയൊഃ
വൃഷ്യം ത്രിദൊഷശമനമതെററം ബൃംഹണം ലഘു
കണ്ണിമാങ്ങാ ചവൎത്തുള്ളു വാതപിത്താസ്രവൎദ്ധനം
അണ്ടിമൂത്താൽ പുളിരസം കഫപിത്തഹരം പരം
ചനച്ചതു പുളിച്ചുള്ളു വാതനാശനമായ്വരും
പഴത്താൽ മധുരം വാതനാശനം കഫപിത്തകൃൽ
ശ്ലേഷ്മം മാമ്പൂവിലെ വെള്ളം ഹൃദ്യഞ്ച മുഖരൊചനം
സുതികതം സുരഭിസ്സിദ്ധം മധുരം വാതനാശനം
അണ്ടിയെററം മലഗ്രാഹി തൃഷ്ണാദാഹവിനാശനം
അതുനീക്കൊമ്പനും നന്ന രക്തപിത്തജ്വരാപഹം
ഇളതായുള്ള യത്തിക്കാ സൎവ്വാതീസാരനാശനം
ജ്വരഘ്നം ദീപനം പഥ്യം പ്രമെഹഗ്രഹണീഹരം
അത്തിപ്പഴം തണുത്തുള്ളു വാതപിത്തഹരം പരം
പുട്ടൽപീരയുടെ കായ കയ്പു ചെന്ന രസം ലഘു
വിരെചനകരം രുച്യം ദീപനം കഫപിത്തജിൽ
തെരുന്നനെ ശമിപ്പിക്കും കാസശ്വാസവിഷങ്ങളെ
അമൃതിന്റെ ഫലം വൃഷ്യം വാതപിത്തഹരം പരം
കയ്പൽക്കുരു വെരിച്ചുപ്പിച്ചെററവും കച്ചിരിപ്പിത
പിത്തത്തിനെ വെരുപ്പിക്കും വിഷഘ്നം ദീപനം പരം
ഠെരംന്തങ്ങാ മധുരം വാതപിത്തഘ്നം ബലവൎദ്ധനം
ചിററീന്തലിന്റെ പച്ചക്കാ വാതഘ്നം പിത്തവൎദ്ധനം
മധുരം പഴമാകുമ്പൊൾ വാതപിത്തനിബൎഹണം
കുമ്പിളിന്റെ ഫലം വൃഷ്യം ശീതം ശുദ്ധരസായനം
ഒഴിക്കും മലമൂത്രത്തെ വാതപിത്തകഫാപഹം
അമ്പഴങ്ങാ തുലൊം നന്നു രുചിക്കും ദഹനത്തിനും
വാതപിത്തങ്ങളെ തീക്കും വൎദ്ധിപ്പിക്കും ബലത്തിനെ
കിഞ്ചിൽ കഫത്തെയുണ്ടാക്കും വിരെചനകരഞ്ചതൽ
കാഞ്ഞിരം കച്ചിരിപ്പൊന്ന തണുപ്പാകയുമുണ്ടത
ഉഷ്ണത്തിനെ ശമിപ്പിക്കും വാതപിത്തകഫാപഹം

പുഴക്കടിശിരോരോഗംനീരെന്നാദികളാകിയ
രോഗങ്ങളെശമിപ്പിപ്പാൻവടക്കൊട്ടുള്ളവെർഗുണം
അതിൻെറപഴവുംനന്നശീതളംതാനുമെററവും
അതിൻെറയുള്ളിലെക്കായത്രിദൊഷഹരമാസ്സുരും
പാരിച്ചവാതവുംകുഷ്ഠംവാതശ്രൊണിതമശ്മരി
അസ്ഥിസ്രാവഞ്ചകൃഛ്രഞ്ചപിടകാംശ്ചവിനാശയെൽ
ഇളന്നീരുമിളന്തെങ്ങാപഴുത്തതുവരണ്ടതും
കൊട്ടയായ്യുംകുരുത്തിട്ടുംതെങ്ങായാറുപ്രകാരമാം
ഇളന്നീർശീതളംഹൃദ്യംമധുരംപിത്തനാശനം
ദാഹാസ്ഥിസ്രാവകൃഛ്രാദിരൊഗാണാഞ്ചവിനാശനം
ഇളന്തെങ്ങായെരിച്ചുള്ളുകൃമിവിഷ്ടംഭകാരിതൽ
പഴുത്തതെങ്ങാപാലിന്നുംപായസാദിക്കുമുത്തമം
സ്നിഗ്ദ്ധംബലപ്രദംവസ്തിശൊധനംമാംസവൎദ്ധനം
വരണ്ടതെങ്ങാവാതഘ്നംജലംപഥ്യമതാസ്സുരും
പ്രസൂതികാലെനാരീണാമുത്തമംമൂത്രശൊധനം
കൊട്ടത്തെങ്ങാദന്തരൊഗംവാതവുംവാതശ്രൊണിതം
വയററിൽനൊവുമുണ്ടായാൽശമിപ്പിക്കുംഹിതംപരം
മുളച്ചതെങ്ങാമധുരംഗുരുവാകയുമുണ്ടത
ദൊഷങ്ങളെപെരുപ്പിക്കുമാകായൊന്നിനുമൊട്ടുമെ
തെങ്ങുംതലസ്ഥലെമാംസംകിളുന്നായചിരട്ടയും
ആടൊപമുദരംശൂലപരികൎത്തനമാന്ത്രവും
എന്നിവറെറവരുത്തിടുംഭുജിച്ചീടരുതൊട്ടുമെ
ഇളഞ്ചകരിനീർനന്നദീപനംദാഹനാശനം
പിന്നെഗ്രഹണിയുള്ളൊൎക്കുംസെവിച്ചാലെററവുംഗുണം
ശ്രാലിൻെറകുരുവിന്നുള്ളിലുള്ളമജ്ജയുടെരസം
മധുരംവാതപിത്തഘ്നംശുക്ലവൎദ്ധനമെത്രയും
ലന്തക്കുരുവിലെമജ്ജസ്കീവണ്ണംരസമാസ്സുരും
വിശെഷിച്ചതുഛൎട്ടിക്കുംതൃൽക്കാസങ്ങൾക്കുമുത്തമം
പ്ലാങ്ങാപച്ചകഷായാമ്ലംത്രിദൊഷക്ഷൊഭകൃൽപരം
കഷായമധുരാമ്ലംതൽപക്വംരുചികരംപരം
ഹിദ്ധ്മാവിനെശമിപ്പിക്കുംഛൎട്ടിക്കുംനന്നിതെത്രയും
ഞാവൽപ്പഴംവാതകരംഗുരുവിഷ്ടംഭിശീതളം
കഷായമധുരാമ്ലന്തൽരസന്തുകഫപിത്തജിൽ
വാതത്തിനെവരുത്തീടുംതടുത്തീടുംമലത്തിനെ
ഇലഞ്ഞിക്കുരുസംഗ്രാഹികഷായമധുരംരസം
ദന്തങ്ങളെയുറപ്പിക്കുമാകാവാതത്തിനൊട്ടുമെ
പാവട്ടക്കുരുവത്യുഷ്ണംവാതശ്ലെഷ്മഹരംപരം
പച്ചപ്പുളിങ്ങാവാതഘ്നംപിത്താഗ്നിബലവൎദ്ധനം
ഹൃദ്യമാകയുമുണ്ടെററമുഷ്ണമാകയുമുണ്ടത
ദീപനത്തെവരുത്തീടുംതടുത്തീടുംമലത്തിനെ

പഴുത്തപുളിനന്നെററംവാതത്തിന്നുംകഫത്തിനും
പറിച്ചുണങ്ങിയുണ്ടായാലക്കാലംശ്ലെഷ്മപിത്തകൃൽ
സംവത്സരംപഴകിയാൽത്രിദൊഷഹരമാസ്സുരും
ഏററംപഴക്കംചെല്ലുമ്പൊളെററവുംപത്ഥ്യമാസ്സുരും
മരപ്പുളിയുടെകാസ്സുരസംമധുരമെററവും
കഫപ്രസെകംകൃമിയുംശ്ലെഷ്മവുംപെരുതാസ്സുരും
കഷായമായിരിപ്പൊന്നപുളിങ്കുരുവിലെത്തൊലി
പ്രമെഹത്തെശമിപ്പിക്കുംരൊപണഞ്ചപ്രകീൎത്തിതം
നന്നുചൊനകനാരങ്ങാരുചിക്കുംദഹനത്തിനും
ക്ഷയിപ്പിക്കുംകഫംവാതംകൃമിയെന്നുള്ളവററിനെ
ഭുജിച്ചുള്ളഗുരുദ്രവ്യദഹനത്തിന്നുമുത്തമം
അതിലുണ്ടാസ്സുരുംനീരസ്സുഗന്ധിമുഖശൊധനം
കഫവാതങ്ങളെതീൎപ്പാൻശക്തിയുള്ളൊന്നിതെററവും
വടുകപ്പുളിനാരങ്ങാരുചിക്കുംനന്നുശീതളം
അത്യഗ്നിയെശമിപ്പിക്കുംഗുണമുള്ളൊന്നിതെത്രയും
വട്ടൻനാരങ്ങനന്നെററംപത്ഥ്യമാകയുമുണ്ടത
ചെക്കുരുതൊലിയുംമാംസംബൃംഹണംമധുരംരസം
തദസ്ഥ്യഗ്നിസമംമെദ്ധ്യംശീതളംകഫവാതജിൽ
നന്നെററമരിശസ്സിന്നുംകുഷ്ഠത്തിന്നുംവിശെഷതഃ
ഉണക്കുംചെറുച്ചുണ്ടങ്ങാദീപനംപത്ഥ്യമെത്രയും
കഫവാതങ്ങൾകൊണ്ടുണ്ടാംജ്വരാതീസാരനാശകൃൽ
ശമിപ്പിക്കുംകൃമികളെയരുചിക്കുംഗുണംതുലൊം
താമരക്കുരുവാതഘ്നംഛൎദ്ദിതൃഷ്ണാഹരംഗുരു
പിത്തപ്രശമനംസ്നിഗ്ദ്ധംവൃക്ഷ്യന്താനുംവിദാഹകൃൽ
ആമ്പലിൻെറയരിതുലൊംനന്നതിന്ദ്രിവൎദ്ധനം
പ്രമെഹത്തെശമിപ്പിക്കുംദാഹംതീൎപ്പാനുമത്ഭുതം
പുണമ്പുളിമതൃത്തുള്ളഉഷ്ണംവാതകഫാപഹം
കച്ചെരിച്ചരസംപച്ചകൊത്തമ്പാലയരിക്കത
പിത്തത്തിനെവരുത്തീടുംമൂത്രശൊധനമാസ്സുരും
വള്ളിമെൽകാച്ചതിൽശ്രെഷ്ഠംകൂശ്മാണ്ഡംവാതപിത്തജിൽ
പാകത്തുങ്കൽമതൃത്തുള്ളവസ്തിശുദ്ധികരംഗുരു
ഞെട്ടുകെട്ടതുസക്ഷാരംനന്നുബുദ്ധിഭ്രമത്തിനും
ദൊഷങ്ങളെകളഞ്ഞീടുംപുരാണമതിലുംഗുണം
കക്കരിക്കാഗുണംശീതംവസ്തിശുദ്ധികരംഗുരു
കാട്ടുവെള്ളരികുമ്മട്ടിനാട്ടുവെള്ളരിയെന്നിവ
കാസ്സുംബാലഫലംശീതംപിത്തഘ്നംകഫവൎദ്ധനം
പഴുത്താലതുപിത്തത്തെയുണ്ടാക്കുംകഫനാശനം
കൊവക്കാഉജ്വരംശ്ലെഷ്മവാതഘ്നംപിത്തവൎദ്ധനം
പാവക്കാസ്സുരസംകസ്സുശീതംപിത്തകഫാപഹം
ഏററവുംചെറ്റതായുള്ളബൃഹതീടെഫലങ്ങളും

പാകത്തുങ്കൽമതൃത്തുള്ളുദൊഷത്രയഹരംപരം
ജ്വരാശ്ശസ്സുകളെതീക്കുംപഥ്യമാകയുമുണ്ടത
വെള്ളത്തതിനുമീവണ്ണംതന്നെയായിവരുംഗുണം
രസംവഴുതനങ്ങാഷ്ക്കകടുതിക്തഗുണംലഘു
ഒഴിക്കുംക്രമികുഷ്ഠൌഛമൂത്രവാതകഫാദികൾ
ഏററംരുചിയെയുണ്ടാക്കുംകണ്ണിന്നാകായിതൊന്നുമെ
ചൊല്ലാംവഴുതനക്കൂട്ടമൊക്കെനന്നുബലത്തിന
വാതപിത്തങ്ങളെതീക്കുംശ്ലെഷ്മവദ്ധനമാഷ്പരും
ഏററംക്രമിയെയുണ്ടാക്കുംമധുരംഗുരുബൃംഹണം

കന്ദവൎഗ്ഗം

ചെന്നനന്നുകഫത്തിന്നുംരുചിക്കുംദഹനത്തിനും
ലഘുവായിട്ടിരിപ്പൊന്നവിശദന്താനുമെററവും
കാട്ടുചെനവിശെഷിച്ചുമശ്ശസ്സിന്നെററവുംഗുണം
ഗുന്മംവാതംകഫംമെദസ്സിത്യാദീനാഞ്ചനാശനം
നട്ടുംചെറുകിഴങ്ങിൻെറഗുണംദൊഷത്രയാപഹം
കഷായതിക്തമധുരംരസംവിഷ്ടംഭകൃൽഗുരു
ംരംവണ്ണംരസമായുള്ളുചെമ്പിൻെറക്കൂട്ടമൊക്കയും
മുതക്കിൻെറകിഴങ്ങിന്നരസംമധുരമാവിത
ഒഴിക്കുമെററംമൂത്രത്തെവാതത്തെയുംകഫത്തെയും
ചെങ്ങഴനീർകിഴങ്ങൊട്ടുതപ്പ്ണംപിത്തജ്ജിൽഗുരു
അസൃഗ്ദരഹരംഗൎഭസ്ഥാപനംബൃംഹണംപരം
ശീതളംമെഹനാശ്ശൊഘ്നംബല്യഞ്ചഗുരുവദ്ധനം
ക്രുവനന്നായുണത്തുള്ളുരസംമധുരമാഷ്പരും
ശ്വാസകാസങ്ങളെതീക്കുംനെടുമ്പാട്ടിന്നുമുത്തമം
നിലപ്പനകിഴങ്ങെററംശീതളംബൃംഹണംഗുരു
കഫപിത്തങ്ങളെതീക്കുമസ്ഥിസ്രാവിന്നുമുത്തമം
നറുനീണ്ടികിഴങ്ങിന്നകച്ചിട്ടുമധുരംരസം
കഫപിത്തങ്ങളെതീക്കുംക്രമികുഷ്ഠവിനാശനം
രക്താതീസാരമെന്നുള്ളരൊഗത്തിനുംവിനാശനം
മുസ്താകച്ചുചവത്തുള്ളുമലസംഗ്രാഹിദീപനം
ഛൎദ്ദിഹിക്കാഭ്രമങ്ങൾക്കുംദാഹത്തിന്നുംജ്വരത്തിനും
കഫപിത്തങ്ങളെതീപ്പ്ാൻശക്തിയുണ്ടിതിനെററവും
പാടക്കിഴങ്ങുതന്മൂലംഗുണംതിക്തഞ്ചവൃക്ഷ്യകം
പിത്തംവാതംവിഷംഹന്തിഅതിസാരഞ്ചനാശയെൽ

ലൊഹവൎഗ്ഗം

പൊന്നിനുള്ളരസംശീതംസ്നിഗ്ദ്ധംവൃക്ഷ്യംരസായനം
ശ്വാസകാസക്ഷയഹരംപുഷ്ടികൃൽബലവദ്ധനം
സകഷായംവിഷാത്തിഘ്നംമധുരംരസപാകയൊഃ

സ്നിഗ്ദ്ധംവെള്ളികഷായാമ്ലംപാകെമധുരമായ്പരും
വയസസ്ഥാപനംശീതംവിരെചനകരംപരം
ക്ഷയകാസങ്ങളെതീക്കുംബല്ല്യമാകയുമുണ്ടത
വാതത്തിനെശമിപ്പിക്കുംലെഖനംപിത്തനാശനം
ചെമ്പിന്നുകയ്പുക്രുടീട്ടകഷായമധുരംരസം
പാകത്തുങ്കലെരിച്ചുള്ളുലെഖനംരൊപണംലഘു
ശീതമായിട്ടിരിപ്പൊന്നകഫവാതവിനാശനം
ശൂലഗുന്മങ്ങളുംയക്ഷ്മാസ്വരസാദത്തിനുംഗുണം
വെള്ളൊടവിശദംരൂക്ഷംരസംകച്ചുചവൎത്തത
നന്നുദൃക്ഷ്ടിപ്രസാദത്തിന്നെത്രയുംമലശൊധനം
വരുത്തുംപിത്തനാശത്തെലെഖനംകഫനാശനം
കറുത്തംരംയ്യംവിശദംനന്നുകണ്ണിനതെററവും
വാതപ്രമെഹമെദസ്സുഃവ്രണപാണ്ഡുവിനാശനം
ചെമ്പ്രാകൊട്ടിവെള്ളുത്തിയംരസമുപ്പിച്ചുകച്ചത
വിരെചനകരംകിഞ്ചിൽപിത്തളംപാണ്ഡുവാതജിൽ
ത്വക്കിലെക്രുമിയുംകുഷ്ഠമെന്നിവററെവിനാശയെൽ
ഇരിമ്പുനന്നുകണ്ണിന്നകഷായമധുരംരസം
തണുപ്പിനെവരുത്തീടുംതണുപ്പാകയുമുണ്ടത
ലെഖനംവാതളംപാരംക്രുമിപിത്തകഫാപഹം
മുത്തുവിദ്രുമവൈരൊണ്ണവൈഡൂൎയ്യസ്ഫടികാദിയാം
രത്നങ്ങൾക്കുഗുണംശീതംകഷായമധുരംരസം
ലെഖനംകണ്ണിനുംനന്നസരണത്തിന്നുമുത്തമം
ഇവയെല്ലാംധരിക്കുന്നൊൎക്കലക്ഷ്മീപാപനാശനം
വരാവിക്ഷഭയംകിഞ്ചിൽഗുണമുള്ളവയെററവും
ഉപ്പിച്ചരസവുംക്രുടീട്ടുഷ്ണമായുള്ളുപിച്ചള
അരച്ചെഴുതിയാൽകണ്ണുതെളിവാനെത്രയുംഗുണം

ലവണവൎഗ്ഗം

ഉപ്പുണ്ടെട്ടുപ്രകാരത്തിലതിലൊന്നുതുവച്ചില
ഇന്തുപ്പവിളയുപ്പെന്നുംകടലുപ്പുവരുപ്പപി
കാരുപ്പുംപിന്നെമെരുപ്പുംപൊടിയുപ്പെന്നുമിങ്ങനെ
തീക്ഷ്ണമായുഷ്ണമായുള്ളഉപ്പിൻെറക്രുട്ടമൊക്കയും
വ്യക്ത്യംമലത്തെയുണ്ടാക്കുംവാതഘ്നംകഫപിത്തക്രൽ
തുവച്ചിലയ്ക്കുസൌരഭ്യമുണ്ടതുൽഗാരശൊധനം
അത്രയല്ലഗുണംഹൃദ്യംകടുപാകെവിബന്ധനുൽ
ലഘുവായിട്ടിരിപ്പൊന്നദീപനീയംരുചിപ്രദം
ഇന്തുപ്പിൻെറഗുണംസൎവ്വംക്ഷൽഫലത്തുങ്കലുക്തമായി
മെലുംകീഴുംകലൻതുള്ളവാതത്തെയുംകഫത്തെയും
നെരാക്കുവാൻഗുണംതന്നെവിളയുപ്പതിദീപനം
വിശെഷിച്ചതുവിഷ്ടംഭശൂലാനാഹവിനാശനം

കടലുപ്പമതുത്തുള്ള പാകെതൽശ്ലെഷ്മളംഗുരു
സതിക്തംകടുകംക്ഷാരമുവരുപ്പിന്നുടെരസം
ഏററമുള്ളെടിയായുള്ള തീക്ഷ്ണമാകയുമുണ്ടത
തുവച്ചിലയ്ക്കുള്ള പൊലെതന്നെകാരുപ്പിനുംഗുണം
തുവച്ചിലയ്ക്കു സൌരഭ്യമുണ്ടിതിന്നില്ലതൊട്ടുമെ
ഏററവുംലഘുവായുള്ളമെരുപ്പിനുമതെഗുണം
പൊടിയുപ്പിന്നുടെവീൎയ്യംസക്ഷാരംശ്ലെഷ്മളംഗുരു
ഉപ്പുകൾക്കൊക്കെംരംവൎണ്ണംഗുണമുണ്ടെന്നിരിക്കിലും
ഉപ്പുചൊല്ലിയിടത്തെല്ലാടത്തുമിന്തുപ്പുക്രൂട്ടുക

നാഗരികൌഷധവൎഗ്ഗം

കടുക്കാഒന്നതാന്നിക്കാരണ്ടുനെല്ലിക്കാനാലുമായി
ക്രൂട്ടെണംത്രിഫലായൊഗമതുനല്ലരസായനം
ഇതെററംഗുണമുള്ളൊന്നനെത്രരൊഗവിനാശനം
കഫംതച്ചകലെരൊഗംമെദസ്സുംരക്തദൊഷവും
പ്രമെഹമാദിയായുള്ളരൊഗങ്ങൾക്കൊക്കയുംഗുണം
കടുക്കാശുദ്ധിയുള്ളൊന്നവയസ്സ്ഥാപനംപരം
ഉഷ്ണമായിട്ടിരിപ്പൊന്നുഗുണംദീപനപാചനം
ബുദ്ധീന്ദ്രിയബലങ്ങൾക്കുമായുസ്സിന്നുംഗുണംതുലൊം
കുഷ്ഠവുംദെഹവൈവൎണ്യംസ്വരസാദാതിസാരവും
ശൊഫശൊഷങ്ങളുംഛൎദ്ദിപുരാണവിഷമജ്വരം
പ്രമെഹംകൃമിയുംമൊഹംശ്വാസകാസപ്രസെകവും
അൎശ്ശസ്സുംപ്ലീഹമാനാഹമുരസ്സുംഭഞ്ജഗുന്മവും
ഞരമ്പുകളടഞ്ഞുംപൊയുണ്ടായാരുചിയെങ്കിലും
ഇവയെല്ലാംശമിപ്പിപ്പാൻഗുണമുള്ളൊന്നിതെററവും
നെല്ലിക്കായ്ക്കുകടുക്കായെപൊലെതന്നെഗുണംതുലൊം
തണുത്തിട്ടുപുളിച്ചുള്ളനെല്ലിക്കാകഫപിത്തജിൽ
അരുചിദാഹമാനാഹംകൃമികാസഞ്ചനാശയെൽ
താന്നിയ്ക്കായ്ക്കുള്ളഗുണമൊട്ടെഔവണ്ണന്തന്നെയാസ്വരും
പാകത്തുങ്കലെരിച്ചുള്ളശീതംകെശത്തിനുംഗുണം
ത്രിജാതമിലവങ്ങത്തൊൽഎലത്തിന്നരിപച്ചില
അതുതന്നെചതുൎജ്ജാതംനാഗപ്പൂവൊടുക്രൂടിയാൽ
കഷായമിലവങ്ങത്തൊൽമധുരംക്രൂടെയുണ്ടതിൽ
കഫവാതങ്ങളെതീക്കുംവരുത്തുംവസ്തിശുദ്ധിയെ
ഏററംരുചിയെയുണ്ടാക്കുംവസ്തിശ്രൂലയ്ക്കുമുത്തമം
ഹൃദ്യഞ്ചരക്തപിത്താൎശ്ശൊഹിദ്ധ്മാശൊഫജ്വരാപഹം
ഏലത്തരിക്കുസൌരഭ്യംഗുണംവാതവിനാശനം
അത്യന്തംരുചികൃദ്ദൃക്ഷ്യംമൂത്രകൃഛ്റനിവാരണം
ഹിദ്ധ്മാവിനെശമിപ്പിക്കുംദഹനത്തിനുമുത്തമം
സമുദ്രാപച്ചവാതഘ്നംദീപനംഗന്ധവുംഗുണം

തിപ്പലീമുളകുംചുക്കുംക്രുട്ടുന്നതകട്ടുത്ര്യയം
അതനന്നായ്ശമിപ്പിക്കുംപീനസശ്ലീപദങ്ങളെ
കാസശ്വാസങ്ങളെതീക്കുംസ്ഥൌല്യാഗ്നിസാദവുംക്ഷണാൽ
ചുക്കുംതിപ്പലിയുംമുമ്പിൽപഞ്ചകൊലത്തിലുക്തമായി
മുളകത്യുഷ്ണമായുള്ളരസെ:പാകെരസംകട്ടു
ദീപനംകഫവാതഘ്നംവൃഷ്യമാകയുമുണ്ടത
ലഘുവായിട്ടിരിപ്പൊന്നരുചിക്കെററമുത്തമം
വെള്ളത്തമുളകൊട്ടെറെതണുപ്പുംചൂട്ടുമല്ലത
എല്ലാമുളകിലുംശ്രെഷ്ഠംവിശെഷാൽകണ്ണിനുത്തമം
പച്ചയായുള്ളമുളകഗുരുശ്ലെഷ്മപ്രസെകകൃൽ
പാകത്തുങ്കലതിന്നുള്ളരസംമധുരമായ്വരും
കുടകപ്പാലകാക്കൊകിൽചെറുപ്പുന്നവിഴാലരി
കൊത്തമ്പാലയിവററിൻെറഅരിക്കാററിയെന്നുപെർ
കുടകപ്പാലമെലുണ്ടായരിയുഷ്ണഞ്ചദീപനം
ത്രിദൊഷത്തെശമിപ്പിക്കുംകച്ചെരിച്ചരസംലഘു
ശ്രൊണിതംശൂലയശ്സ്സൊടതിസാരഞ്ചനാശയെൽ
കാർകൊലരിചകച്ചുള്ളൊന്നാകാവാതത്തിനൊട്ടുമെ
കൃമിഘ്നംശ്ലെഷ്മകുഷ്ഠഘ്നംരസായനപരംഹിതൽ
വിഴാലരിക്കുള്ളരസംപാകത്തുങ്കലെരിച്ചത
കഫത്തിനെശമിപ്പിക്കുംകൃമിമെദഃപ്രസെകജിൽ
ത്രിജാതകത്തിൽചൊല്ലീട്ടുണ്ടെലത്തരിയുടെഗുണം
രൂക്ഷമായ്ക്കച്ചെരിച്ചുള്ളചെറുപ്പുന്നയുടെയരി
ലഘൂഷ്ണംകഫവാതഘ്നംജിഹ്വാസ്യഗളശൊധനം
കൊത്തമ്പാലയരിക്കുള്ളരസംനന്നായെരിച്ചത
പാകത്തുങ്കൽമതൃത്തുള്ളതൃഷ്ണാഘ്നംകഫപിത്തജിൽ
ശൂലാജീൎണ്ണവിബന്ധഘ്നംരുച്യംജ്വരവിനാശനം
ഉള്ളിക്കുള്ളഗുണംഹൃദ്യംതീക്ഷ്ണംപാകെരസംകട്ടു
വിരെചനകരംവൃഷ്യംകെശത്തിന്നുംതുലൊംഗുണം
ഭഗ്നസന്ധാനകൃദ്വൃഷ്യംദീപനംബലവൎദ്ധനം
കിലാസംഗുന്മവുംവാതംകൃമികുഷ്ഠപ്രമെഹവും
പീനസംകഫമൎശസ്സുംകാസശ്വാസഞ്ചനാശയെൽ
ഹിദ്ധ്മാവിനെശമിപ്പിക്കുംരക്തപിത്തസ്യവൎദ്ധനം
ഒരൊഗുണങ്ങളെകൊണ്ടെഇതുനല്ലരസായനം
മുന്തിരിങ്ങാപ്പഴംമുഖ്യംവൃഷ്യംകണ്ണിനുമുത്തമം
സ്നിഗ്ദ്ധംഗുരുചപാകത്തിൽകഷായമധുരംരസം
ഒഴിക്കുംമലമൂത്രത്തെതണുപ്പാകയുമുണ്ടത
വാതവുംപിത്തവുംരക്തംവാകയ്യൊട്ടുമദാത്യയം
എന്നൊരൊരൊദണ്ഡമുണ്ടായാലവറെറകളയുംദ്രുതം
തുത്തമുപ്പിച്ചെരിച്ചിട്ടകഷായരസമായ്വരും
വിശദംലഘുചക്ഷുഷ്യംരസംകണ്ഡൂവിനാശനം

ക്രിമിദണ്ഡത്തിനുംനന്നശമിപ്പിക്കുംവിഷമത്തെയും
കാവിമണ്ണതണുത്തുള്ളകഷായമധുരംരസം
സ്നിഗ്ദ്ധമായിട്ടിരിപ്പൊന്നവിശദംകണ്ണിനുംഗുണം
മനയൊലമതൃത്തുള്ളകയ്പുമുണ്ടിതിനല്പമായി
കഫത്തിനെശമിപ്പിക്കുംലെഖനംതാനുമെററവും
അരിതാരംരസംനന്നായ്പവത്തുമധുരിച്ചത
സ്നിഗ്ദ്ധമായിട്ടിരിപ്പൊന്നവിഷംതീപ്പാനുമുത്തമം
ചവത്തുമധുരിച്ചുള്ളൊന്നഞ്ജനകല്ലലെഖനം
സ്നിഗ്ദ്ധമായിതണുത്തുള്ളരക്തപിത്തവിഷാപഹം
നന്നഛൎദ്ദിക്കുമെക്കിൾക്കുമെററംദൃഷ്ടിപ്രസാദകൃൽ
സ്രൊതൊഞ്ജനംപരംതത്രതദ്വൽസ്സൌവീരമഞ്ജനം
എരിച്ചരസമായുള്ളകല്മതംകഫനാശനം
ഉഷ്ണമായിട്ടിരിപ്പൊന്നഗുണംനല്ലരസായനം
ചവാക്കാരംരുചിക്കുംനന്നെററവുംദീപനംലഘു
ഗുന്മൊദരംകഫംവാതംവീക്കമശ്മ്സുമെന്നൊരൊ
ദണ്ഡങ്ങളെശമിപ്പിക്കുംദഹനത്തിന്നുമുത്തമം
പൊങ്കാരംതീക്ഷ്ണമായുള്ളപിത്തംശ്ലെഷ്മവിനാശനം
അഗ്നിദീപ്തിയെയുണ്ടാക്കുംമൂത്രരൊധഞ്ചനാശയെൽ
ജീരകംതീക്ഷ്ണമായുള്ളഗന്ധവുംനന്നദീപനം
ഹൃദ്യംകൊഷ്ണഞ്ചതദ്വീൎയ്യംകഫവാതഹരംലഘു
കരിഞ്ജീരകവുംതീക്ഷ്ണമുഷ്ണംപാകരസംകടു
മെധാഗ്നിവദ്ധനംരുച്യംലഘുശ്ലെഷ്മാനിലാപഹം
അതിവിടയമെരിച്ചിട്ടുംകച്ചിട്ടുംരസമായ്പരും
സരണഹരംജ്വരകഫപിത്താപഹരം
കാസഘ്നംദീപനഞ്ചഭദ്രഹരം
കൊട്ടത്തിൻെററരസംകയ്പവാതപിത്തകഫാപഹം
വിഷജ്വരഹരംവൃഷ്യംചക്ഷുഷ്യംസ്വരവൎണ്ണകൃൽ
അമുക്കിരത്തിന്നുരസംകയ്പുകൂടിചവത്തത
പാകത്തുങ്കൽമതൃത്തുള്ളവൃഷ്യംദൊഷത്രയാപഹം
ക്ഷയകാസജ്വരഹരംബലവദ്ധനകൃൽപരം
അരക്കുനന്നപാകത്തിൽകഷായമധുരംരസം
കിലാസംവിഷവുംഭ്രാന്തുംമുറിവുംനെത്രരൊഗവും
ഉണ്ടായ്പന്നാൽശമിപ്പിക്കുംകെശത്തിന്നുംഗുണംതുലൊം
ഏററവുംഗുണമുള്ളൊന്നതൊട്ടാലൊട്ടുന്നഗുല്ഗുലു
മതൃത്തെരിച്ചുകച്ചുള്ളസൂക്ഷ്മാഗ്നെദീപനംപരം
അരത്തയുഷ്ണമായുള്ളദീപനംകഫവാതജിൽ
തെവതാരത്തിന്നുരസമെരിച്ചുംകച്ചുമായ്പരും
ലഘുവായിട്ടിരിപ്പൊന്നവാതശ്ലെഷ്മവിനാശനം
കൎണ്ണനാദംശിരൊരൊഗംദന്തരൊഗഞ്ചനാശയെൽ
ചരളുംലഘുതിക്തൊഷ്ണംകഫവാതവിനാശനം

അകില്ലുഷ്ണമെരിച്ചിട്ടുംകച്ചിട്ടുംരസമാസ്വുരും
സ്നിഗ്ദ്ധമായിട്ടിരിപ്പൊന്നകഫവാതവിനാശകൃൽ
പ്രധാനംകാരകിലതുമംഗല്യംകുഷ്ഠനാശനം
വാതപിത്തകഫശ്വാസകാസകണ്ഡ്വാക്ഷിരൊഗങ്ങിൽ
ശ്രമക്ലമങ്ങളെന്നൊരൊന്നുണ്ടായാലാശുനാശയെൽ
ചന്ദനത്തിൻരസംകയ്പുശീതളംരക്തപിത്തങ്ങിൽ
വിസൎപ്പംവിഷമുൾചൂടുംക്ഷയിക്കുംശുക്ലവൎദ്ധനം
ഗുണമൊക്കയുമീവണ്ണംരക്തമാംചന്ദനത്തിനും
കണ്ണിനുംനന്നിതൊട്ടെറെരക്തശുദ്ധികൃമുത്തമം
രാമച്ചംകച്ചിരിപ്പൊന്നശീതളംദാഹനാശനം
അതിസാരംജ്വരംഛൎദ്ദിരക്തപിത്തക്ഷയങ്ങളെ
ക്ഷയിപ്പിക്കുംക്ഷണംകൊണ്ടതെററവുംപാചനംലഘു
ഇരുവെലിക്കകയ്പൊണ്ടപിത്തശ്ലെഷ്മവിസൎപ്പങ്ങിൽ
ശീതംവാതത്തെയുണ്ടാക്കുംതൃൾദാഹജ്വരകുഷ്ഠങ്ങിൽ
ഏററംപാചനമായുള്ളകണ്ഡൂതിക്കുംവിനാശനം
ചവൎത്തിരിച്ചിരിപ്പൊന്നതക്കൊലപ്പുട്ടിൽശീതളം
മൂത്രകൃച്ഛ്രാരുചികളുംശ്വാസൊദരവിഷങ്ങളും
ത്രിദൊഷംശൊഫമൎശ്ശസ്സുംനെത്രശ്രൊത്രാമയങ്ങളും
വന്നാലതൊക്കയുംതീൎപ്പാൻശക്തിയുണ്ടിതിനെററവും
കച്ചെരിച്ചുമതൃത്തുള്ളജാതിക്കാശുക്ലവൎദ്ധനം
തെജസ്സിന്നുംബലത്തിന്നുംരുചിക്കുംനന്നിതെത്രയും
മൂത്രാഘാതംരക്തപിത്തംകുഷ്ഠംകൃമികൾപാണ്ഡുവും
നെത്രാമയങ്ങളുംവന്നാൽശമിപ്പിപ്പാനിതത്ഭുതം
വയമ്പുനന്നുബുദ്ധിക്കുംകണ്ഠ്യാദീപനപാചനം
നന്നെററംഗുന്മശൂലയ്ക്കുംകുഷ്ഠവാതബലാസങ്ങിൽ
മഞ്ഞൾക്കുംമരമഞ്ഞൾക്കുംരസവുംഗുണവുംസമം
കച്ചെരിച്ചരസംകുഷ്ഠപ്രമെഹകഫപിത്തങ്ങിൽ
തെച്ചാൽകുഷ്ഠംവ്രണംശൊഫംവിഷവുംചൊറിയുംകെടും
മരമഞ്ഞൾവിശെഷിച്ചുംനെത്രാമയവിനാശനം
നന്നുകൎക്കടകശൃംഗിവാതദൊഷത്രയാപഹം
രൂക്ഷമായിട്ടെരിച്ചുള്ളൊന്നത്തിതിപ്പലിശീതളം
കഫത്തെകളവാനുള്ളശക്തിയുള്ളൊന്നിതെററവും
തെററാംപരൽതണുത്തുള്ളരക്തപിത്തഞ്ചവാതവും
ദാഹവുംതൃഷ്ണയുംകൃച്ഛ്രംപ്രമെഹഞ്ചവിനാശയെൽ
ത്രികൊല്പകൊന്നമധുരംചവൎപ്പുംകൂടെയുണ്ടതിൽ
പാകത്തുങ്കലെരിച്ചുള്ളരക്തപിത്തകഫാപഹം
വാതഗുന്മൊദരഹരംവിരെചനകരംപരം
മഞ്ചെട്ടിപ്പൊടിയുംകച്ചുമധുരിച്ചിട്ടിരിപ്പത
പ്രസൊകപരിഷെകാഭ്യാമാശുദാഹംവിനാശയെൽ
അരെണുകമെരിച്ചിട്ടുമുഷ്ണമായിട്ടിരിപ്പത

ക്രമികുഷ്ഠങ്ങളെതീക്കുംകഫത്തിന്നുംവിനാശകൃൽ
എരിച്ചുകച്ചിരിപ്പൊന്നചതകുപ്പയുടെരസം
സ്നിഗ്ദ്ധമായുഷ്ണമായുള്ളകഫപിത്തവിനാശനം
തീപ്പുണ്ണിന്നെററവുംനന്നവസ്തിഗുന്മത്തിനുത്തമം
മാഞ്ചിയെററംതണുത്തുള്ളഗുണമുള്ളൊന്നിതെത്രയും
ശ്ലെഷ്മമുഷ്ണംവിഷംചൈവരക്തദൊഷഞ്ചനാശയെൽ
കച്ചൊരത്തിൻകിഴങ്ങെററംശീതംരുച്യംസുഗന്ധിച
വാതപിത്തകഫങ്ങൾക്കുംകുഷ്ഠത്തിന്നുംവിനാശനം
നന്നെററംരക്തശുദ്ധിക്കുംദീപനത്തിനുമുത്തമം
തകരംശീതമത്യന്തംദൃഷ്ടിദൊഷവിനാശനം
വിഷവെഗത്തെയുംതീക്കുംഭൂതാവസ്മാരനാശനം
തുണിയാങ്കംമതൃത്തുള്ളരക്തദൊഷത്രയാപഹം
ശുദ്ധിയുണ്ടുരുചിക്കുംനന്നെത്രയുംകുഷ്ഠനാശനം
കച്ചെരിച്ചുഷ്ണമായുള്ളകുന്തിരിക്കമതെററവും
സ്നിഗ്ദ്ധമായിട്ടിരിപ്പൊന്നവാതശ്രൊണീതനാശനം
ത്വഗ്ദൊഷഘ്നംചൊറിക്കുംനന്നെററവുംകുഷ്ഠനാശകൃൽ
സൌരഭ്യഗുണമുണ്ടാകകൊണ്ടതീശ്വരനുംപ്രിയം
തിരുവട്ടപ്പയെൻകച്ചുചവൎത്തുമധുരിച്ചത
കഫപിത്തജ്വരങ്ങൾക്കുംശിരൊരൊഗത്തിനുംഗുണം
ഗ്രഹപീഡകളെതീക്കുംവ്രണരൊപണശൊഷണം
പാകത്തുങ്കലെരിച്ചുള്ളകായംരുചികരംലഘു
പിത്തവൎദ്ധനമായുള്ളദീപനംപാചനംപരം
ആനാഹഘ്നഞ്ചശൂലഘ്നംകഫഘ്നംവാതനാശനം
വെപ്പിന്റെതൊലികച്ചുള്ളശീതമാകയുമുണ്ടത
ക്രമികുഷ്ഠംവിഷംപിത്തംനാശയെൽദീപനംഹിതം
ചവൎത്തുമധുരിച്ചുള്ളകരിങ്ങാലിയുടെരസം
സൎവ്വകുഷ്ഠപ്രമെഹഞ്ചമെദസ്സുംപിത്തവുംകഫം
ഇവവൎദ്ധിക്കിലന്നെരംശമിപ്പാനുമിതുത്തമം
ശംഖിനുംകടൽനാക്കിന്നുംചവൎത്തിട്ടാസ്വരുംരസം
അതുലെഖനമായുള്ളശീതമാകയുമുണ്ടത
ഹൃടനായുള്ളകൎപ്പൂരംരസംകച്ചുചവൎത്തത
ചെവിക്കുംകണ്ണിനുംനന്നതൃക്ഷംരുചികരംപരം
കാസശ്വാസങ്ങളില്ലാവപ്രമെഹംപീനസംവിഷം
ചൊറിയുംകഫവുംവാതമിവയെല്ലാംവിനാശയെൽ
മതൃത്തുകച്ചിരിപ്പൊന്നപച്ചകൎപ്പൂരമുത്തമം
കഫവുംപിത്തവുംഛൎദ്ദിമദവുംതൃഷ്ണയുംവിഷം
മൂൎച്ഛാഭ്രമങ്ങൾസന്ന്യാസംപ്രമെഹമതിസാരവും
അഗ്നിസാദവുമുണ്ടായിവന്നാലാശുവിനാശയെൽ
തൃഷ്ണാഘ്നംനല്ലകൎപ്പൂരംരസംകച്ചുമതൃത്തത
ലഘുവായിട്ടിരിപ്പൊന്നഗുണംശൊധനമാസ്വരും

സൌരഭ്യമുള്ളതിൽശ്രേഷ്ഠംകുങ്കുമംവാതനാശനം
കഫഘ്നംഗുണമുള്ളൊന്നസൂൎയ്യാവൎത്തഹരംപരം
വച്ചപ്പുഴ്വദെഹത്തിന്നെററവുംബലപുഷ്ടികൃൽ
വ്രണശൊഫാനിലഹരംബുദ്ധികൃൽകെശവൎദ്ധനം
കസ്തൂരിയുഷ്ണമായുള്ളുയെരിച്ചിട്ടാസ്വരുംരസം
മനൊഹരന്തൽസൌരഭ്യംഹൃദ്യംശ്ലെഷ്മാമയാപഹം
കണ്ടിവെണ്ണതുലൊംനന്നസുഗന്ധിഗ്രന്ധിനാശനം
അതുഷ്ണംവ്രണകണ്ഡുഘ്നംകെശ്യംദൊഷത്രയാപഹം
ബാല്ഹികംകടുതിക്തൊഷ്ണംകൃമിശ്ലെഷ്മഹരംപരം
കഷായമധുരംവൃഷ്യംശീതൊഷ്ണംവഹ്നിദീപനം
തൃഷ്ണാഛൎദ്ദ്യുദരഗ്ലാനിഭഗന്ദരവിഷൂചികാഃ
ഹന്തിശ്വയഥുമത്യുഗ്രംവരാലംമെദ്ധ്യമുച്യതെ
രസമുപ്പിച്ചെരിച്ചുള്ളുവെററിലയുഷ്ണമാംഗുണം
കഫത്തിനെക്ഷയിപ്പിക്കുംരുചിയുള്ളൊന്നിതെററവും
ചവൎത്തുമധുരിച്ചുള്ളൊന്നടയ്ക്കായതുമൊഹകൃൽ
പാരംരുചിയെയുണ്ടാക്കുംവിരെചനകരംപരം
നൂററിനുള്ളഗുണംരൂക്ഷംതിക്തൊഷ്ണംപിത്തവൎദ്ധനം
കുടകപ്പാലയമൃതകുമ്പിളങ്ങാശതാവരി
ആടലൊടകമുത്തങ്ങാകിഴങ്ങെന്നിവയൊക്കയും
പച്ചയായിട്ടിരിക്കെണംഫലമില്ലയുണക്കിയാൽ
പഞ്ചമൂലംവലിയതുമമൃതുള്ളിയുമിഞ്ചിയും
തൊലിനീക്കീട്ടുകൂട്ടെണമല്ലാഞ്ഞാൽകുറയുംഫലം
ഇലവങ്ങ്ദാവിയുംപുങ്ങകുടകപ്പാലഞാറയും
എരിക്കെന്നുള്ളവററിന്റെവെമ്മെലെതൊലിയുത്തമം
കാതൽപൂവിലയുംതൊലുംമൊട്ടുംകായെന്നിവററിനെ
തിരിച്ചുചൊല്ലിയെന്നാലുംധരിച്ചിട്ടില്ലയെങ്കിലും
അതൊതിൽചൊല്ലിയിട്ടുള്ളമരുന്നിൻവെരുകൂട്ടുക.

ഗുണപാഠം സമാപ്തം.

1922 G 9992 V

3.-

Nidāna

നിദാനവും

Guṇapāṭha

ഗുണപാഠവും

ഇതിൽ

അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

Cottayam

കൊട്ടയത്ത

ചൎച്ച മിശ്ശൊൻ അച്ചുക്കൂടത്തിൽ അച്ചടിക്കപ്പെട്ട

൧൮൭൪.